

**JYVÄSKYLÄN KAUPUNGIN
NELJÄNNESVUOSIKATSAUS
9/2023**

Kuva: Kalevi Korhonen

Sisällysluettelo

- Kaupungin talousennuste
  - Kaupungin talouden avainluvut
  - Toimintakatteen toteutuminen
  - Tuloslaskelma
  - Verorahoitus
  - Rahoituslaskelma
  - Investoinnit
  - Rahoituksen tilanne
  - Rahoitustapahtumia
- Henkilöstö
- Toimialojen ja liikelaitosten toteumat
- Toiminnalliset tavoitteet
- Sisäinen valvonta ja riskienhallinta
- Väestö- ja työllisyyskatsaus
- Kaupungin tytäryhteisöt

KAUPUNGIN TALOUSENNUSTE

Tilikauden ylijäämäennuste 0,5 milj. euroa, kertyneiden ylijäämien ennuste 102,2 milj. euroa

- Tilikauden ylijäämäennuste on 2,0 milj. euroa muutettua talousarviota heikompi (TA/M ylijäämä 2,5 milj. euroa). Kaupungin kertyneet ylijäämät ovat ennusteen mukaan vuoden 2023 lopussa 102,2 milj. euroa.

Verorahoitusennuste 2,0 milj. euroa talousarviota parempi kiinteistöverotulojen parantuneen ennusteen vuoksi

- Kiinteistöverojen ennustetaan toteutuvan 2,0 milj. euroa talousarviota parempana (TA/M 331,0 milj. euroa). Parantuneeseen kertymään vaikuttaa etenkin rakennusten verotusarvojen kasvu rakennuskustannusten kallistumisen myötä.
- Kunnallis- ja yhteisöverotulojen osalta ennuste on pidetty vielä talousarvion mukaisena, mutta etenkin yhteisöverotulojen kertymä on heikentynyt loppuvuotta kohden, ja sen toteumaan talousarvion mukaisesti liittyy vielä epävarmuutta.
- Verotuloennuste perustuu Kuntaliiton tuoreimpaan lokakuun kuntakohtaiseen veroennustekehikkoon sekä kuluvan vuoden syyskuun loppuun mennessä toteutuneiden verotilitysten tasoon.

Toimintakate ylittämässä talousarvion 4,4 milj. euroa

- Käyttötalouden toimintatuotot ovat toteutumassa 1,9 milj. euroa ja toimintamenot 2,5 miljoonaa euroa talousarviota heikompana.
- Merkittävin toimintakatteen ylitysuhka on kaupunkirakennepalveluissa, yhteensä 4,3 miljoonaa euroa. Ylitysuhkaan vaikuttaa pääosin maan myyntivoittojen alenema rakentamisen huomattavan hiljenemisen vuoksi.

Investointimenojen ennuste 84,2 milj. euroa

- Investointimenot ovat toteutumassa tämän hetken ennusteen mukaan 26,7 milj. euroa talousarviota pienempänä.
- Merkittävin tekijä investointimenojen alenemisessa on Hippos-hankkeen pääomitukseseen vuodelle 2023 varatun 23,0 miljoonan euron jaksottuminen uusien tarkentuneiden suunnitelmien mukaisesti vuosille 2023-2025. Vuonna 2023 pääomituksesta olisi toteutumassa vain 0,5 miljoonaa euroa.
- Maankäytön investoinneista ennustetaan jäävän käyttämättä 2,5 miljoonaa euroa

Lainakannan kasvu 39,0 milj. euroa

- Ennusteen mukainen lainakannan kasvu on 12,0 milj. euroa muutettua talousarviota pienempi (TA/M 51,0 milj. euroa). Lainakanta 31.12.2023 on ennusteen mukaan 378,5 miljoonaa euroa, eli 2 579 euroa/asukasta kohden.

KAUPUNGIN TALOUDEN AVAINLUVUT

<u>miljoona euroa</u>	<u>TP 2022</u>	<u>TA+M 2023</u>	<u>TPE 2023</u>	<u>Poikkeama</u>
Toimintakate	-819,4	-337,6	-342,0	-4,4
Vuosikate	13,7	58,1	55,7	-2,4
Tilikauden yli-/alijäämä	70,0	2,5	0,5	-2,0
Kumulatiivinen yli-/alijäämä	101,5	104,3	102,2	-2,0
Verotulot	607,1	331,0	333,0	2,0
Valtionosuudet	220,7	57,3	57,3	0,0
Investointimenot	92,0	110,8	84,2	-26,7
Lainakannan muutos	-12,8	51,0	39,0	-12,0
Lainakanta 31.12	339,5	390,5	378,5	-12,0

TOIMINTAKATTEEN TOTEUTUMINEN

<u>1 000 euroa</u>	<u>Poikkeama talousarviosta</u>	<u>Linkki toimialan selvitykseen</u>
Konsernihallinto	-1 526,0	Dia: Konsernihallinto
Elinkeino- ja työllisyyspalvelut	0,0	Dia: Elinkeino- ja työllisyyspalvelut
Kasvun ja oppimisen palvelut	695,0	Dia: Kasvun ja oppimisen palvelut
Kulttuuri- ja liikuntapalvelut	118,0	Dia: Kulttuuri- ja liikuntapalvelut
Kaupunkirakenne	4 270,7	Dia: Kaupunkirakennepalvelut
Tilapalvelu-liikelaitos	0,0	Dia: Tilapalvelu
Kylän Kattaus-liikelaitos	840,1	Dia: Kylän Kattaus

TULOSLASKELMA

1 000 euroa	TP 2022	TA+M 2023	TPE 2023	Poikkeama
Toimintatulot	359 759	192 174	190 266	-1 908
Toimintamenot	-1 179 126	-529 749	-532 239	-2 489
Toimintakate	-819 367	-337 575	-341 973	-4 398
Verotulot	607 054	331 000	333 000	2 000
Valtionosuudet	220 718	57 330	57 330	0
Rahoitustulot ja -menot	5 326	7 317	7 317	0
Vuosikate	13 731	58 071	55 674	-2 398
Poistot ja arvonalentumiset	-62 371	-55 870	-55 870	0
Satunnaiset erät	52 012	0	0	0
Tilikauden tulos	3 372	2 201	-196	-2 398
Tilinpäätössiirrot	334	340	694	354
Tilikauden yli-/alijäämä	3 706	2 542	498	-2 044
Kumulatiivinen yli-/alijäämä, 1000 €	101 522	104 292	102 248	-2 044

VERORAHOITUS

1 000 euroa	TP 2022	TA+M 2023	TPE 2023	Poikkeama
Kunnallisvero	504 072	240 000	240 000	0
Kiinteistövero	52 255	56 000	58 000	2 000
Osuus yhteisöveron tuotosta	50 728	35 000	35 000	0
Verotulot yhteensä	607 054	331 000	333 000	2 000
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	117 035	19 283	19 283	0
Verotuloihin perustuva tasaus	58 225	40 036	40 036	0
Verotulomenetysten korvaus	68 130	21 123	21 123	0
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-22 671	-23 112	-23 112	0
Valtionosuudet yhteensä	220 718	57 330	57 330	0
Verorahoitus yhteensä	827 773	388 330	390 330	2 000

RAHOITUSLASKELMA

1 000 euroa	TP 2022	TA+M 2023	TPE 2023	Poikkeama
Toiminnan rahavirta	-17 696	49 971	38 417	-11 554
Vuosikate	13 731	58 071	55 674	-2 398
Satunnaiset erät	52 012	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-83 439	-8 100	-17 256	-9 156
Investointien rahavirta	16 903	-100 966	-77 446	23 520
Investointimenot	-91 966	-110 846	-84 156	26 690
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 183	780	2 010	1 230
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	107 686	9 100	4 700	-4 400
Toiminnan ja investointien rahavirta	-793	-50 994	-39 029	11 966
Antolainauksen muutokset	5 828	0	0	0
Antolainasaamisten lisäykset	-795	0	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	6 622	0	0	0
Lainakannan muutokset	-12 794	50 994	39 029	-11 966
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	80 000	80 000	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-49 355	-21 457	-21 457	0
Lyhytaikaisten lainojen muutos	36 561	-7 549	-19 514	-11 966
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-5 249	0	0	0
Rahoituksen rahavirta	-12 216	50 994	39 029	-11 966
Rahavarojen muutos	-13 009	0	0	0
Lainakanta 31.12, 1000 €	339 486	390 480	378 514	-11 966
Lainakanta 31.12, euroa/asukas	2 326	2 661	2 579*	-82

INVESTOINNIT (1/3)

1 000 euroa	TP 2022	TA+M 2023	TPE 2023	Poikkeama
Investointimenot	91 966	110 846	84 156	-26 690
Maa- ja vesialueet	2 469	6 500	4 000	-2 500
Urheilu- ja retkeilyalueet	7 306	6 309	6 309	0
Kunnallistekniikka	25 283	26 450	26 450	0
Talonrakennus	47 687	38 940	38 940	0
Irtainomaisuus	7 303	9 395	7 705	-1 690
Osakkeet ja osuudet	1 055	23 252	752	-22 500
Keski-Suomen pelastuslaitos	863			
Rahoitusosuudet	1 183	780	2 010	1 230
Pysyvien vastaavien luovutustulot	107 686	9 100	4 700	-4 400
Myyntivoitot ja -tappiot, käyttötalous	73 718	8 100	3 700	-4 400
Maan myynti	2 137	1 000	1 000	0
Muiden pysyvien vastaavien myynnit	31 830	0	0	0

INVESTOINNIT (2/3)

Talonrakennusinvestoinnit

- Alkuperäisen talousarvion investointimenojen määrärahaa 56,38 milj. euroa pienennettiin syksyn 2023 talousarviomuutoksella 17,44 milj. euroa. Määrärahasta siirrettiin 5,94 milj. euroa vuoden 2024 investointibudjettiin ja 11,5 milj. euroa jää käyttämättä. Muutetun talousarvion mukainen investointimenojen määräraha on 38,94 milj. euroa ja investointien ennustetaan toteutuvan sen mukaisesti.

Kunnallistekniikan investoinnit ja maan hankinta

- Kunnallistekniikan investointiohjelma on toteutunut pääosin suunnitellun mukaisesti. Joidenkin hankkeiden aloitus siirtyy tuleville vuosille, mm. Rajakatu, Tammirinne ja Tourujoki.
- Investointiohjelman muutos on tarkoitus viedä lautakuntaan syksyn aikana, muutoksen syynä siirtyvät ja niiden tilalle tulleet hankkeet sekä kustannusten tarkentuminen.
- Joidenkin hankkeiden osalta tullaan esittämään uudelleenbudjetointia, tässä vaiheessa ei ole tarvetta TA-muutokselle.
- Maankäytön investointeihin varatusta rahasta ennustetaan jäävän käyttämättä 2,5 miljoonaa euroa. Osa suunnitelluista kaupoista ja tasaustöistä siirtyy myöhemmäksi.

Urheilu- ja retkeilyalueet

- Ympärivuotisen hiihtoreitin toteutuminen vaatii Laajis Oy:n ja Jyväskylän kaupungin välisen maanvuokrasopimuksen päivityksen. Hankkeen suunnitelmat ovat valmistuneet ja kilpailutus on tarkoitus tehdä kuluvan syksyn aikana. Liikuntapalvelut toteuttavat rullahiihtoradan lisäksi parkkialueen (LP-alue), jonka rahoitus tulee KaPu:lta. Hiihtoreitin alle on jäämässä vanhaa kunnallistekniikkaa ja vesilinjoja, joiden siirrosta koituu ylimääräisiä kustannuksia. Vuokrasopimukseen liittyvät maankäyttöneuvottelut käydään loppuvuoden aikana, jonka jälkeen mahdolliset muutokset Laajis Oy:n vuokrasopimukseen viedään kaupunginrakennelautakunnan päätettäväksi. Rakennustöitä ei voida kokonaisuudessaan käynnistää ennen päätöstä. Rullahiihtoradan ja parkkialueen rakentaminen on siirtymässä pääosin vuodelle 2024, mutta valmistelevia töitä kaupungin hallinnoimalla alueella voidaan tehdä loppuvuoden aikana.
- Hippoksen pesäpallostadion valmistui 1.7.2023. Lehtisaaren lähiliikuntapaikka on valmistunut 29.9.2023. Halssilan tekonurmi, Hippoksen vanhan pesäpallokentän tekonurmen siirto Kahakadun liikuntapuistoon, Ahonlaidan katukoripallokenttä ja Korpilahden skeitti- ja pump track - liikuntapaikka ovat valmistumassa lokakuun aikana.
- Osallistavan budjetoinnin määrärahasta rakennetaan Kotalammen liikuntapuistoon ulkoliikuntapiste. Urakka on kilpailutettu ja rakennustyöt käynnistyvät lokakuun aikana.

INVESTOINNIT (3/3)

Irtain käyttöomaisuus

- ICT-investointeja kohdennetaan uudelleen vuodelle 2023 (- 500 000 euroa).
- Turvatulostuksen käyttöönotto perusopetuksessa ja varhaiskasvatuksessa jätetään tekemättä kuluvalta vuodelta (-100.000 euroa)
- Tikan tilapäispäiväkotiin suunniteltu kalustamismääräraha jää kokonaan käyttämättä palveluverkkoon liittyvien ratkaisujen vuoksi (-135.000 euroa).
- Perusopetuksen koulujen täydennyskalustamistarpeista toteutetaan vain pakolliset (-90 000 euroa).
- Kulttuuripalvelujen investointeihin suunnitellun kesäteatterin infran rakentamista ei toteuteta vuoden 2023 aikana (-300 000 euroa).
- Kirjastoauton alustan hankinta toteutetaan vuoden 2023 aikana ja auton koriin varattu osa siirtyy vuodelle 2024 (-350 000 euroa).
- Aalto2-museokeskuksen kalusto- ja laitehankintoihin varattua määrärahaa ei tulla käyttämään kokonaan (- 20 000 euroa).
- Paviljonkiin suunniteltu lavavalaistuksen hankinta jää toteuttamatta kalenterivuodelta 2023 (-90 000 euroa)
- Teatterin katsomorakenteiden hankinta jää toteuttamatta vuodelta 2023 (-100 000 euroa)

Osakkeet ja osuudet

- Talousarviossa on kaupunginvaltuuston Hipposta koskevan periaatepäätöksen mukaisesti osakkeisiin ja osuuksiin varattu 23,0 milj. euroa Hippos Ky:n pääomittamista varten. Hippos-hankeen viivästymisen vuoksi pääomittamisen arvioidaan jakautuvan kolmelle vuodelle seuraavasti:
  - 2023: 0,5 milj. euroa
  - 2024: 6,9 milj. euroa
  - 2025: 15,6 milj. euroa
- Osakkeisiin ja osuuksiin vuodelle 2023 varatusta määrärahasta vähennetään 22,5 milj. euroa syksyn toisissa talousarviomuutoksissa marraskuussa.

RAHOITUKSEN TILANNE 30.9.2023

1000 eur	31.12.2022	30.9.2023	Muutos
LAINAKANTA			
Lainaa konsernilta	117 728	105 719	-12 009
Kuntatodistukset	50 000	30 000	-20 000
Lyhytaikaiset lainat yhteensä	167 728	135 719	-32 009
Ottolainat	171 757	200 914	29 157
Lainakanta yhteensä	339 486	336 633	-2 852
PITKÄAIKAISET ANTOLAINAT			
Tytäryhteisöille	150 868	150 555	-313
Muille	840	749	-91
Yhteensä	151 708	151 304	-404
TAKAUKSET			
Tytäryhteisöille	277 053	271 781	-5 272
Muille	1 848	1 611	-237
Yhteensä	278 901	273 392	-5 509

RAHOITUSTAPAHTUMIA 30.9.2023

Lainasalkku

- Saldo 30.9.2023 mukaan lukien sisäinen pankki ja kuntatodistukset oli 336,6 M€
- Jyväskylän kaupunki nosti 50 M€ pitkäaikaisen lainan kesäkuussa (vihreän rahoituksen osuutta lainasta oli 32,6 M€ kohdistettuna Kortepohjan päiväkotikoulun- ja Pohjanlammen päiväkodin uudisrakennuksiin)
- Pitkäaikaisten ottolainojen (201,0 M€) osuus koko lainasalkusta oli 60 %
- Keskimääräisellä pääomalla laskettu keskiporko oli 2,17 % (edellisvuonna 1,71 %)
- Suojausaste oli 60 % (edellisvuonna 67 %)
- Keski-Suomen Sairaskotisäätiö sr on maksanut antolainat 0,412 M€ kaupungille säätiön hallituksen päätöksen mukaisesti (sisäisen pankin laina 0,100 M€, sekä antolaina 0,312 M€)
- Pitkäaikaisten antolainojen (151,3 M€) ja takausten (273,4 M€) muutokset
- Suurimmat takausten muutokset tarkasteluajanjaksolla: Jyväskylän Vuokra-asunnot Oy:lle - 8,8 M€ ja Jyvä-Parkki Oy:lle + 9,3 M€
- Suurimmat antolainojen muutokset - 0,412 M€ Keski-Suomen Sairaskotisäätiö sr

Välirahoitteiset hankkeet

- Jyväsruihen koordinoimat: Yhdistyksillä (5kpl) käytössä limiittiä 154.939 € (limiitti 500.000 euroa)
- Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen rahoittamat: Limiittiä käytöstä 60.000 € (limiitti 300.000 euroa)

HENKILÖSTÖ (1/8) HENKILÖSTÖSUUNNITELMA

Henkilöstömenot 1 000 euroa	TOT	TA+M	TOT	Ero TOT/TA+M		Muutos 2022-2023	
	9/2022	9/2023	9/2023	euroa	%	euroa	%
Palkat ja palkkiot	128 108	136 650	136 929	279	0,2 %	8 821	6,9 %
Henkilösivukulut							
Eläkemenoperusteiset maksut	4 629	5 256	4 856	-400	-7,6 %	228	4,9 %
Muut eläkekulut	21 593	22 853	23 400	547	2,4 %	1 807	8,4 %
Muut henkilösivukulut	3 806	4 673	2 845	-1 828	-39,1 %	-961	-25,2 %
Yhteensä	158 135	169 432	168 030	-1 402	-0,8 %	9 895	6,3 %

* Vuoden 2022 henkilöstömenot eivät sisällä Sosiaali- ja terveyspalveluita ja K-S pelastuslaitos-liikelaitosta

Palkalliset henkilötyövuodet	TOT	TOT	Muutos	
	9/2022	9/2023	htv	%
Konsernihallinto	132	117	-15	-11,1 %
Elinkeino- ja työllisyyspalvelut	94	97	3	3,5 %
Kasvun ja oppimisen palvelut	2 114	2 247	133	6,3 %
Kulttuuri- ja liikuntapalvelut	329	315	-14	-4,2 %
Kaupunkirakenne	238	242	5	2,1 %
Liikelaitokset	259	157	-102	-39,2 %
Palvelut yhteensä	3 166	3 177	11	0,4 %
Palkkatuettu työllistäminen	71	95	24	34,0 %
Henkilötyövuodet yhteensä	3 236	3 271	35	1,1 %

HENKILÖSTÖ (2/8) HENKILÖSTÖSUUNNITELMA

- Vuoden alusta sosiaali- ja terveystalouden, Keski-Suomen pelastuslaitoksen sekä osa Kylän Kattauksen, Tilapalvelun, elinkeino- ja työllisyyspalveluiden ja konsernihallinnon henkilöstöstä siirtyi liikkeen luovutuksella Keski-Suomen hyvinvointialueelle. Raportoinnissa tämä aiheuttaa jonkin verran vertailuhaastetta liikelaitosten, elinkeino- ja työllisyyspalveluiden ja konsernihallinnon kohdalla - näiden toimintojen osalta vuoden 2022 tiedoista ei ole ollut mahdollista poistaa siirtyneen henkilöstön tietoja.
- Muutettuun talousarvioon nähden henkilöstömenot ovat toteutuneet 1 400 000 euroa pienempänä.
  - Palkkamenot ovat 280 000 euroa suunniteltua suuremmat. Muihin henkilösivukuluihin kirjautuvia sairausvakuutuskorvauksia on saatu 1,3 milj. euroa ennakoitua enemmän.
  - Liittyen talouden tasapainottamiseen kuluvana vuonna täyttölupamenettelyä on kiristetty nostamalla se monessa kohtaa kaupunkitasoiseksi. Palvelut on ohjattu tekemään henkilöstösuunnitelmaan supistuksia täyttämättä jättämissä hyödyntäen siinä laajuudessa kuin se on suinkin mahdollista. Tämä ei vielä näy toteumassa merkittävästi, sen sijaan se näkyy täyttöluvuissa ja rekrytoinneissa.
  - Henkilöstömenojen merkittävää kasvua edelliseen vuoteen verrattuna aiheuttaa virka- ja työehtosopimusten korotukset sekä vuonna 2022 että 2023.
- Henkilötyövuodet
  - ovat kasvaneet edelliseen vuoteen vastaavaa ajankohtaan verrattuna kasvun ja oppimisen palveluissa 133 henkilötyövuotta vuoden 2023 talousarvion henkilöstösuunnitelman henkilötyövuosia vastaavasti. Kasvu on kohdistunut erityisesti varhaiskasvatukseen henkilöstöön sekä päätoimisiin tuntiopettajiin. Kasvuun vaikuttaa myös vuoden 2022 ratkaisut.
  - Kulttuuri- ja liikuntapalveluissa henkilötyövuodet ovat vähentyneet 14 henkilötyövuotta – sieltä on esimerkiksi henkilöstöä siirtynyt konsernihallintoon.
  - Muilla toimialoilla ja liikelaitoksissa henkilötyövuosien muutoksiin on vaikuttanut erityisesti henkilöstön siirtyminen hyvinvointialueelle. Sen lisäksi on tehty joitakin uusia rekrytointeja, esimerkiksi työllisyyskokeiluun tai uudistetuilla tehtäväkuvilla aiemmin avoimeksi tulleiden tehtävien tilalle.

HENKILÖSTÖ (3/8) TYÖNANTAJAKUVA JA REKRYTOINTI

- Kaupunki on tilanteessa, jossa yhtä aikaa on tiukennettava rekrytointeja ja samalla osassa tehtäviä on työvoimapulaa.
- Vuoden aikana on toteutettu sekä ulkoinen että sisäinen kysely työntekijäkokemuksesta ja työnantajakuvasta. Lisäksi lähtökysely on päivitetty ja sen toteuttamista aktivoitu. Lähtökyselyssä ei ole kuitenkaan vielä riittävästi aineistoa raportointia varten. Kyselyiden osalta tiivis raportointi on toteutettu edellisissä katsauksissa.
- Elokuussa käynnistyi koko kaupunkia koskeva yhteistoimintamenettely talousarvio 2024 valmisteluun liittyen. Tarve käynnistää yt-menettely perustui kesäkuussa kaupunginhallitukseen tekemään kehyspäätökseen vuodelle 2024. Valmistelun tuossa vaiheessa arvioitiin, että talousarvion toteuttaminen kehyksen mukaisesti voisi tarkoittaa mahdollisten irtisanomisten ja osa-aikaistamisen kohdentumista enintään 490 henkilöön. Luku piti sisällään myös mahdolliset niin sanotut irtisanomisperusteiset ehtomuutokset. Rekrytointeja on myös yhteistoimintamenettelyyn perustuen toteutettu varovaisuuden periaatteella.
- 1.1.-30.9.2023 välisenä aikana on julkaistu yhteensä 273 rekrytointi-ilmoitusta, joissa on ollut haettavana yhteensä 639 työpaikkaa. Vuonna 2022 vastaavalla ajanjaksolla julkaistiin yhteensä 413 rekrytointi-ilmoitusta ja 685 työpaikkaa. (Luvuissa ei ole mukana hyvinvointialueelle siirtyneiden palveluiden rekrytoinnit.)
- Huomionarvoista on, että talousarviovalmisteluun liittyvä tiukennettu täyttölupamenettely ja rekrytointirajoitukset näkyvät aikavälillä 1.7.-30.9.2023 toteutuneiden rekrytointien määrissä jo selkeästi (kts. tilasto dialta 4)

HENKILÖSTÖ (4/8) REKRYTOINNIT AIKAVÄLILLÄ 1.7.-30.9. VUOSILTA 2022 JA 2023

Rekrytointien jakaumat 1.7.-30.9.2022 (ilman sotea ja pelaa)						
Toimiala	Julkaistu rekrytointi-ilmoituksia	Haussa olleet työpaikat yhteensä	Työsuhde	Virkasuhde	Vakinainen	Määräaikainen
Elinkeino ja työllisyys	5	5	3	3	1	4
Kaupunkirakenne	6	6	3	3	6	0
Konsernihallinto	5	5	4	1	2	3
Liikelaitokset	15	20	20	0	11	9
Sivistys	52	83	67	17	23	66
Yhteensä	83	119	97	24	43	82

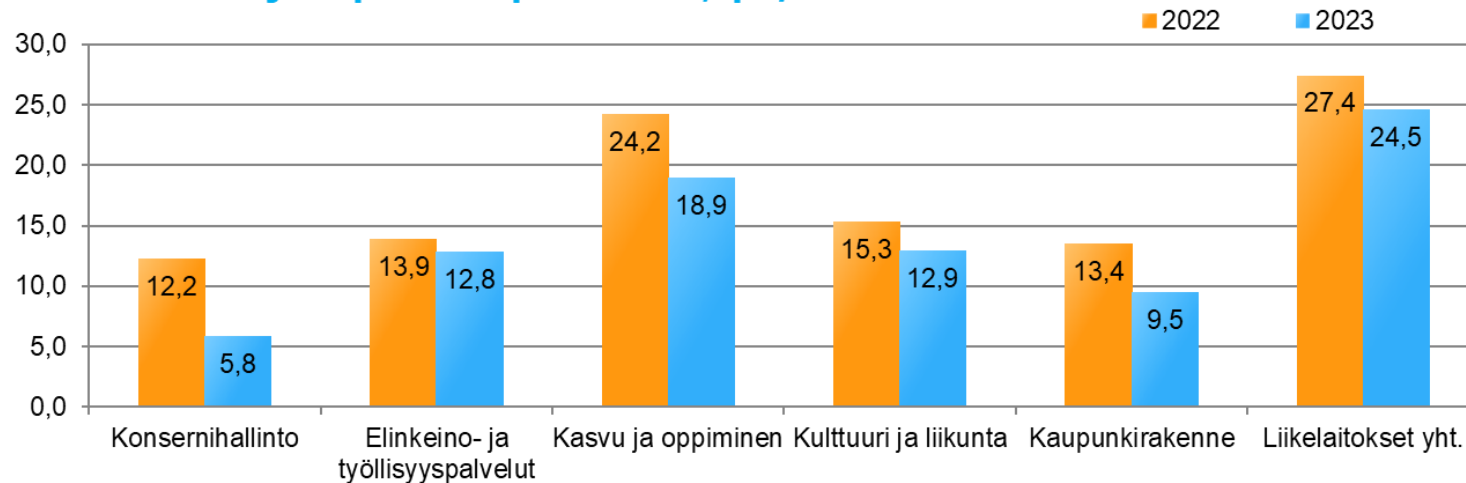
Rekrytointien jakaumat 1.7.-30.9.2023						
Toimiala	Julkaistu rekrytointi-ilmoituksia	Haussa olleet työpaikat yhteensä	Työsuhde	Virkasuhde	Vakinainen	Määräaikainen
Elinkeino ja työllisyys	6	7	7	0	3	6
Kaupunkirakenne	5	5	2	3	5	0
Konsernihallinto	2	2	2	0	2	0
Liikelaitokset	7	7	7	0	4	3
Sivistys	18	49	43	6	19	40
Yhteensä	38	70	61	9	33	49

HENKILÖSTÖ (5/8)

Sairaus- ja tapaturmapoissaolot

	TOT 9/2022	TOT 9/2023	Muutos	Muutos -%
kalenteripäivät	70 241	55 804	-14 437	-20,6 %
pv/htv	21,8	17,1	-4,7	-21,6 %
pv/vakituisen hlö	14,1	10,6	-3,6	-25,2 %
poissaolon ajalta maksetut palkkamenot (1 000 eur)	4 105	3 353	-752	-18,3 %

Sairaus- ja tapaturmapoissaolot, pv/htv

HENKILÖSTÖ (6/8): SAIRAUSPOISSAOLOT

- Sairauspoissaolot ovat laskussa viime vuoteen verrattuna – ollen kuitenkin edelleen korkealla tasolla erityisesti kasvun ja oppimisen palveluissa sekä liikelaitoksissa
  - Sairauspoissaoloja oli 17,1 päivää/htv (edellisenä vuonna vastaavana ajankohtana 21,8 pv/htv)
  - Kesäaika on mahdollisesti madaltanut sairauspoissaoloja edellisestä katsauksesta.
- Poissaoloja on aiempaa vähemmän erityisesti poissaololuokissa 4-7 päivää ja 8-29 päivää. Muutosta alemmaksi on tapahtunut niin todistuksellisissa (myös yleisvaarallinen tartuntatauti) poissaoloissa kuin esihenkilön myöntämässä sairauspoissaoloissa
- Edelliseen vuoteen nähden poissaoloja aiheuttaa vähemmän koronasairastamisen vähentyminen
- Työterveyshuollon elokuun tilastojen perusteella (todistukselliset poissaolot) selkeästi suurin poissaolojen syy on diagnoosiryhmässä mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöt (n. 12 800 päivää) ja toiseksi eniten tuki- ja liikuntaelinten sekä sidekudosten sairaudet ryhmässä (n. 8 800 päivää).

Muutos pv/htv edelliseen vuoteen verrattuna

	muutos, pv/htv
1-3 pv	0,1
4-7 pv	-2,3
8-29 pv	-1,6
30-60 pv	0,0
61-90 pv	-0,3
91-180 pv	-0,7
yli 180 pv	-0,1

	muutos, pv/htv
sairausloma	-1,5
vapaa-ajan tapaturma	-0,1
s.loma 1. päivä palkaton	0,0
työtapaturma	0,0
työmatkatapaturma	0,0
s.loma esimiehen myönt.	-2,2
yleisvaaral. tartuntatauti	-0,9

HENKILÖSTÖ (7/8) OSAAMISEN, TYÖTURVALLISUUDEN JA TYÖKYVYN KEHITTÄMINEN, ESIMERKKEJÄ AJANJAKSOLTA TAMMI-SYYSKUU

- Henkilöstö- ja koulutussuunnitelmassa vuodelle 2023 nimettiin osaamisen ja työkyvyn kehittämisen kärjet toimiala- ja liikelaitoskohtaisesti.
- Syyskaudella 2023 toimenpiteitä toteutettiin toimintasuunnitelmaa supistavasti.
- Seuraavassa esimerkkejä kärkien toimeenpanosta koko vuodelta syyskuun loppuun saakka:
  - Osaamisen kehittämisen kilpailutettujen palveluntuottajien poolin uuden toimikauden avaus. Yksittäisiä työyhteisövalmennuksia uusien poolin toimijoiden kanssa. Myös ensiapukoulusta tarjoavat toimijat kilpailutettiin osaksi kouluttajapoolia ja parhaillaan valmistelussa on turvallisuuskouluttajien poolin kilpailuttaminen.
  - Uusien esihenkilöiden pienryhmävalmennus ja henkilökohtaisia perehdytystapaamisia. Kaikkien esihenkilöiden pakollisen koulutusohjelman tulevien livekoulutusten pilotointia jatkettiin ja videokoulutusten materiaaleja alettiin valmistella koulutusohjelman julkaisua varten. Myös hyvästä päätöksenteosta, Eduhouse IT-oppimisalustasta sekä viestinnästä ja osallisuudesta vuorovaikutussuunnitelmissa on koulutettu ja tarjottu loppuvuoteen koulutuksia esimerkiksi tiedolla johtamisesta, asiakasväkivallan uhkaan varautumisesta, neuropsykiatrisesta valmennuksesta sekä talouden kysymyksistä. Varhaiskasvatuksen uusille työntekijöille ja uusille opettajille järjestettiin perehdytystilaisuudet. Esihenkilöille on tarjottu infoja myös yt-tilanteesta.
  - Kaupunginjohtajan toimivallalla annettiin alkuvuodesta yhteistoiminnan periaatteet, jotka ohjaavat työnantajan ja henkilöstön välistä yhteistoimintaa esimerkiksi henkilöstövaikutteisissa muutostilanteissa sekä työsuojelua koskevassa yhteistoiminnassa. Myös nämä periaatteet nostavat esille sen, että keskeisintä ja vaikuttavinta on se, mitä tapahtuu työpaikoilla eli välittömässä yhteistoiminnassa.

HENKILÖSTÖ (8/8) OSAAMISEN, TYÖTURVALLISUUDEN JA TYÖKYVYN KEHITTÄMINEN, ESIMERKKEJÄ AJANJAKSOLTA TAMMI-SYYSKUU

- Turvallisuus- ja riskienhallintajärjestelmä Reiskan käyttöönottoprojekti jatkui. Tämä kokonaisuus pitää sisällään myös työn vaarojen hallinnan ja riskien arvioinnin sekä turvallisuushavaintojen/poikkeamailmoitusten moduulit. Työ vaarojen hallinnan ja riskien arvioinnin toimivuus ja toteutus korostuu nykypäivän työelämässä.
- Jyväskylän kaupunki osallistuu Kevan kestävän työelämän hankkeeseen. Hanke muodostuu osahankkeista, ja kaupungin osallisuus on vahvinta työterveysyhteistyön kehittäminen osahankkeessa. Tätä työtä on aktiivisesti tehty yhteistyössä sekä Kevan että Työterveys Aallon kanssa. Tavoitteena on pienentää työkyvyttömyysriskejä kehittämällä ennaltaehkäisevää, vaikuttavaa, yhteiseen riskien analysointiin pohjautuvaa sekä kumppanuuteen perustuvaa työterveysyhteistyön toimintamallia kustannustehokkaasti ja kustannuksia halliten. Esimerkiksi prosesseja ja ohjeita on tarkennettu työnantajan, työntekijän, työterveyden ja urapalveluiden roolien ja vastuiden selkiyttämiseksi työkyvyn alentuessa tavoitteena esihenkilön roolin vahvistaminen ja tukeminen. Tavoitteena on myös, että korvaavaa työtä tullaan hyödyntämään entistä enemmän poissaolojen sijasta samoin kuin se, että työhyvinvointikeskustelut käydään oikea-aikaisesti ja riittävän varhain ja ylipäättään huolet ajoissa ja ennaltaehkäisten tunnistuen. Kokonaisuuteen liittyviä uudet ohjeet esimerkiksi esihenkilön valmistautumiseen ja rooliin työterveysneuvottelussa, uudelleensijoitukseen liittyvissä HR toimenpiteissä. Työkykykeskustelu päivitettiin aktivoivammaksi ja kattavammaksi työhyvinvoinnin näkökulmasta
- Myös muilla henkilöstötyön osa-alueilla esihenkilöiden tueksi päivittyi ohjeita ja esihenkilöinfoissa palautettiin mieliin pelisääntöjä, esimerkkinä vuosilomiin liittyvät käytännöt sekä ohjeet säästösyistä pidettävien palkattomien vapaiden pitämiseen. Talouden tasapainottamista varten asetettiin rajoituksia rekrytointien lisäksi matkustamisiin, koulutuksiin osallistumisiin sekä harkinnanvaraisiin palkantarkastuksiin sekä lomapalkkavelan minimoimiseen liittyen.
- Uuden Nepton-työajanseurantajärjestelmän käyttöönotto alkoi porrastetusti syyskuussa. Myös nykyisen SAP-järjestelmän aikanaan korvaavan HR-järjestelmän kartoitus jatkui. Järjestelmänäkökulmasta etenivät myös henkilöstöraportoinninkehittäminen sekä henkilöstöviestien automatisointi.
- Laadittiin ohjeet ja toimintamalli esihenkilölle alisuoriutumisen, asiattoman työkäyttäytymiseen tai negatiivisen työasenteeseen liittyvien näkökulmien ja huolien käsittelyyn. Työsuojeluun valmisteltiin eettiset ohjeet varmistamaan yhteinen ymmärrys vastuullisesta työsuojelutyöstä.

TOIMIALOJEN JA LIIKELAITOSTEN TOTEUMAT

KONSERNIHALLINTO (1/4)

Keskeiset tapahtumat toiminnassa

Päätöksenteon tuki

- Eduskuntavaaleihin 2.4.2023 liittyviä tehtäviä tehtiin ensimmäinen neljänneksen aikana. Kaupungin keskusvaalilautakunnan vastuulla oli yleisen ennakoäänestyksen, laitosäänestyksen ja kotiaäänestyksen järjestämiseen liittyvät tehtävät sekä ennakoäänestysasiakirjojen käsittely sekä vaalipäivän äänestämiseen ja vaalipäivän ääntenlaskemiseen liittyvät tehtävät.
- Esiselvitystyövaihe asianhallintajärjestelmän ja asianhallinnan prosessien uudistamiseen saatiin päätökseen KPMG:n konsulttien avustuksella.
- Elinkeino- ja työllisyysjaosto ja hyvinvointitoimikunta aloittivat toimintansa.
- Sähköisen allekirjoituksen ja säilytyksen käyttöönotto on käynnistynyt ja tältä osin työvälineet ovat valmiit.
- Digiturvamallin käyttöönottoa tiedonhallintamallin laatimisessa on edistetty työpajoissa.
- Valmistelutyö 1.8.2023-31.5.2025 toimikauten kaupunginhallituksen, tilapalvelun johtokunnan, elinkeino- ja työllisyysjaoston ja hyvinvointitoimikunnan osalta käynnistyi.
- Valmistelutyö eri palvelualueiden tietoaisteiden siirtojen osalta säilytysjärjestelmään käynnistyi. Keskitetty säilytysjärjestelmä mahdollistaa mm. luopumisen vanhojen tietojärjestelmien ylläpidosta.
- Presidentinvaaliin 2024 ja europarlamenttivaaleihin 2024 liittyviä valmistelutehtäviä aloitettiin kolmannen neljänneksen aikana. Kaupungin keskusvaalilautakunnan vastuulla on yleisen ennakoäänestyksen, laitosäänestyksen ja kotiaäänestyksen järjestämiseen liittyvät tehtävät sekä ennakoäänestysasiakirjojen käsittely sekä vaalipäivän äänestämiseen ja vaalipäivän ääntenlaskemiseen liittyvät tehtävät.
- Asianhallintajärjestelmän uudistamisen osalta selvitystyötä on jatkettu tarkemmin Tieran asianhallinta -ratkaisun osalta.
- Sisäisen tarkastuksen muuttunut henkilöresurssi on vaikuttanut ja tulee vaikuttamaan tarkastussuunnitelman toteutumiseen.
- Ajalla 1.1.-30.9.2023 **Keski-Suomen sovittelutoimistoon** tehtiin yhteensä 350 sovittelualoitetta (326 aloitetta samalla aikavälillä vuonna 2022) ja aloitteet sisälsivät yhteensä 475 soviteltavaa rikos- ja riita-asiaa. Eniten sovitteluun ohjattiin väkivaltarikoksia (57 %), erilaisia anastusrikoksia (13 %) sekä omaisuuden vahingoittamisia (12 %). Kaikista aloitteista noin 16 % on sisältänyt lähisuhdeväkivaltarikoksia (16 % samalla aikavälillä vuonna 2022). Eniten aloitteita sovitteluun lähetti poliisi (n. 85 %) ja syyttäjä (n. 11 %). Keski-Suomen sovittelutoimisto on järjestänyt syyskuussa vapaaehtoisille sovittelijoille koulutusta myötätuntouupumiseen ja jaksamiseen liittyen sekä kehittämisillan seuraavan vuoden koulutustarpeiden kartoittamiseksi.

Strategia ja kehittäminen

- **Hyvinvoinnin edistäminen**
  - Palveluyksikkö on keskittynyt hyvinvointialueyhteistyön käytänteiden rakentamiseen, poikkihallinnollisen hyvinvointityön kehittämiseen ja talouden sopeuttamistoimenpiteiden hyvinvointivaikutusten ennakoarviointiin.
- **Strategia ja kaupunkipolitiikka**
  - Edunvalvontatyötä on jatkettu hallitusohjelman toimeenpanoon varautumalla ja käynnistämällä edunvalvontasuunnitelman päivitys.
  - Kaupunkistrategian puoliväliarviointi toteutettiin ja esiteltiin valtuustoseminaarissa syyskuussa.
- **Kehittämisen tuki**
  - Kaupungin kehittämisen toimintamallia (KEHTO) ja siihen liittyviä toimintaohjeita on päivitetty saadun palautteen ja käyttökokemusten johdosta. Kaupungin yhteistä sähköistä projektihallintajärjestelmää on työstetty. Digitalisaatiota edistäviä hankkeita selvitetty sekä uusia rahoitusmahdollisuuksia kartoitettu.
- **Riskienhallinta ja turvallisuus**
  - Organisaatioturvallisuuden kokonaisuuden johtamismallia on valmisteltu yhdessä toimialojen kanssa.
  - REISKA-riskienhallintatyökalun käyttöönotto tapahtuu vuoden loppuun mennessä turvallisuushavaintojen osalta ja johdon riskienhallinnan osalta alkuvuodesta.
  - Valmiusharjoituksiin on osallistuttu aktiivisesti.
  - Digitaalista turvallisuutta on kehitetty osana tiedonhallinnan, kehittämisen ja varautumisen kokonaisuuksia.

KONSERNIHALLINTO (2/4)

Keskeiset tapahtumat toiminnassa

Henkilöstöpalvelut

- Vuoden aikana on tehty työtä työnantajakuvan kehittämiseksi kysymällä asiasta sekä työntekijöiltä että ulkoisilta työntekijöiltä. Tulokset on raportoitu aiemmissa katsauksissa. Kaupungin eri ammattilaisten uratarinoita on julkaistu "Inspiroidu osaajistamme" -juttusarjana kaupungin nettisivuilla, intrassa ja sosiaalisen median kanavissa hyödyntäen niitä myös rekrytointimarkkinoinnissa.
- Esihenkilöiden pakollisen koulutusohjelman tulevien livekoulutusten pilotointia jatkettiin ja videokoulutusten materiaaleja alettiin valmistella koulutusohjelman julkaisua varten.
- Osana talouden tasapainottamista täyttölupamenettelyä tiukennettiin, muuttaen se aiempaa kattavammin kaupunkitasoiseksi. Elokuussa käynnistyivät talousarviovalmistelua koskevat yhteistoimintaneuvottelut.
- Kaupungin johtoryhmä asetti osana talouden tasapainottamista rajoituksia loppuvuodelle 2023. Henkilöstöpalveluiden osalta rajoitukset vaativat uusia ohjeita ja linjauksia rekrytointien, matkustamisen, koulutusten sekä harkinnanvaraisten palkantarkastusten rajoitusten osalta sekä lomapalkkavelan minimoimiseen liittyen.
- Nepton-työajanseurantajärjestelmän käyttöönotto alkoi porrastetusti syyskuussa. Järjestelmään saadaan liukuvan työajanseurannan lisäksi esimerkiksi ylityölaskenta ja työvuorosuunnittelun työkaluja. Myös nykyisen SAP-järjestelmän aikanaan korvaavan HR-järjestelmän kartoitusta jatkettiin. Raportoinnin osalta edistettiin hr-osahanketta tiedon määrittelyvaiheessa. Henkilöstöpalveluiden automatisaatiopilotin viestien lähetystestauksia jatkettiin.
- Valtakunnallisten virka- ja/tai työehtosopimusten mukaiset paikalliset järjestelyerät sekä kehittämiserät seitsemällä sopimusallalla saatiin paikallisten neuvottelujen jälkeen maksuun. Yhteensä paikallisia eriä oli jaossa kuukausitasolla (heijastusvaikutukset huomioiden) lähes 260 000 euroa.
- Turvallisuus- ja riskienhallintajärjestelmä käyttöönottoprojekti jatkui. Tämä kokonaisuus pitää sisällään myös työn vaarojen hallinnan ja riskien arvioinnin sekä turvallisuushavaintojen/poikkeamailmoitusten moduulit.
- Jyväskylän kaupunki osallistuu Kevan kestävä työelämän hankkeeseen. Hanke muodostuu osahankkeista, ja kaupungin osallisuus on vahvinta työterveysyhteistyön kehittäminen osahankkeessa. Tätä työtä on aktiivisesti tehty yhteistyössä Kevan lisäksi Työterveys Aallon kanssa. Tavoitteena on pienentää työkyvyttömyysriskejä kehittämällä ennaltaehkäisevää, vaikuttavaa, yhteiseen riskien analysointiin pohjautuvaa sekä kumppanuuteen perustuvaa työterveysyhteistyön toimintamallia kustannustehokkaasti ja kustannuksia halliten.
- Varhaiskasvatuksen uusille työntekijöille ja uusille opettajille järjestettiin perehdytystilaisuudet
- Henkilöstö- ja koulutussuunnitelman päivitystyö vuoden 2024 tavoitteiden osalta aloitettiin yhdessä toimialojen johtoryhmien kanssa

KONSERNIHALLINTO (3/4)

Keskeiset tapahtumat toiminnassa

Talous- ja omistajaohjaus

- Sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastustoimen tehtävien siirtyminen Keski-Suomen hyvinvointialueelle 1.1.2023 aiheutti alkuvuoden aikana merkittävästi lisätöitä etenkin ostolaskujen, laskutusten, vuoden 2022 tilinpäätöksen työstämisen, maksukorttien ja siirtyvän omaisuuden selvittelyjen osalta.
- Konsernitilinpäätöksen työstäminen ja viimeistely oli alkuvuonna palvelualueella aiempaa merkittävästi työläämpää konsernilaskelmien valmistumisen aikatauluviiveiden takia.
- Valtuusto päätti talousarvion 2023 hyväksymisen yhteydessä käynnistää talouden tasapainottamisen konkreettisten toimenpiteiden valmistelun niin, että ne voidaan hyväksyä osana vuoden 2024 talousarviota. Talous- ja omistajaohjaus on ohjannut talouden sopeutusohjelmatyötä. Kaupunginhallitus antoi talousarviokehityksen vuodelle 2024 ja talouden suunnitteluohjeet vuosille 2024-2026 kokouksessaan 5.6.2023. Lauta- ja johtokunnat ovat antaneet talousarvioesityksenä 15.9.2023 mennessä ja kaupunginjohtajan talousarvioesitys annetaan 23.10.2023.
- Osana talouden tasapainottamista on selvitetty talous- ja omistajaohjauksen johdolla kaupungin talouden toimintojen organisoitumista tulevaisuudessa
- Tietovaraston ja raportoinnin kehittämishankkeessa on tämän vuoden aikana kehitetty yritysdataraportointia, käynnistetty talous- ja hr -datan kokonaisuuden (MonetTieto) käyttöönottoprojekti sekä toteutettu kaupungin eri yksiköiden vastuuhenkilöille tiedolla johtamisen koulutusta.
- Jyväskylän kaupunki osallistui valtiokonttorin Kuntien tiedolla johtamisen tila -selvitykseen 10 muun kunnan kanssa. Selvitys toteutettiin maaliskuussa 2023 ja Valtuustokonttori järjesti raportin julkistustilaisuuden 12.9.2023. Yksikön edustaja oli valittu mukaan tilaisuuden paneelikeskusteluun yhdessä kahden muun kunnan kanssa.
- Palvelualueella on valmisteltu ja tehty omistajaohjaukseen liittyviä selvityksiä, käyty läpi konsernin rahoitustilannetta muuttuneessa korkomarkkinatilanteessa ja valmisteltu konsernin pankkipalveluiden kilpailutusta. Edelleen on käynnissä talouteen ja konsernirakenteeseen liittyviä selvityksiä kolmessa konserniyhtiössä.
- Jyväskylän kaupunki teetti keuhon 2023 aikana KPMG:llä selvityksen perustietotekniikan ulkoistuksesta. Selvityksen pohjalta kaupungin johtoryhmä päätti 12.6.2023 ulkoistuksen käynnistämistä syyskuun 2023 aikana. Ulkoistuksesta käyttäjäpalvelujen osuus on tavoitteena toteuttaa elokuussa käynnistyneellä neuvottelumenettelyllä inhouse-kumppanin (Tiera Oy) kanssa. Kaksi muuta ulkoistettavaa osaa (Tietoliikenne- eli verkkopalvelut ja kapasiteetti- eli konesalipalvelut) on tarkoitus kilpailuttaa avoimena markkinakilpailutuksena, jonka valmistelu käynnistyi myös elokuun alussa. Tavoitteena on käydä neuvottelut käyttäjäpalvelujen osa-alueesta niin, että kaupunginhallitus voisi päättää ulkoistuksesta vuoden 2023 loppuun mennessä. Kilpailutukset on tarkoitus käynnistää vuoden 2023 loppuun mennessä. Varsinainen siirtoprojekti toteutetaan vaiheittain vuoden 2024 loppuun mennessä. Muutoksen henkilöstövaikutukset (liikkeen luovutukset ja jäljelle jäävien toimintojen uudelleenorganisointi) tarkentuvat valmistelun edetessä.
- Hyvinvointialueen ICT-ympäristön siirron projekti on vielä osittain kesken, kaupungin työntekijöiden työtä laskutetaan edelleen HVALta.

Viestintä, markkinointi ja osallisuuspalvelut

- Viestintä, markkinointi ja osallisuuspalvelut jatkoi talouden tasapainottamisen aktiivista viestintää ja toteutti mm. laajan asukaskyselyn, järjestö- ja henkilöstökyselyn valmistelun tueksi.
- Talouden tasapainottamistyötä on jatkettu mm. lautakuntatiedotuksella sekä yt-neuvotteluiden viestinnällä sekä ohjeistamalla toimialoja loppuvuoden hankintojen ja rekrytointien rajoittamisessa.
- Kaupunkimarkkinoinnissa on jatkettu aktiivisesti suur tapahtumahakua Jyväskylään. Syyskaudella on saatu tieto, että Jyväskylälle myönnettiin vuoden 2027 Masters-yleisurheilun EM-kilpailut. Haku toteutettiin yhdessä Jyväskylän Kenttärheilijöiden kanssa.
- Viestinnässä on tuettu palveluita uusien kokonaisuuksien viestinnän ja markkinoinnin käynnistämiseksi. Uusia yksiköitä on mm. International House Jyväskylä, joka palvelee jatkossa laajasti vieraskielisiä asukkaita.

Konsernihallinto tulee ennusteen mukaan alittamaan talousarvion 1,5 milj. euroa.

Toimintakatteen alitus johtuu hyvinvointialueuudistuksesta ja on poikkeuksellinen sekä kertaluonteinen. Sosiaali- ja terveystalouden vuotta 2022 koskevia tuloja ja menoja on kirjattu konsernihallinnon määrärahaan ja nämä eivät olleet ennakoimattomuuden vuoksi budjetoitavissa vuodelle 2023. Konsernihallinnon oman toiminnan toimintakate toteutuu talousarvion mukaisesti.

Selvitys talousarviopoikkeamien syistä

- Sosiaali- ja terveystalouden ns. jälkiperinnön kustannuspaikka sijoittuu organisaatiossa konsernihallintoon. Jälkiperintöön on kirjattu vuotta 2022 koskevia avustuksia ja korvauksia sekä saatuja luottotappioita noin 1,1 miljoonaa euroa, joista ei tehty tulojäämiä vuoden 2022 tilinpäätökseen niiden ennakoimattomuuden vuoksi. Vastaavasti ennakoimattomia menoja toteutuu arviolta noin 100 000 euroa.
- Keski-Suomen pelastuslaitoksen kertynyt ylijäämä jaetaan jäsenkunnille vuonna 2023. Tällä hetkellä arvio on, että jaettava osuus olisi yhteensä noin 1,3 miljoonaa euroa, josta Jyväskylän osuus olisi vuoden 2022 maksuosuuksien suhteessa noin 52% eli noin 676 000 euroa.
- Tietohallinnon palvelujen ostot tulevat ennusteen mukaan ylittämään 600 000 euroa. IT -ostoja on lisännyt se, että vapautuvia vakansseja ei ole täytetty vaan tarvittavat resurssit on hankittu palveluntarjoajilta. Henkilökulubudjetti alittuu tästä johtuen 300 000 eurolla. Toimintatulot ylittyvät ennusteen mukaan noin 100 000 euroa hyvinvointialueelta laskutettavan ICT-ympäristön siirron projektin työn vuoksi. Muista kuluista säästöä on odotettavissa noin 50 000 euroa. Nettovaikutuksena ennusteen mukaan Tietohallinto tulee ylittämään talousarvion 150 000 eurolla

ELINKEINO- JA TYÖLLISYYSPALVELUT (1/2)

Keskeiset tapahtumat toiminnassa

- Kaupungin valtuusto on hyväksynyt TE-uudistuksen etenemissuunnitelman, jossa Jyväskylä järjestää palvelut jyvaskyläläisille työnantajille ja työnhakijoille. Tämän lisäksi Jyväskylä tulee koordinoimaan maakunnallisesti erikseen sovittavia palveluita, kuten esimerkiksi palveluhankinnat sekä verkostomaiset koordinoititehtävät. Maakunnallisista palveluista sovitaan erikseen sopimuksellisesti Keski-Suomen muiden työllisyysalueiden kesken.
- Hippos hankkeen urakkakustannukset laskeneet ja hankkeen eteneminen osissa on hyväksytty valtuustossa.
- Uusia TEMin ekosysteemihankkeita alkanut. Käynnissä kuusi omaa hanketta ja neljä muiden hanketta, joissa kaupunki mukana kuntarahaosuudella.
- Sijoittumispalveluissa saatu 10 vahvistettua sijoittumispäätöstä Jyväskylään.
- Lintukankaan yritysalueen markkinointi etenee ja Eteläportin Xaas-hanke päättyi 31.7.
- Visit Jyväskylä Regionilla on edetty vuosisuunnitelman mukaisesti. Lakeland Finland verkostoyhteistyöhanke ja Hiekkateiden hurmaa tuhansien järvien maakunnassa –hanke päättyivät syyskuun lopussa. Kansainvälisen saavutettavuuden hanke on edennyt ja jätetään hakuun lokakuun puolivälissä (EAKR). Rekisteröidyt yöpymiset +3% edellisvuodesta ja kansainvälisten kasvuprosentti on yli 25%.
- International Jyväskylän nimi on muutettu International House Jyväskyläksi. Yksikössä osaamiskeskustoimintaa kehitetään TEMin hankerahoituksella 1.9. alkaen.

ELINKEINO- JA TYÖLLISYYSPALVELUT (2/2)

TOIMINTAKATE

(ennuste)

-32,1 M€

talousarvion mukainen

0,0 M€

Elinkeino- ja työllisyyspalvelut tulee ennusteen mukaan pysymään talousarviossa.

Selvitys toimenpiteistä talousarviossa pysymiseksi

- Työmarkkinatuen kuntaosuus on muodostanut 58 % toimialan toteutuneista kustannuksista, yhteensä 13,6 M€ (ajalla 1-8/2023, syyskuun toteumaa ei vielä saatavilla)
- Työmarkkinatuen kuntaosuuden kasvuun on varauduttu kohdistamalla toimialan käyttötaloudesta 1 M€ lisää työmarkkinatukeen suhteessa alkuperäiseen talousarvioon. Muutetun käyttötaloussuunnitelman mukaan työmarkkinatuen ennakoidaan olevan 19,5 M€ vuonna 2023.
- Työmarkkinatuen suuruus on kuitenkin hankalasti ennakoitavissa ja arvio perustuu aikaisempien vuosien keskiarvoon toteumasta
- Muuttunut työmarkkinatilanne ja talouden taantuma vaikuttavat työmarkkinatuen kehitykseen ja vaarana on, että se ylittyy vielä päivitetystäkin ennusteesta
- Toimialalla varaudutaan työmarkkinatuen negatiiviseen muutokseen hillitsemällä yleisten kulujen kehitystä loppuvuonna 2023
  - Työmarkkinatuen kuntaosuus on elokuun 2023 loppuun mennessä ylittänyt jo n. 0,2 M€ mutta kulu on pystytty kattamaan, kun toimialan muut kustannukset ovat kehittyneet maltillisesti suhteessa talousarvioon.

KASVUN JA OPPIMISEN PALVELUT (1/4)

Keskeiset tapahtumat toiminnassa

Toimialan yhteiset palvelut ja hallinto

- Toimialan yhteisen taloustiimin keskeiset tehtäväkokonaisuudet ovat olleet talousarvioprosessin edistäminen, talouden sopeutuksien toimeenpaneminen kuluvalla vuodelle, sekä talous- ja hallintopalveluiden organisoimisen uudelleen suunnittelu osana kaupungin sopeutusta ja yhteistoimintaneuvotteluja.
- Toimialan hallinnon ostoja ja hankintoja rajoitetaan mahdollisuuksien mukaan. Kokouksiin/koulutuksiin osallistumista ja matkustamista arvioidaan tarkasti. Lomapalkkavelkaa pyritään pienentämään lomasuunnittelulla.

Varhaiskasvatuksen palvelualue

- Uusi Pohjanlammen päiväkoti on aloittanut toimintansa. Lisäksi on valmistunut Haukkamäen päiväkodin lisäosa ja Lohikoskella on aloittanut väistöpäiväkoti.
- Lyhytaikaisten sijaisten palkkaamista on rajoitettu.
- Päivystysaikana avoinna olevien päiväkotien määrää on vähennetty. Lomapalkkavelkaa pyritään pienentämään pidemmän aikavälin vuosilomasuunnittelulla.
- Hankintojen tekemistä on rajoitettu.

Perusopetuksen palvelualue

- Perusopetuksen palvelualue on järjestänyt 4.6.2023 alkaen hyvinvointialueen järjestämisvastuulle kuuluvan Vertti-toiminnan (lukuun ottamatta loma-aikojen Verttiä sekä aamuhoitoa). Perusopetus laskuttaa palvelun tuottamisesta Keski-Suomen hyvinvointialuetta kuukausittain sopimuksen mukaisesti
- Kaupunki on rajoittanut rekrytointeja, ostoja, matkustamista ja vieraanvaraisuutta loppuvuoden ajaksi. Syynä talouden tasapainottamistyö.
- Valmistavan opetuksen oppilasmäärä 30.9.2023 tilastoinnin mukaan on vuodelta 2023 yhteensä 1840 läsnäolokuukautta (vuonna 2022 yht. 1331 läsnäolokuukautta). Alle 6 vuotta perusopetuksessa olleiden S2-oppilaiden lukumäärä on noussut merkittävästi.

Nuorisopalvelujen palvelualue

- Kivijalka-hanke (ESR) päättyi 31.7.2023. Hankkeen maksatukset 143 000 € vielä rahoittajalla.
- Uudet (OKM) hankkeet käynnistyneet (Ankkuritoiminnan kehittäminen ja Koulunuorisotyön kehittäminen)
- Kuokkalan nuorisotila suljettiin ajalle 13.9. - 31.12.2023 rekrytointikiellon takia.
- Työpajatoiminta auditoitiin ja sille myönnettiin valtakunnallisen työpajatoiminnan laatumerkki.

KASVUN JA OPPIMISEN PALVELUT (2/4)

TOIMINTAKATE (ennuste) -259,3 M€ talousarvion ylitysuhka 0,7 M€

Kasvun ja oppimisen palvelut tulee ennusteen mukaan pysymään talousarviossa ja mahdolliset ylitysuhat tullaan kattamaan palvelujen määrärahan sisältä (ylitysuhka 0,7 milj. euroa).

Selvitys talousarviopoikkeamien syistä

Toimialan yhteiset palvelut ja hallinto

- Kasvun ja oppimisen hankekokonaisuuteen kirjattuja toimintatuloja tullaan jaksottamaan tilinpäätösvaiheessa tuleville tilikausille hankekohtaisesti hankekausien toteuman suhteessa.
- Vuoden 2023 aikana on jouduttu palauttamaan saatuja avustuksia 64 000 €.
- TVT-tiimi varautuu vuoden 2024 säästötoimenpiteisiin pienentämällä laitteiden leasingkustannuksia jo kuluvan vuoden käyttötalousmenoista. Toimintamenojen ennustetaan alittavan suunnitellun n. 100.000 euroa.

Varhaiskasvatuksen palvelualue

- Varhaiskasvatuksen toimintatuotot tulevat toteutumaan lähes talousarvion mukaisesti.
- Useisiin yksiköihin on jouduttu lisäämään henkilökuntaa ja ryhmäperhepäivähoidon toiminta alkoi kevätkaudella 2023. Lisääntyneen alle 3-vuotiaiden lasten hoidontarpeen vuoksi Onnimannin päiväkodista, Salmirannan esiopetusyksiköstä ja Haukkamäen viipalepäiväkodista ei ole voitu suunnitelman mukaisesti luopua. Riskinä näistä johtuen on henkilöstömenojen ylitys.
- Lyhytaikaisten sijaitseen vähentämisen vaikutusta ei voida vielä arvioida (toimenpiteet konkretisoituvat vasta syksymmällä). Sijaisten käytön vähentämisellä pyritään kuitenkin saavuttamaan n. 100.000 euron säästöt.
- Yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen palvelusetelin enimmäisarvoon tehtiin korotus 1.8.2023 alkaen. Ennusteen mukaisesti talousarvion mukaisessa määrärahassa kuitenkin pysytään. Yksityisessä varhaiskasvatuksessa lapsimäärät ovat pienemmät syksyllä kuin keväällä.
- Aineet, tarvikkeet ja tavarat- määrärahasta ennustetaan säästettävän hankintakiellon perusteella n. 400.000 euroa.

[Paluu diaan toimintakatteet](#)

KASVUN JA OPPIMISEN PALVELUT (3/4)

Selvitys talousarviopoikkeamien syistä

Perusopetuksen palvelualue

- Perusopetuksen talous syyskuun lopun toteuman perusteella näyttää kokonaisuutena toteutuvan arvioidun mukaisena. Yleisopetuksen ja vammaisopetuksen koulunkäynninohjaajien henkilöstökuluissa on kuitenkin merkittävä ylitysuhka (noin 1,5 miljoonaa euroa). Ylitys johtuu talousarvion pohjasta, jota on vuosittain pyritty kuroma umpeen. Voionmaan koulun vuokratulot tulevat ylittymään talousarvion noin 320 000 euroa. Valmistavan opetuksen (ukrainalaiset) syksyn 2023 tilatarve on arvioitu syksyllä 2022 talousarviota laadittaessa liian pieneksi.
- Perusopetuksen toimintatulot (mm. kotikuntalaskutus) tulevat toteutumaan arvioidun mukaisina.
- Perusopetuksen koulujen aineet, tarvikkeet ja tavarat- kokonaisuuteen kohdistettiin syyskuun lopussa hankintakielto ja määrärahalleikkaus, jolla pyritään saavuttamaan n. 400.000 euron säästöt.
- Koulujen kuljetuskustannukset toteutuvat ennusteen mukaisesti n. 200.000 euroa talousarviota pienempinä.

Nuorisopalvelujen palvelualue

- Nuorisopalvelujen toimintatulojen ennustetaan alittavan talousarvion n. 39.000 euroa. Hanketoiminnan rahoitus jakautuu vuosille 2023-2024 ja kohdentuminen tilikausille tarkentuu vasta tilinpäätösvaiheessa. Hankerahoituksen lisääntyminen vaikuttaa myös toimintakuluihin hankesuunnitelman mukaisesti (talousarvion ennustetaan ylittyvän n. 36.000 euroa).

KASVUN JA OPPIMISEN PALVELUT (4/4)

Selvitys toimenpiteistä talousarviossa pysymiseksi

Toimialan yhteiset palvelut ja hallinto

- Toimialan hallinnon ostoja ja hankintoja rajoitetaan mahdollisuuksien mukaan. Kokouksiin/koulutuksiin osallistumista ja matkustamista arvioidaan tarkasti. Lomapalkkavelkaa pyritään pienentämään lomasuunnittelulla.
- TVT-tiimi varautuu vuoden 2024 säästötoimenpiteisiin pienentämällä laitteiden leasingkustannuksia jo kuluvan vuoden käyttötalousmenoista.

Varhaiskasvatuksen palvelualue

- Lyhytaikaisten sijaisten palkkaamista vähennetään.
- Päivystysaikoina auki olevien päiväkotien määrää vähennetään.
- Lomapalkkavelkaa pyritään pienentämään kuluvan vuoden lomasuunnittelulla.
- Koko kaupungin hankintakieltoa noudatetaan.

Perusopetuksen palvelualue

- Jyväskylän kaupunki rajoittaa rekrytointeja, ostoja, matkustamista, koulutuksia loppuvuoden ajaksi. Perusopetuksen aineet-, tarvikkeet- ja tavarat määrärahaa on pienennetty talousarvioon 2023 nähden. (Kaupungin hankintakielto).
- Rekrytointi on viimesijainen vaihtoehto ja toteutetaan vain kriittisiksi arvioituihin tehtäviin. Täyttöluvat myönnetään pääasiassa vain vuoden loppuun asti.
- Koulunkäynninohjaajakokonaisuuden muilta kunnilta laskutettavat korvaukset konkretisoituvat vasta tilinpäätösvaiheessa 2023.

Nuorisopalvelujen palvelualue

- Noudatetaan annettuja yhteisiä talouden ohjeistuksia

KULTTUURI- JA LIKUNTAPALVELUT (1/7)

Keskeiset tapahtumat toiminnassa

Kansalaisopisto

- Lyseon peruskorjauksen suunnittelu on jäänyt tauolle aikataulumuutosten takia
- Vaajakosken tilojen (kirjasto/kansalaisopisto) peruskorjaus valmistui ja opiston toiminnot siirrettiin väistötiloista takaisin.
- Opiston neuvonnan aukioloaikoja supistettiin. Lisäksi puhelinpalvelu- ja asiointiajat eriytettiin asiakaspalvelun sujuvoittamiseksi.
- Taloussuunnittelijan tointa ei olla täytetty ja tämän tehtävät on jaettu muille työntekijöille

Kirjastot

- Vaajakosken aluekirjaston peruskorjaus valmistui ja kirjasto avattiin 14.8.2023.
- Keltinmäen kirjasto oli suljettuna 2.-17.9. Sulkuaikana kirjastolla suoritettiin ergonomiaparannuksia, joilla helpotettiin omatoimiasiointia ja parannettiin kirjastologistiikkaa.
- Lomakauden sijaistarpeen vähentämiseksi kesä-elokuussa pienempien kirjastojen sulkuaikaa kesällä pidennettiin ja lisäksi testattiin osittaista omatoimiaikojen käyttöä palveluajan sijaan. Testauksen aikana jouduttiin nostamaan hieman suunniteltua henkilömitoitusta, jotta palautuvat ja lähtevät aineistot saatiin käsiteltyä. Kesä-elokuussa nousua verrattuna edelliseen vuoteen oli kävijäluvuissa + 23 % ja lainauksessa + 2 %. Palveluaikojen muutoksilla ei siis näyttänyt olevan kirjaston käyttöön merkittävää alentavaa vaikutusta.
- Rekrytointien rajoittaminen ja sisäisen sijaistamisen riittämättömyys paikata poissaoloja on aiheuttanut syksyllä aiempaa enemmän palveluiden päiväkohtaista rajaamista ja kirjastotoimipisteiden sulkua.
- Jyväskylän ja Tampereen kirjastot julkaisivat Avin hankerahoituksella kirjastoille käsikirjan [Tiedossa on demokratiaa](#). Käsikirjan avulla selkiytetään kirjastojen lakisäateistä yhteiskunnallisen ja kulttuurisen vuoropuhelun edistämisen tehtävää.

KULTTUURI- JA LIKUNTAPALVELUT (2/7)

Keskeiset tapahtumat toiminnassa

Museot

- Jyväskylän taidemuseon ja Suomen käsityön museon kesänäyttelyt ja toukokuun lopussa avautunut Aalto2-museokeskus näyttelyineen ovat houkutelleet ennätysellisen määrän kävijöitä – voi puhua museoiden tähänastisesta yleisöennätyksestä.
- Aalto2-museokeskuksen kolmen toimijan, Alvar Aalto -säätiön, Keski-Suomen museon ja Aalto2-museokeskus Oy:n yhteisiä toimintatapoja on hiottu.
- Keski-Suomen museon käsityöläismuseo on Valon kaupunki -tapahtumaa lukuun ottamatta kiinni syys-lokakuussa Museokauppa Sparvinin korjaustöiden vuoksi. Tilauksesta pääsee tutustumaan Kuparisepän taloon. Sululla on vaikutus kohteen kävijämäärään.

Kulttuuripalvelut

- Uusi lasten ja perheiden monitaiteinen kesäfestivaali LystiKylä toteutettiin 9.-11.6.2023. Tapahtuma järjestettiin yhteistyössä laajan kulttuuritoimijaverkoston kanssa. Festivaali oli yleisömenestys.
- Nuorten Taidfest -tapahtuma järjestettiin 20.-21.6.2023

Kaupunginteatteri

- Keuhkot ensi-ilta oli pienellä näyttämöllä 1.9.2023 ja Evita-musikaalin ensi-ilta 8. ja 9.9.2023
- Gradia-yhteistyö aloitettiin syksyllä.
- Koulukiertue Tarinoiden lähde Jyväskylän kakkosluokkalaisille ensi-ilta oli syyskuussa.

KULTTUURI- JA LIKUNTAPALVELUT (3/7)

Keskeiset tapahtumat toiminnassa

Liikkumaan aktivointi

- Liikuntapalvelut aloitti Jyväskylän harrastamisen malli hankkeen kokonaisuuden koordinoinnin elokuun alusta. Uuden kauden toiminta käynnistyi kaupungin 30 eri koululla. Toiminnassa on huomioitu koulukohtaisesti lasten ja nuorten harrastustoiveet. Toiminta sijoittuu koulupäivän yhteyteen. Harrastustoiminta sisältää monipuolisesti erilaisia harrastusmahdollisuuksia niin liikuntaa kuin kulttuuriakin.
- Jyväskylän kaupunki on mukana Harrastamisen Suomen mallin kehittämishankkeessa. Hanke käynnistyi Jyväskylässä 14.8. alkaen. Hankkeen alkuvaiheessa on koostettu yhteistyössä Jyväskylän yliopiston kanssa Harrastamisen mallin nykytilankuvaus paikallisesta ja valtakunnallisesta näkökulmasta. Tunnistetut haasteet toimivat pohjana hankkeen kehittämistyölle, jota toteutetaan yhteistyössä Turun kaupungin, Helsingin kaupungin, Espoon kaupungin, Vantaan kaupungin, Jyväskylän yliopiston liikuntatieteellisen tiedekunnan ja Itsenäisyyden juhluvuoden lastensäätiön (Itla) kanssa. Kehittämishankkeen päätavoitteena on parantaa lasten ja nuorten liikunnan harrastuspolkuja matalan kynnyksen liikuntapalvelujen ja seuratoiminnan välillä. Erityisesti kehitetään harrastamisen Suomen mallin sekä seuratoiminnan välistä yhteyttä, mutta myös kaupungin matalan kynnyksen liikuntaharrastukset ovat tarkastelussa mukana.

Liikuntapalvelujen kehittäminen ja suunnittelu

- Liikkumisohjelman osallistamistilaisuuksissa kerättyjä vastauksia on analysoitu tekoälysovellus Etuman avulla. Saatuja tuloksia on hyödynnetty kaupungin eri toimialojen kanssa järjestetyissä työpajoissa, joissa työstetty konkreettisia liikkumisohjelman toimenpiteitä. Pajoja on pidetty kaupunkirakennepalvelujen, kulttuuripuolen, kasvun ja oppimisen, nuorisopalvelujen, hyvinvointialueen, viestinnän, liikuntapalvelujen ja seuratoimijoiden kanssa. Liikkumisohjelma viedään kulttuuri- ja liikuntalautakuntaan tammi-maaliskuussa 2024.
- Re-Train-hankkeessa on viimeisen neljänneksen aikana analysoitu eri maista kerättyjä ideoita sekä kehitetty kyselyä, jonka avulla selvitetään liikkujien ja liikuntaa järjestävien tahojen kokemuksia liikuntaa motivoivista ja estävistä tekijöistä.
- Nuorten maraton järjestettiin onnistuneesti 15.9. Tapahtumaan osallistui 4700 oppilasta 5.-7.-luokilta. Kilpasarjaan ilmoittautui 540 oppilasta. Oppilaspalaute tapahtumasta oli positiivista (k.a. 8/10). Osallistujista 64 % oli harjoitellut maratonia varten ja 77 % oli tapahtuman ansiosta kiinnostuneempi parantamaan kuntoa.

KULTTUURI- JA LIIKUNTAPALVELUT (4/7)

Keskeiset tapahtumat toiminnassa

Liikuntapaikat

- AaltoAlvarin peruskorjauksen ensimmäinen vaihe valmistui ja AaltoAlvari avautui kesän sulkuajan jälkeen 4.9.2023.
- Uusi pesäpallstadion otettiin käyttöön 1.7.2023 alkaen. Uusi stadion on mahdollistanut myös muiden kuin pesäpallo tapahtumien järjestämisen.

Kumppanuus- ja asiakaspalvelu

- Liikuntapalvelujen henkilöstökysely toteutettiin toukokuussa 2023. Kyselyllä mm. selvitettiin, miten työntekijät ja esihenkilöt kokevat liikuntapalvelujen toimivan työyhteisönä ja organisaationa. Kyselyyn saatiin yhteensä 52 vastausta, tarkoittaen noin 40 % koko liikuntapalvelujen henkilöstöstä. Kyselyn tulokset osoittavat, että liikuntapalvelujen tehtävissä viihdytään melko hyvin ja työpaikan toimintatapojen koetaan olevan melko hyvällä tasolla. Työturvallisuuteen liittyviä asioita sekä vuorovaikutusta ja ristiriitojen käsittelyvalmiutta kehitetään. Kyselyn tuloksia on käyty huolella läpi ja niitä on käsitelty liikuntapalvelujen johtoryhmässä ja tuloksista tiedotettu henkilöstölle. Tulosten käsittelyä sekä keskustelua työyhteisön toimintatapojen kehittämiseksi jatketaan työpaikoilla esihenkilöiden johdolla

KULTTUURI- JA LIIKUNTAPALVELUT (5/7)

TOIMINTAKATE
(ennuste)
-46,8 M€
talousarvion ylitysuhka
0,1 M€

Kulttuuri- ja liikuntapalvelut tulee ennusteen mukaan pysymään talousarviossa, mutta toimintakate uhkaa ylittää talousarvion n. 0,1 milj. euroa. Ylitysuhat tullaan kattamaan Kulttuuri- ja liikuntapalvelujen määrärahan sisältä.

Selvitys talousarviopoikkeamien syistä

Kulttuuripalvelut

- Kulttuuripalvelujen kumppanuussopimukset tulevat alittamaan talousarvion 190.000 eurolla Alvar Aalto- säätiön kumppanuussopimukseen varatun määrärahan ollessa tehtyyn sopimukseen nähden liian suuri. Syksyn talousarviomuutoksissa tehdään käyttösuunnitelmaoikaisu kumppanuussopimuksien määrärahaan (Kulttuuri- ja liikuntalautakunnan kokous 8.11.2023).
- Kulttuuripalvelut tulee ylittämään budjetin noin 15.000 eurolla (taideapteekin talousarviossa olevaa tulotavoitetta ei saavuteta).
- Lisäksi kulttuuripalvelujen koko palvelualueen johtamisen kustannuspaikan toimintakulut tulevat ylittymään suunnitellun noin 40.000 euroa, johtuen kaupunkistrategian mukaisen kulttuuribarometrin toteuksen kasvaneista kustannuksista sekä OKM:n ja suurtahtumakaupunkien projektin kuntamaksusta.

Kirjastot

- Kirjastopalvelujen ennustetaan alittavan talousarvion n. 105.000 euroa. Tulotavoite vuokrattavista tiloista ei tule toteutumaan täysimääräisenä. Henkilöstömenojen ennustetaan toteutuvan rekrytointien rajoituksista ja kesäajan kirjastopalvelujen tason tarkastuksesta johtuen n. 150.000 euroa suunniteltua pienempinä.

Museot

- Museopalvelut tulee pysymään talousarviossa.
- Toimintatuottojen ennustetaan ylittävän talousarvion n. 188.000 euroa saatujen avustusten vuoksi. Vastaavasti toimintakulujen ennakoitaan ylittävän suunnitellun n. 195.000 euroa avustuksilla järjestetyn toiminnan vuoksi.

KULTTUURI- JA LIIKUNTAPALVELUT (6/7)

Selvitys talousarviopoikkeamien syistä

Sinfonia

- Paviljonkiin siirtyminen ja remontti ovat kasvattaneet kuluja ja toimintakulujen ennakoidaan ylittyvän n. 60.000 euroa.
- Tulotavoite alittuu n. 76.000 euroa, johtuen mm. Taiken erillisavustuksen poistumisesta valtakunnallisesti. Tulotavoitteesta tullaan jäämään, vaikka lipunmyynti on noussut syksyä kohti.

Teatteri

- Toimintakulujen ennakoidaan ylittyvän n. 15.000 euroa sairastumisista aiheutuvista paikkauskorvauksista. Työehtosopimuksen mukaiset palkankorotukset vaikuttavat suurimman osan vakituisten sekä kaikkien tuntityöntekijöiden palkkoihin nostavasti.

Liikuntapalvelut

- Liikuntapalvelut tulee pysymään menojen osalta talousarviossa. Tulotavoitteesta ollaan jäämässä ennusteen mukaan 200 000 €.
- Vehkahallin romahduksesta johtuen tuloja jäi toteutumatta 100 000 €.
- AaltoAlvarin peruskorjauksen ja laajennuksen ensimmäisen vaiheen valmistuminen myöhästyi huhtikuusta syyskuulle. Tämä on vaikuttanut ennustettuihin kävijätuloihin loppukevään ja kesän osalta.
- Vuoden 2023 hinnaston käsittely siirtyi syyskuulle. Suunnitellut hinnankorotukset jäivät kesän ajalta saamatta.

KULTTUURI- JA LIIKUNTAPALVELUT (7/7)

Selvitys toimenpiteistä talousarviossa pysymiseksi

- Toimialan ostoja ja hankintoja rajoitetaan mahdollisuuksien mukaan. Kokouksiin/koulutuksiin osallistumista ja matkustamista arvioidaan tarkasti. Lomapalkkavelkaa pyritään pienentämään kuluvan vuoden lomasuunnittelulla.
- **Kulttuuripalvelut**
  - palvelualue noudattaa kaupungin yleistä ohjeistusta rekrytointien, ostojen, matkustamisen ja vieraanvaraisuuden rajoituksista.
- **Liikuntapalvelut**
  - Uusi hinnasto voimaan 18.9. Junioreiden maksuttomuus poistettiin uuteen hinnastoon.
  - AaltoAlvarin kampanja (20krt sarjatuote) 4.9.-10.9. 2023. Kampanjatuotteita myytiin yhteensä 496 kpl, tuloina 48 480 €.
  - Hankkeissa työskentelevien työntekijöiden tilalle ei ole palkattu sijaisia.

KAUPUNKIRAKENNEPALVELUT (1/3)

Keskeiset tapahtumat toiminnassa

- Tourulan Pajalan, Kankaan Ailakin ja Haapaniemen puukortteleiden asemakaavamuutokset ovat saaneet lainvoiman.
- Älylän suojelukaava on hyväksytty kaupunginvaltuustossa.
- KymppiR- ja TYKKI-ohjelmien hyväksyntä.
- Toyotan yhteistyöhanke julkistettiin. Majajärven yritysalueen kaavoitus ja maankäyttöneuvottelut käynnistyneet.
- Rakennusvalvonnan lupapäätöstekstit on päivitetty ja erityissuunnitelmien arkistointi on otettu käyttöön. Rakennusprosessin valvonnassa painopistettä on siirretty jälkivalvonnasta ennakoivampaan ja ohjaavampaan suuntaan.
- Rakennusvalvonnan tarkastustoiminnassa otettu käyttöön uusia mobiililaitteita asiakaspalvelun parantamiseksi.
- Jyväskylän kaupunki on valittu Euroopan unionin tukemaan eurooppalaisten ilmastokaupunkien (Net Zero Cities) vertaisoppimisohjelmaan, joka käynnistyi syyskuussa.
- Luonnonsuojelualueverkosto on valmis ja ollut kuntalaisten nähtävillä.

KAUPUNKIRAKENNEPALVELUT (2/3)

TOIMINTAKATE

(ennuste)

-21,8 M€

talousarvion ylitysuhka

4,3 M€

Kaupunkirakennepalvelujen kate tulee ennusteen mukaan toteutumaan n. 4,3 milj. euroa syksyn muutettua talousarviota heikompana.

Selvitys talousarviopoikkeamien syistä

- Tonttien myynti ei toteudu ennustetun mukaisesti rakentamisen rajun hiljenemisen vuoksi. Maan myyntivoitossa tullaan jäämään talousarvion mukaisesta tavoitteesta tämän hetken ennustuksen mukaan 4,4 M€.
- Tontit ja maanhallinnan menoissa ennustetaan säästyvän noin 0,2 M€. Vastaavasti tontin vuokratulot ylittyvät noin 0,4 M€. Yhteensä tämä parantaa tilinpäätösennustetta 0,6M€.
- Rakennusvalvonnan lupatuottojen ennustetaan jäävät noin 0,55 M€ tavoitetta alemmiksi rakentamisen hiljenemisestä johtuen.
- Kiinteistönmuodostuksen tulot jäävät tavoitteesta noin 0,1M€ rakentamisen hiljenemisen vuoksi ja menoissa säästetty noin 0,04 M€.
- Joukkoliikenteen liikennöintikustannukset ylittyvät 0,2M€, mutta myös asiakastulot ylittyvät 0,65 M€. Nettovaikutus on 0,45 M€.
- WinterLight -tapahtuman talous toteutui arvioitua heikompana. Valon koko vuoden tilinpäätösennuste on n. 0,2 M€ heikompi.
- Muiden palvelujen meno- ja tulomuutokset yht. nettona 0,1 M€

KAUPUNKIRAKENNEPALVELUT (3/3)

Selvitys toimenpiteistä talousarviossa pysymiseksi

- Loppuvuoden aikana mahdollisia maan myyntikauppoja ovat vielä Kivelänrannan tonttikauppa (myyntivoitto 3,5 M€) sekä Kankaan alueelta varatun tontin kauppa (n. 1,83 M€). Toteutuessaan nämä parantaisivat tilinpäätösennustetta yhteensä n. 5,33 M€.

TILAPALVELU-LIIKELAITOS (1/2)

Keskeiset tapahtumat toiminnassa

- AaltoAlvarin kylpyläosason peruskorjauksen 1. vaihe valmistui. Muuntoallas ja uudistunut aaltoallas avattiin yleisölle 4.9.2023. AaltoAlvarin 2/3 vaiheen korjaustyöt ovat käynnissä.
- Aalto2-museokeskus valmistui ja avajaisia vietettiin 26.5.2023.
- Päiväkotihankkeet etenivät kvartaalilla suunnitellusti:
  - Uusi Pohjanlammen vuorohoitopäiväkoti otettiin käyttöön 7.8.2023.
  - Haukkamäen päiväkodin laajennusosa otettiin käyttöön 31.7.2023.
  - Lohikoskella väliaikainen päiväkotikoti otettiin käyttöön 7.8.2023.
- Vaajakummun koulun keittiön ja ruokasalin muutostyö valmistui elokuussa. Keittiön muutoksessa vapautunut tila kehitettiin opetuskäyttöön, joka mahdollistaa jatkossa alueen koulupolkujen selkiyttämisen.
- Säynätsalon kunnantalon kirjaston tilat on remontoitu kunnioittaen alkuperäistä ilmettä.
- Kaupungin säästötavoitteiden mukaisesti hallinnon tiloja tiivistetään entisestään. Halti2-suunnitelma etenee vaiheittain ja mahdollistaa kaupungille jatkossa sekä vuokrasäästöjä ja –saatavia että myyntivoittoja.
- Energiatohokkuustoimenpiteiden valmistelu on aloitettu. Energiankulutusta vähennetään sammuttamalla ilmanvaihto kiinteistöjen käyttöajan ulkopuolella pilottina neljässä kohteessa (Kaupungintalo, Tietotalo, Keljonkankaan yhtenäiskoulu ja Kukkumäen päiväkotikoti). Toimenpiteet laajenevat vuoden 2024 aikana.

TILAPALVELU-LIIKELAITOS (2/2)

TOIMINTAKATE

(ennuste)

36,8 M€

talousarvion mukainen

0,0 M€

Tilapalvelu-liikelaitos ennustetaan pysymään talousarviossa.

Talousarviopoikkeamat ovat seuraavat

- Toimintatulot tulevat ylittymään 0,4 milj. euroa johtuen pääosin sisäisistä vuokratuloista (mm. Voionmaan koulun ja Salmirannan päiväkodin käyttöä jatkettu)
- Toimintamenot tulevat ylittymään yhteensä n. 1,3 milj. euroa jakautuen seuraavasti:
  - lämmitys ylittyy n. 0,7 milj. euroa
  - puhtaanapitopalvelut ylittyvät n. 0,3 milj. euroa
  - ulkoiset vuokrat ja osaketilojen vastikkeet tulevat ylittymään n. 0,3 milj. euroa
- Toimintamenot tulevat alittumaan yhteensä n. 0,9 milj. euroa jakautuen seuraavasti:
  - asiantuntijapalvelut n. 0,3 milj. euroa
  - ohjelmoitu kunnossapito n. 0,3 milj. euroa
  - loput alituksesta johtuu yksittäisistä pienemmistä eristä jakautuen tasaisesti jätehuoltoon, sähkөөn ja henkilöstömenoihin

KYLÄN KATTAUS -LIIKELAITOS (1/2)

Keskeiset tapahtumat toiminnassa

- Vuoden 2023 talousarvion laadinnassa elintarvikekustannuksiin lisättiin 12 % verrattuna talousarvioon 2022. Tästä huolimatta elintarvikekustannukset tulevat ylittämään talousarvion noin 80 000 eurolla (2,0 %).
- Palvelutarpeen supistumisen vuoksi sisäiset sopimustulot tulevat alittamaan talousarvion varhaiskasvatuksen ruokapalveluissa noin 533 000 eurolla (6,2%) ja perusopetuksen ruokapalveluissa noin 429 000 eurolla (5,8 %).
- Osana kaupungin sopeuttamissuunnitelman 2023–2026 laatimista selvitetään Kylän Kattauksen toiminnan järjestämisen vaihtoehtoja. Kylän Kattauksen toiminnan rakenteellisten muutosten eri vaihtoehtojen selvittäminen on käynnistetty.
- Kylän Kattauksen sopeuttamissuunnitelmaan liittyvien muiden toimenpiteiden selvittäminen on käynnistetty.
- Talouden sopeuttamiseen liittyvien syksyn rajoitusten toimeenpanoa on ohjeistettu koko Kylän Kattauksen henkilöstölle mm. laajennetussa johtoryhmässä ja infotilaisuudessa.
- Yhteistoimintaneuvotteluihin on valmistauduttu Kylän Kattauksen osalta.
- Elintarvikkeet ja non-food-tuotteet 2023–2027 -puitejärjestelyä koskeva hankintapäätös on tehty. Sopimustoimittajaksi valittiin Kesko Oyj. Uuden ja vanhan sopimuksen edullisuusvertailu on aloitettu.
- Koronarajoitusten jälkeen hävikkiruokailua on käynnistetty vaiheittain. Nyt hävikkiruokailu on aloitettu koronaa edeltävässä laajuudessa. Kehittämistyötä jatketaan. Tavoitteena on, että hävikkiruokailu laajenee kaikkiin kaupunginosiin.
- Työnantajakuvaa on kehitetty mm. tiiviillä yhteistyöllä Gradian kanssa ja harjoittelijoiden määrä on lisääntynyt.
- Palvelu- ja jakelukeittiöiden osatutkinto saatiin päätökseen elokuun lopussa, jolloin kaikki opiskelijat suorittivat näyttönsä omissa työpisteissään.
- Palvelukeittiörakennushankkeet kuten esimerkiksi Lohikosken päiväkodin keittiö ovat edenneet suunnitellusti.
- Tilapalvelun kanssa on aloitettu mm. rakennushankkeisiin liittyvä yhteistyön kehittäminen.
- Osallistuminen PAPU-harjoitukseen; Vesangan koulun evakuointiharjoitus

KYLÄN KATTAUS -LIIKELAITOS (2/2)

TOIMINTAKATE (ennuste) 0,4 M€ talousarvion ylitysuhka 0,8 M€
--

Ennusteen mukaan Kylän Kattaus -liikelaitoksen talous tulee toteutumaan 0,8 milj. euroa talousarviota heikompana

Selvitys talousarviopoikkeamien syistä

- Elintarvikeostoissa on tullut ylitystä johtuen alkuvuoden hinnankorotuksista.

Selvitys toimenpiteistä talousarviossa pysymiseksi

- Ostojen ja hankintojen osaamisen kehittäminen jatkuu suunnitellusti. Tavoitteena on, että elintarvikekustannuksia saadaan hallintaan osto-osaamista kehittämällä.
- Elintarvikkeiden kustannusten osalta asiakkaan kanssa on käynnistetty keskustelu palvelun tasosta talousarviossa pysymiseksi.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Tavoitteen tilan merkintä:

- tulee toteutumaan
- tulee toteutumaan osittain
- ei tule toteutumaan
- toteutumista ei voida arvioida

KONSERNIHALLINTO (1/2)

Strategiakärki: 2. Elinvoiman kaupunki						
Vaikuttavuustavoite: 2.2 Kasvatvat yritykset ja houkuttelevat työpaikat						
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho	Toteutunut 30.9	Tila
Kaupungilla on aito ja positiivinen työnantajakuva. Henkilöstön saatavuus ja pitovoima paranee.	Toiminta- ja viestintäsuunnitelma Lähtökysely	Toiminta- ja viestintäsuunnitelmaa ei ole Lähtökysely laadittu.	Toiminta- ja viestintäsuunnitelma laadittu. Lähtökyselyn käyttöä ja hyödyntämistä laajennetaan.	Konsernihallinto/Henkilöstö palvelut	Toteutettu ulkoinen ja sisäinen kysely työntekijäkokemuksesta ja työnantajakuvasta. Kehittämistyötä on jatkettu kyselyn tulosten perusteella, josta nostona esim. työntekijätarinat, etätööhjeen päivitys (kesken) sekä esihenkilöiden perehdytysohjelman kehittäminen. Toiminta- ja viestintäsuunnitelmaa on tarkoituksenmukaista tehdä vasta vuonna 2024 johtuen käynnissä olevasta yhteistoimintamenettelystä. Kaupungin lähtökysely on julkaistu, ja sitä on mainostettu koko henkilöstön henkilöstökirjeessä sekä Intrassa. Kyselyyn on tullut vastauksia, mutta ei riittävästi yleisten johtopäätösten tekemiseksi. Lähtökyselyn markkinointia jatketaan. Automatisointia ei ole vielä selvitetty, koska edellinen automatisaatioprojekti on kesken toimittajasta johtuvista syistä.	
Vaikuttavuustavoite: 2.4 Kasvava ja saavutettava maakunnan keskuskaupunki						
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho	Toteutunut 30.9	Tila
Edistämme aktiivisella edunvalvonnalla Jyväskylän saavutettavuutta kaikilla keskeisillä liikennemuodoilla.	Edunvalvontasuunnitelma.	Edunvalvontasuunnitelma laadittu.	Aktiivinen edunvalvontasuunnitelman toteuttaminen	Konsernihallinto/Strategia ja kehittäminen	Edunvalvontatyötä on jatkettu hallitusohjelman toimeenpanoon varautumalla ja käynnistämällä edunvalvontasuunnitelman päivitys.	
Edistämme kaupungin vetovoimaa viestimällä raikkaalla ja asukkaita innostavalla tavalla sitouttaen yhä enemmän seuraajia omiin kanaviimme verkossa ja sosiaalisessa mediassa.	Kaupungin verkkosivujen etusivun kävijämäärä Kaupungin sosiaalisen median pääkanavien seuraajat	Vuonna 2022 lukukertoja yhteensä 659 000 26 460 seuraajaa	Vuonna 2023 lukukertoja yhteensä 691 950 27 780 seuraajaa	Konsernihallinto/Viestintä ja markkinointi	Lukukertoja 347 417 28 509 seuraajaa Www-sivujen osalta tavoite ei tule toteutumaan. Sosiaali- ja terveystietopalveluiden siirto hyvinvointialueelle on vähentänyt kaupungin verkkosivujen vierailijamääriä. Sosiaalisen median seuraajatavoite toteutuu.	

KONSERNIHALLINTO (2/2)

Strategiakärki: 3. Liikuntapääkaupunki						
Vaikuttavuustavoite: 3.4 Kiinnostava hyvinvointimatkailun ja liikuntatapahtumien kaupunki						
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho	Toteutunut 30.9	Tila
Edistetään matkailua olemalla kiinnostava liikuntatapahtumien kaupunki.	Keskeisten urheilu- ja liikuntatapahtumien käynti.	5 suosituimman tapahtuman käynti- ja osallistujamäärä vuonna 2022.	5 suosituimman tapahtuman käynti- ja osallistujamäärä kasvaa 3–5 % vuonna 2023.	Konsernihallinto/ Viestintä ja markkinointi	Rallien osalta kävijätutkimukset eivät ole vielä valmistuneet ja Valon kaupunki tapahtuma on vielä käynnissä. Vuonna 2022 suurimpia tapahtumia oli Valon kaupunki, Yläkaupungin Yö, Suomipop-tapahtuma, Jyväskylän Kesä ja Secto Rally tavoittaen yhteensä 350000 kävijää.	
Strategiakärki: 4. Resurssiviisas kaupunki						
Vaikuttavuustavoite: 4.2 Jyväskylä on hiilineutraali 2030						
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho	Toteutunut 30.9	Tila
Suositaan konsernin varainhankinnassa vihreää rahoitusta (vihreän rahoituksen kriteerien huomioiminen)	Nostettu uusi vihreä laina	Konsernissa yksittäisiä vihreitä lainoja	Vihreän rahoituksen lisääminen	Konsernihallinto/Talous	Jyväskylän kaupunki on nostanut 32,6 milj. euron vihreän lainan.	

ELINKEINO- JA TYÖLLISYYSPALVELUT (1/4)

Strategiakärki: 2. Elinvoiman kaupunki						
Vaikuttavuustavoite: 2.1 Työllisyyden vahvistaminen						
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho	Toteutunut 30.9	Tila
Työllistymisen tehostuminen yrityksiin ja asiakkaiden palveluprosessin lyhentyminen	Palkkatuella työllistyneiden määrä Palkkatukipäätösten käsittelyaika	900 henkilöä palvelussa 7/2022 14 vrk	1000 henkilöä palvelussa v. 2023 lopulla	Työllisyyspalvelut, rekrytointi- ja urapalvelut	979 henkilöä palvelussa 08/2023 8 vrk	
Vaikuttavuustavoite: 2.2 Kasvatavat yritykset ja houkuttelevat työpaikat						
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho	Toteutunut 30.9	Tila
Yritystonttimarkkinoinnin ja myynnin kehittäminen ja luovutettujen tonttien määrän lisääntyminen	Yritystonttimyynnin prosessin valmius ja toiminta-aste Myydyt/vuokratut tontit	Toiminta on reaktiivista ja tonttimarkkinointi perustuu verkkosivuihin. Teollisuus- ja varastotonttien Ka. 5 ha/vuodessa, 12 tonttia/v	Proaktiivinen, markkinoinnin, myynnin ja asiakaspalvelun yhteinen palvelupolku sekä Hubspot-alustan käyttö. 8-10 ha luovutettua/vuosittain	Yrityspalvelut ja Tontit ja Maanhallinta/KRP	Lintukankaan aluemarkkinointi aloitettu. Nuutin alueen yritystonttien kohdennettu markkinointi suunniteltu ja toteutetaan lokakuun -23 aikana.	
Kansainvälisen matkailijaosuuden kasvattaminen (K-S)	Maksullinen majoitus/ Rekisteröidyt yöpymiset (Tilastokeskus ja Visitor-palvelu)	n. 15 %	20 % (vuoteen 2025)	Visit Jyväskylä Region	Kansainvälisten matkailijoiden määrä kasvanut, mutta suhteellinen osuus kaikista yöpymisistä koronan jäljiltä n. 10%	
Kotimaisten matkailijoiden markkinaosuuden kasvattaminen (K-S)	Osuus maksullisessa majoituksessa/ Rekisteröidyissä yöpymisissä (Tilastokeskus ja Visitor-palvelu)	n. 5,3-5,8%	6,5 % (vuoteen 2025)	Visit Jyväskylä Region	Keski-Suomen markkinaosuus kotimaisista yöpymisistä (tammi-elokuu 2023) 5,6%	

ELINKEINO- JA TYÖLLISYYSPALVELUT (2/4)

Strategiakärki: 2. Elinvoiman kaupunki						
Vaikuttavuustavoite: 2.3 Innovaatioiden ja T&K-investointien vauhdittaminen yritysten ja korkeakoulujen yhteistyönä						
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho	Toteutunut 30.9	Tila
Tutkimuksesta syntyvän liiketoiminnan kasvattaminen Jyväskylässä ja yritysten TKI-panosten lisääntyminen	JYU ja Jamkin kanssa yhteisen telakointialustan rakentumisen aste	Yhteistä toimintamallia yritysyhteistyölle ei ole	1. luonnos toimintamallista	Yritysten toimintaympäristön kehittäminen-yksikkö	Osana TKI-telakointi -hanketta asia etenee hankesuunnitelman mukaisesti.	
Vaikuttavuustavoite: 2.4 Kasvava ja saavutettava maakunnan keskuskaupunki						
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho	Toteutunut 30.9	Tila
Kankaan rakentuminen kaupunkikeskustan laajennusalueeksi	Rakentamisen tasainen eteneminen Kankaalla	Vuoden 2022 lopussa asukkaita 1276, työpaikkoja 1000	Seuraava asemakaavavaihe (Suvanto ja Ailakki 1) luovutettavaksi Vuoden 2023 lopussa asukkaita 1460 ja työpaikkoja 1030	Yritysympäristön kehittäminen/Kankaan projekti ja KRP	Kankaan jatkoakaavoitus on täysin pysähdyksissä johtuen VT4:n tielinjausten epäselvyyksistä. Myös Tourujoen kunnostuksen projekti vaikuttaa kaavoitukseen. Paperitehtaankatu 30 rakentaminen on käynnistynyt.	

ELINKEINO- JA TYÖLLISYYSPALVELUT (3/4)

Strategiakärki: 3. Liikuntapääkaupunki						
Vaikuttavuustavoite: 3.3 Pohjoismaiden vetovoimaisin liikunnan sekä hyvinvoinnin osaamiskeskittymä						
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho	Toteutunut 30.9	Tila
Liikunnan terveyden edistämisen ja hyvinvoinnin ekosysteemissä yritysten arvoverkkojen rakentaminen	Arvoverkkojen määrä	0	2 arvoverkkoa	Yritysympäristön kehittäminen, ekosysteemitiimi	Innovation Bridge -ohjelma on käynnistynyt.	
Suomi Sport, kansallinen verkostohanke	Kansallisen verkoston yhteistyön määrä ja tuloksellisuusarvio	Kansallista verkostoa ei ole	Verkostotyö käynnistynyt 2023 aikana, min 3 kaupunkia mukana	Yritysympäristön kehittäminen, ekosysteemitiimi	Hanke käynnissä kolmen kaupungin voimin, joissa myös hankehenkilöstö rekrytoitu.	
Vaikuttavuustavoite: 3.4 Kiinnostava hyvinvointimatkailun ja liikuntatapahtumien kaupunki						
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho	Toteutunut 30.9	Tila
Liikunta- ja hyvinvointituotteiden* ja online-matkailu-tuotteiden kehittäminen yhdessä matkailuyritysten kanssa.	Datahubiin viedyt tuotteet	30 (tuotteet Datahub)	60 (tuotteet Datahub)	Visit Jyväskylä Region Yhteistyö: Visit Finland, JAMK, K-S liitto, Lakeland-kumppanit	7-9/23 uusia tuotteita 3 kpl, kaikkiaan tuotteita Datahubissa 9/23 n. 250 kpl (hyvinvointituotteiden osuus n. 1/4-1/3)	
* sis. luonto-, urheilu- ja saunatuotteet	Uudet matkailureitit	5 (VJR/CityNomadi)	8-10 (VJR/CityNomadi)		----- 3 uutta gravelpyöräilyreittiä (yht. 1400 km) (VJR/HIHu-hanke, Bikeland ja OutdoorActive)	

ELINKEINO- JA TYÖLLISYYSPALVELUT (4/4)

Strategiakärki: 4. Resurssiviisas kaupunki						
Vaikuttavuustavoite: 4.4 Resurssiviisas kulutus ja kiertotalous						
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho	Toteutunut 30.9	Tila
Matkailualueen yritysten kansainvälisyystason ja vastuullisuustason nostaminen	Lähtötilakartoitukset ja seurannat. Kansainvälisyyspolku ja Sustainable Travel Finland-valmennusohjelma (Bislenz)	Sustainable Travel Finland ohjelman tunnusluvut: 70/30/8 Kansainvälisyys: vain muutamia steady tai go-tasolla. Suurin osa ready-tasolla.	STF-ohjelman tunnusluvut: 100/50/25 Kansainvälisyys: Tasainen kehitys, steady- ja go-tasoille.	Visit Jyväskylä Region Yhteistyö: Visit Finland	Strategiakauden tavoite, ei vuosikvartaaliseurantaan seurantaan tarkoitettu. Etenee pitkäjänteisenä työnä.	

KASVUN JA OPPIMISEN PALVELUT (1/6)

Strategiakärki: 1. Koulutus- ja kulttuurikaupunki																				
Vaikuttavuustavoite: 1.1 Innostava ja kannustava kasvatuksen ja koulutuksen polku asukkaiden elinikäiseen oppimiseen																				
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho	Toteutunut 30.9	Tila														
Varmistamme palvelutarpeen mukaiset alueelliset palvelut päivittämällä palveluverkkoa vuosittain.	Varhaiskasvatuksen osallistumisaste nousee vuosittain 0,5 %.	83,6 % (1–6-vuotiaat lapset)	85,6 %	Varhaiskasvatuksen palvelualue	<table border="1"> <tr><td>1-vuotiaat</td><td>43,7 %</td></tr> <tr><td>2-vuotiaat</td><td>85,8 %</td></tr> <tr><td>3-vuotiaat</td><td>95,9 %</td></tr> <tr><td>4-vuotiaat</td><td>97,7 %</td></tr> <tr><td>5-vuotiaat</td><td>97,7 %</td></tr> <tr><td>6-vuotiaat</td><td>99,8 %</td></tr> <tr><td>keskiarvo</td><td>87,1 %</td></tr> </table>	1-vuotiaat	43,7 %	2-vuotiaat	85,8 %	3-vuotiaat	95,9 %	4-vuotiaat	97,7 %	5-vuotiaat	97,7 %	6-vuotiaat	99,8 %	keskiarvo	87,1 %	
1-vuotiaat	43,7 %																			
2-vuotiaat	85,8 %																			
3-vuotiaat	95,9 %																			
4-vuotiaat	97,7 %																			
5-vuotiaat	97,7 %																			
6-vuotiaat	99,8 %																			
keskiarvo	87,1 %																			
Varmistamme yleisen, tehostetun ja erityisen tuen toteutumisen. Alueellisen palveluverkon moninaisuus vastaa tarvetta ja tukee lähikouluperiaatetta	Jyväskyläläisten lasten ja nuorten oppimisen tuen ostopalveluiden määrä	Valteri-Onervassa jyväskyläläisiä oppilaita 55 lv. 2021–2022 (59 oppilasta lv. 22–23)	45 oppilasta lv. 23–24.	Perusopetuksen palvelualue	Onervassa lv. 23-24 on 55 perusopetuksen oppilasta. Tavoitetaso ei ole toteutunut.															
	Oppilaiden sijoittuminen lähikouluperiaatteen mukaisesti	Lähikoulussa/omalla alueella opiskelevien määrä	Jokainen oppilas saa koulupaikan lähikoulusta tai omalta alueeltaan		Yleisen, tehostetun ja erityisen tuen oppilaat sijoittuivat joko omaan lähikouluun tai lähialueelle. Pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaita noin 50 % on omassa lähikoulussa tai -alueella.															
Nuorisopalveluiden ehkäisevällä työllä alueellisessa ja koulunuorisotyössä tavoitetaan 13–18 v nuoria mahdollisimman laajasti eri alueilla. Tarpeen mukaan ohjataan nuoria myös muihin palveluihin. (Huom. nuorisotyöllinen kohtaaminen ei ole sama kuin käyntikerta). Nuorisotiloja käyttävät myös muut alueen toimijat.	Nuorten kohtaamiskerrat alueellisessa nuorisotyössä	20 000	40 000	Nuorisopalvelujen palvelualue	35 689															
	Koulunuorisotyössä kohdatut nuoret	25 000	40 000	Nuorisopalvelujen palvelualue	52 384															

KASVUN JA OPPIMISEN PALVELUT (2/6)

Strategiakärki: 1. Koulutus- ja kulttuurikaupunki						
Vaikuttavuustavoite: 1.1 Innostava ja kannustava kasvatuksen ja koulutuksen polku asukkaiden elinikäiseen oppimiseen						
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho	Toteutunut 30.9	Tila
Tehostamme työpajatoiminnassa nuorten läpivirtausta huolehtien myös toiminnan laadusta ja vaikuttavuudesta	Työpajatoimintaan osallistuvien nuorten määrä. (VAT)	421	400	Nuorisopalvelujen palvelualue	366	
	Nuoret sijoittuvat positiivisesti pitkässä (1-2 v) seurannassa. (VAT)	75 %	75 %	Nuorisopalvelujen palvelualue	80 %	
	Nuorten kokema sosiaalinen vahvistuminen suhteessa valtakunnallinen vertailu. (Sovari).	yläpuolella	yläpuolella	Nuorisopalvelujen palvelualue	Jyväskylä 9,32 / valtakunnallinen 9,31	
Toteutamme oppimisen tukea yhteistyössä huoltajien kanssa. Keräämme palautetta huoltajilta tuen toteutumisesta.	Koulutyytyväisyyskyselyn tulokset	Oppilaan yksilöllisyyden ja saadun tuen huomioiminen kyselyä laadittaessa -23	Tavoitetaso määräytyy lähtötason pohjalta	Perusopetuksen palvelualue	Tuloksia ei 30.9.2023 saatavissa. Kysely toteutetaan keväällä 2024.	

KASVUN JA OPPIMISEN PALVELUT (3/6)

Strategiakärki: 1. Koulutus- ja kulttuurikaupunki						
Vaikuttavuustavoite: 1.1 Innostava ja kannustava kasvatuksen ja koulutuksen polku asukkaiden elinikäiseen oppimiseen						
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho	Toteutunut 30.9	Tila
Edistämme lasten ja nuorten hyvinvointia yhtenäisen opinpolun kautta ja tuetaan siirtymiä opinpolun nivelkohdissa. Vahvistamme nivelvaiheiden vuosikellojen mukaista yhteistyötä.	Vuosikellojen mukaisen yhteistyön arvioiminen osana päiväkotien ja koulujen toimintasuunnitelmaa	Yhtenäisen opinpolun vuosikellot kirjattuna päiväkotien ja koulujen toimintasuunnitelmaan.	Yhtenäisen opinpolun nivelvaiheen vuosikellot käytössä koko opinpolun matkalla ja yhteistyö ja ohjaus arvioituna myös toiselle asteelle siirryttäessä.	Perusopetuksen palvelualue Varhaiskasvatuksen palvelualue	Tavoite toteutunut suunnitelman mukaisesti. Yhtenäisen opinpolun vuosikellot ja niiden arviointi liitetty lv. 23-24 osaksi esiopetuksen ja perusopetuksen opetussuunnitelmia.	
Vaikuttavuustavoite: 1.2 Vireä osaamisen ja tutkimuksen kaupunki, jossa lasten ja nuorten kasvua edistetään tietoon pohjautuen sekä lasten ja nuorten osallisuutta lisäämällä						
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho	Toteutunut 30.9	Tila
Vahvistamme koulupoissaoloja ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä ja puutumme koulupoissaoloihin varhaisessa vaiheessa. Tavoitteena koulupudokkuuden vähentäminen.	Wilmaan merkittyjen poissaolojen määrää pidemmällä aikajänteellä. Ilman peruskoulun päättötodistusta jääneet oppilaat. Oppilas- ja koulutyytyväisyyskysely	Luvattomia poissaoloja 29 196 h. Selvittämättömiä poissaoloja 10 822. Ilman päättötodistusta jäi vuonna 2022 jäi 46 oppilasta. Vuonna 2022 saadun laadullisen datan perusteella 19,7 % oppilaista kokee, ettei koululla ole turvallista aikuista, jolle puhua (luku 2021 20,4 %)	Tavoitteena laskea luvattomien poissaolojen määrää 10 % Ilman päättötodistusta alle 20 oppilasta. Tavoitteena on laskea lukua alle 10 %:iin	Perusopetuksen palvelualue	Luvattomia poissaoloja 30.9. mennessä 21 248 h. Selvittämättömiä poissaoloja 12 695 h. Ilman päättötodistusta jäi keväällä 2023 yht. 51 oppilasta. Tuloksia ei 30.9.2023 saatavissa. Kysely toteutetaan keväällä 2024.	

KASVUN JA OPPIMISEN PALVELUT (4/6)

Strategiakärki: 1. Koulutus- ja kulttuurikaupunki						
Vaikuttavuustavoite: 1.2 Vireä osaamisen ja tutkimuksen kaupunki, jossa lasten ja nuorten kasvua edistetään tietoon pohjautuen sekä lasten ja nuorten osallisuutta lisäämällä						
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/ vastuutaho	Toteutunut 30.9	Tila
Edistämme lasten tunne- ja vuorovaikutustaitoja - aloittamalla tunnetaitokerhot päiväkodeissa (uusi toimintamalli). - varmistamalla, että muut suunnitelmiin kirjatut tunne- ja turvataitoja edistävät menetelmät ovat aktiivisessa käytössä päiväkodeissa.	- Tunnetaitokerhoihin osallistuneiden lasten lkm + ko. lasten huoltajien ja työntekijöiden arvioinnit vaikuttavuudesta eri menetelmin. - Kysely päiväkotien henkilöstölle.	-Lähtötilanteen arviointi työntekijöiden havainnointien pohjalta. - Muut tunne- ja turvataitoja edistävät menetelmät ovat osittain tuttuja ja osittain käytössä.	Tunnetaitokerhot ovat toteutuneet suunnitellusti, lasten tunne- ja vuorovaikutustaidot ovat kehittyneet. Muut tunne- ja turvataitoja edistävät menetelmät ovat hyvin hallussa ja jatkuvasti käytössä.	Varhaiskasvatuksen palvelualue	Vaikuttavuusarviointia ei voi tehdä vielä tässä vaiheessa. Tunnetaitokerhot ovat aloittaneet väljennetyllä aikataululla. Arviointi painottuu keväälle, kun kerhot ovat toimineet suunnitelman mukaisesti.	
Edistämme oppilaiden tunne- ja vuorovaikutustaitoja.	Koulutytyväisyyskysely, oppilaskysely, kouluterveyskysely	Lähtötilanne kartoitetaan kyselyjen perusteella, yksinäisyyttä kokenut 7,9 % (9,0 % 2021)	Alle 6 %	Perusopetuksen palvelualue	Kouluterveyskysely 2023: 4.-5. lk: Tuntee itsensä usein yksinäiseksi 3,8% 8.-9.lk: Tuntee itsensä yksinäiseksi 15,2 %	
Kohdennamme erityisnuorisotyössä työtä entistä enemmän palveluiden ulkopuolella oleviin nuoriin (NEET-nuoret) sekä tavoittamaan, tukemaan ja auttamaan kaikista heikoimmassa asemassa olevia nuoria.	Vahvasti tuettujen ja/tai palveluihin ohjattujen nuorten määrä pysyy samalla tasolla.	700	700	Nuorisopalvelujen palvelualue	694	
	NEET nuorten osuus etsivän nuorisotyön tavoittamien nuorten kokonaismäärästä on vähintään puolet	uusi mittari	50 %	Nuorisopalvelujen palvelualue	69 %	
	Nuorten kokemaa tyytyväisyyttä palveluun ja nuorten antama kokonaisarvosana etsivälle nuorisotyölle valtakunnallisessa vertailussa.	yläpuolella	yläpuolella	Nuorisopalvelujen palvelualue	4,6 / 5 Samalla tasolla	

KASVUN JA OPPIMISEN PALVELUT (5/6)

Strategiakärki: 1. Koulutus- ja kulttuurikaupunki						
Vaikuttavuustavoite: 1.2 Vireä osaamisen ja tutkimuksen kaupunki, jossa lasten ja nuorten kasvua edistetään tietoon pohjautuen sekä lasten ja nuorten osallisuutta lisäämällä						
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho	Toteutunut 30.9	Tila
Ohjaamon käyntikerrat palaavat koronaa edeltävälle kasvu-uralle ja nuoret kokevat saamansa palvelun laadukkaaksi.	Ohjaamonkäyntikerrat. (NUTI)	4 500	6 500	Nuorisopalvelujen palvelualue	9306	
	Nuorten kokemus ohjauksen laadusta suhteessa valtakunnalliseen vertailu.	yläpuolella	yläpuolella	Nuorisopalvelujen palvelualue	yläpuolella 9,32 (valtakunnallinen 9,31)	
Vaikuttavuustavoite: 1.3 Kasvatuksen ja koulutuksen huippuammattilaisten osaamiskeskittyä						
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho	Toteutunut 30.9	Tila
Varhaiskasvatushenkilöstön kouluttautuminen varhaiskasvatuksen osaamisen kehittämisen vuosikellon mukaisesti	Varhaiskasvatuksen henkilöstön osallistuminen vuosikellon mukaisiin koulutuksiin (lkm)	Minimissään yksi työntekijä /päiväkoti osallistuu yhteisiin koulutuksiin (lkm)	Useampi työntekijä/ päiväkotitoiminta osallistuu yhteisiin koulutuksiin (lkm)	Varhaiskasvatuksen palvelualue	Vuosikelloa on arvioitu ja osa koulutuksista on siirretty kevään 2024 puolelle. Työntekijöiden mahdollisuus osallistua koulutuksiin on priorisoitu.	

KASVUN JA OPPIMISEN PALVELUT (6/6)

Strategiakärki:		3. Liikuntapääkaupunki				
Vaikuttavuustavoite:		3.1 Suomen liikkuvimmat kaupunkilaiset				
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho	Toteutunut 30.9	Tila
Liikunnalliseen ja hyvinvointia edistävään elämäntapaan kasvattaminen koulupäivän toiminnallisuutta lisäämällä.	Vuosittaiset MOVE-mittaukset		Koulukohtaisesti ja kaupunkitasoisesti MOVE-mittausten heikoimpaan kolmannekseen arvioitujen oppilaiden määrää vähentäminen.	Perusopetuksen palvelualue	Mittaukset on tehty, mutta tuloksia ei vielä ole julkaistu vuodelta 2023	
	Liikkuva koulu - nykytilan arviointi	Nykytilan arviointityökalu osana koulujen toimintasuunnitelman tekemistä.	100 % kouluista hyödyntää työkalua lukuvuoden suunnittelutyössään.	Perusopetuksen palvelualue	Lukuvuonna 2022-2023 nykytilan arvioinnin täytti yhteensä 19 koulua eli n. 68 % kouluista. Lukuvuodelle 2023-2024 on koulujen toiminta-/lukuvuosisuunnitelmapohjaan kirjattuna tarkka suunnitelma arvioinnin toteuttamisesta. Toteutumisprosentti siis 100%.	
	Kouluterveyskysely	Kouluterveyskyselyn tulosten hyödyntäminen vaihtelee kouluittain ja on tilannesidonnaista.	Kouluterveyskyselyn tulokset hyödynnetään koulukohtaisesti, kaupunkitasoisesti ja yhdessä opiskeluhuollon palvelujen kanssa nykyistä tehokkaammin.	Perusopetuksen palvelualue	Tuloksia koostavaan verkostoon osallistuvat kaupungin eri palvelujen sekä Keski-Suomen hyvinvointialueen asiantuntijat. Tuloksista viestitään niin koko kaupungin tasolla kuin koulukohtaisesti. Tulosten mukaan ottamisesta yhä vahvemmin kaupungin tiedolla johtamisen kokonaisuuteen on käynnistetty keskustelu taloussuunnittelu ja tietojohtaminen yksikön kanssa.	
	Teaviisari	Teaviisarin hyödyntäminen vaihtelee kouluittain ja on tilannesidonnaista.	Mittariston hyödyntäminen nykyistä paremmin koulujen suunnittelutyössä kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistämiseksi	Perusopetuksen palvelualue	Teaviisarin osioita on nostettu koulujen toiminta-/lukuvuosisuunnitelmapohjaan lv 2023-2024, joten kaikki koulut ovat huomioineet tiettyjä Teaviisarin osioita toimintasuunnitelmatyössä, esimerkiksi pitkät välitunnit.	

KULTTUURI- JA LIIKUNTAPALVELUT (1/4)

Strategiakärki: 1. Koulutus- ja kulttuurikaupunki						
Vaikuttavuustavoite: 1.1 Innostava ja kannustava kasvatuksen ja koulutuksen polku asukkaiden elinikäiseen oppimiseen						
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho	Toteutunut 30.9	Tila
Taiteen perusopetuksen kattavuus ikäluokasta kasvaa ja on suurempi kuin Suomessa keskimäärin	Taiteen perusopetuksen oppilasmäärä	1344 oppilasta; 14 % ikäluokasta Jkl, 13 % ikäluokasta koko Suomi (2021)	kasvaa	Kulttuuri ja liikuntapalvelut	1335 oppilasta; 14 % ikäluokasta Jkl, 13 % ikäluokasta koko Suomi (2022)	
Palveluiden saavutettavuus digitaalisessa muodossa paranee	Verkkokäynnit OKM:n määritelmien mukaisesti	Vuoden 2021 taso	10 % kasvu	Kulttuuri ja liikuntapalvelut		
Vaikuttavuustavoite: 1.2 Vireä osaamisen ja tutkimuksen kaupunki, jossa lasten ja nuorten kasvu edistetään tietoon pohjautuen sekä lasten ja nuorten osallisuutta lisäämällä						
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho	Toteutunut 30.9	Tila
Toteutamme kulttuuribarometrin, jossa huomioidaan erityisesti lapset ja nuoret	Kulttuuribarometri	Ei toteutettu	Toteutettu	Kulttuuri ja liikuntapalvelut/ Kulttuurin yksiköt		
Vaikuttavuustavoite: 1.4 Suomen monipuolisin kulttuurinen kasvualusta lapsille ja nuorille						
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho	Toteutunut 30.9	Tila
Kulttuuritarjontamme on saavutettavaa ja esteetöntä.	Kaikki lapset varhaiskasvatuksessa, esi- ja perusopetuksessa erityis- ja kulttuuriryhmineen tavoitetaan opetussuunnitelman mukaisesti.	Kaikki lapset saavutetaan	Tämä taso pystytään ylläpitämään	Kulttuuri ja liikunta palvelut/ Kulttuurin yksiköt		
Lisätään ja monipuolistetaan lapsille ja nuorille suunnattua tapahtumatoimintaa	Kesällä järjestetään monitaiteinen kulttuurifestivaali	Tapahtuma on uusi	Tapahtuma toteutetaan	Kulttuuri- ja liikuntapalvelut Kulttuuriyksiköt	LystiKylä- ja Taidfest - tapahtumat toteutettiin kesäkuussa. Osallistujamäärä 8000 kävijää.	
	Tapahtumien osallistujamäärä	Vuoden 2021 taso	Kasvaa			

KULTTUURI- JA LIIKUNTAPALVELUT (2/4)

Strategiakärki: 1. Koulutus- ja kulttuurikaupunki						
Vaikuttavuustavoite: 1.5 Kulttuuritilojen ja kiinnostavien kulttuuriympäristöjen edelläkävijä						
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho	Toteutunut 30.9	Tila
Aalto2-museokeskus tavoittaa valtakunnallisesti ja kansainvälisesti aiempaa laajemmat yleisöt	Kävijämäärä	Museot Yhteensä: 34 700	Kasvaa	Kulttuuriyksiköt/ Aalto2	Kävijämäärä on syyskuun loppuun mennessä ylittänyt lähtötason. 27.5.-30.9. A2:ssa 30 723 kävijää ja Keski-Suomen museossa/A2 vuoden alusta alkaen yhteensä 41 475 kävijää.	
Vaikuttavuustavoite: 1.6 Valovoimaisen taiteen ja kulttuurin kehittäjä						
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho	Toteutunut 30.9	Tila
Laajennamme kulttuuripalvelujen yleisöpohjaa tehostamalla yhtenäistä viestintää ja markkinointia.	Yleisömäärä, jokainen yksikkö ilmoittaa	Kulttuuriyksiköiden vuoden 2021 kävijämäärä Museot Kulttuuripalvelut Sinfonia Teatteri Kirjastot Kansalaisopisto	kasvaa	Kulttuuriyksiköt	Yhteensä 1 128 302 kävijää.	
Strategiakärki: 3. Liikuntapäikaupunki						
Vaikuttavuustavoite: 3.1 Suomen liikkuvimmat kaupunkilaiset						
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho	Toteutunut 30.9	Tila
Liikkumishjelma	Liikkumishjelman valmistuminen	-	Toteutuu	Liikuntapalvelut	Tulee valmistumaan alkuvuoden 2024 aikana	
Lasten ja nuorten harjoitusvuoromaksuissa top 3 joukossa (edullisimmat) 10 suurimman kaupungin keskuudessa	TEAvisari	3. sija	Lähtötaso säilyy	Liikuntapalvelut		
Käyttäjien tyytyväisyys kaupungin liikuntapaikkoihin ja -palveluihin	Liikuntabarometri (2.vuoden välein)	85 %	87 %	Liikuntapalvelut	Toteutetaan vuonna 2024	

KULTTUURI- JA LIIKUNTAPALVELUT (3/4)

Strategiakärki:		3. Liikuntapääkaupunki				
Vaikuttavuustavoite:		3.2 Suomen parhaat olosuhteet liikunnalle				
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho	Toteutunut 30.9	Tila
Lähiliikuntaolosuhteiden kehittäminen	Uusi lähiliikuntapaikkaohjelma	Edellinen lähiliikuntapaikkaohjelma 2013 alkaen, päivitys vuonna 2018	Toteutuu	Liikuntapalvelut	Uuden lähiliikuntaohjelman valmistelu on käynnissä ja sen odotetaan valmistuvan vuoden 2024 aikana.	
Liikuntaolosuhteiden kehittämisohjelman toteuttaminen	Kehittämisohjelmaan kirjattujen tavoitteiden toteuttaminen	Ohjelma toteutuksen jatkaminen	Toteutuu	Liikuntapalvelut, Tilapalvelu	Vuoden 2023 investointiohjelma on laadittu liikuntaolosuhteiden kehittämisohjelman pohjalta. Vuoden 2023 investointiohjelman mukaiset hankkeet ovat toteutumassa huhtikuun loppuun saakka lähiliikuntapaikkoja lukuunottamatta, joiden toteutus on siirretty myöhemmäksi jalkapallohallin rakentamisen vuoksi.	
Liikuntainvestoinneissa top 5 joukossa asukasluokan suhteutettuna 10 suurimman kaupungin keskuudessa	Liikuntapaikkarakentamiseen käytetyt eurot/vuosi	2017:9 sija, 2018: 9 sija ja 2019: 7 sija	1-5	Liikuntapalvelut, Tilapalvelu	Lipas, viimeisin tieto vuodelta 2021. Vuonna 2021 sijalukuna oli 3:s.	
Vehkahallin ja Huhtahallin korkea käyttöaste	Hallien vakiovuodoista tehdään usean vuoden mittaiset sitovat sopimukset käyttäjien kanssa, millä varmistetaan mahdollisimman laaja käyttöaste. Sopimukset vahvistetaan kulttuuri- ja liikuntalautakunnassa vuoden 2023 aikana.	Nykytaso	Nousee	Liikuntapalvelut	Huhtahalli valmistuu aikaisintaan loppuvuodesta 2024. Vehkahalli romahduksen takia pois käytöstä 13.12.22-23.3.2023	

KULTTUURI- JA LIIKUNTAPALVELUT (4/4)

Strategiakärki: 4. Resurssiviisas kaupunki						
Vaikuttavuustavoite: 4.1 Kestävä ja vähähiilinen yhdyskuntarakenne ja liikennejärjestelmä						
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho	Toteutunut 30.9	Tila
Uusi kirjastoauto on myös lasten ja nuorten kulttuuriauto.	Uusi kirjastoauto on vähäpäästöinen. Resurssiviisuus huomioidaan lisäksi auton monikäyttöisyydessä: soveltuu pienimuotoisille kulttuuritapahtumille ja pop-up -toiminnalle.	Suunnittelu	Toteutuu	Kirjasto / kulttuuri	Alustan toimitus vuonna 2023 Korin hankinta siirtyy vuodelle 2024	
Vaikuttavuustavoite: 4.3 Luontoympäristön monimuotoisuuden turvaaminen						
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho	Toteutunut 30.9	Tila
Ympäristövastuullinen kemikaalien käyttö liikuntapaikkojen hoidossa	Toteutetaan ympäristöauditointi kemikaalien käytöstä ja hallinnasta liikuntapaikoilla (2 auditoitavaa esimerkkikohtaa)	Ei ole toteutettu auditointia koskien kemikaalien käyttöä	Auditointi toteutettu 2 esimerkkiliikuntapaikalla	Liikuntapalvelut	Käynnistetty auditoinnin suunnittelu ja aikatauluttaminen	
Vaikuttavuustavoite: 4.4 Resurssiviisas kulutus ja kiertotalous						
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho	Toteutunut 30.9	Tila
Ympäristönäkökohdat huomioitu liikuntapaikoilla järjestettävissä tapahtumissa	Ympäristövaikutusten arviointi	Tapahtumien ympäristövaikutuksia ei ole arvioitu.	Ympäristövaikutukset arvioitu kaupungin tukemissa tapahtumissa	Liikuntapalvelut	Ympäristövaikutusten arviointia kehitetty yhteistyössä kaupungin viestinnän ja tapahtumatuotannon kanssa. Ympäristötekijät yhtenä kriteerinä kaupungin tukemissa tapahtumissa	
Ulkokenttien ja kuntoratojen valaistuksessa käytettävien, energiatehottomien kaasupurkauslamppujen vaihtaminen ympäristöystävällisempiin led-valaisimiin	Vaihdettujen valaisimien määrä kpl/vuosi ja led valaisimien osuus kaikista valaisimista (%)	Kuntoradoilla ja ulkokentillä on 2337 valaisinta, joista led-valaisimiksi on päivitetty 275 kpl.	Vaihdettavien valaisimien kappalemäärän noin 260 kpl/vuosi.	Liikuntapalvelut	Laajavuoren valaisinvaihtojen urakka käynnistyi syyskuun lopulla. Uusia valaisimia tullaan vaihtamaan lähes 380 kpl, mikä on 120 kpl yli tavoitteen.	

KAUPUNKIRAKENNEPALVELUT (1/3)

Strategiakärki: 1. Koulutus- ja kulttuurikaupunki						
Vaikuttavuustavoite: 1.3 Kasvatuksen ja koulutuksen huippuammattilaisten osaamiskeskittymä						
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho	Toteutunut 30.9	Tila
Henkilöstö hehkuttaa KRP:tä yhteisönä ja työpaikkana.	Oppilaitosyhteistyöstä on tehty suunnitelma.	Ei ole.	On.	Asiakas- ja tukipalvelut	Kartoitus tehty	
	Kaikki avoimet vakanssit on täytetty.	Henkilöstösuunnitelma	Nolla vakanssia täyttämättä.	Kaikki palvelualueet	Rekrytointiprosesseja on kesken	
	Työn koetun kuormittavuuden ja mielekkyyden mittaamiseksi toteutetaan henkilöstön "ilmapuntari"-pikakyselyä.	Ei systemaattista tuntumaa	Kokeilu suoritettu ja johtopäätökset tehty.	Asiakas- ja tukipalvelut	Toteutuu yksikkökohtaisesti	

KAUPUNKIRAKENNEPALVELUT (2/3)

Strategiakärki: 2. Elinvoiman kaupunki						
Vaikuttavuustavoite: 2.2 Kasvat yritykset ja houkuttelevat työpaikat						
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho	Toteutunut 30.9	Tila
Olemme onnistuneet luomaan saumattomat yhteistyömallit yritysasiakkaiden parhaaksi.	Yritysasiakkaat systemaattisesti kumppanina palvelukehittämisessä	Systematiikkaa ei ole	Eri yrityssegmenteille on omat palvelukehitysryhmät	Asiakas- ja tukipalvelut	Yritysasiakkaiden palvelukehittämisen jatkotyöstössä päädyttiin malliin, joka ei perustu segmentointiin. Palvelun ryhmät on systematisoitu	
	Luovutettujen T-tonttien määrä (edellytysten luominen kasvulle)	5-8 ha/vuosi	8-10 ha/vuosi	Kaupunkisuunnittelu sekä Kadut ja puistot	5,2 ha	
Vaikuttavuustavoite: 2.4 Kasvava ja saavutettava maakunnan keskuskaupunki						
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho	Toteutunut 30.9	Tila
Ydinkeskusta on alkanut uudelleen houkutella ihmisiä ja toimeliaisuutta.	Infrahankkeiden suunnittelu ja toteutus sekä kaavaprosessit etenevät aikataulussa.	Kaavat ovat vireillä ja katusuunnittelu käynnissä	Kaavat ja katusuunnitelmat on hyväksytty	Kaupunkisuunnittelu sekä Kadut ja puistot	Yleissuunnittelu käynnistynyt ja valmistuu 2024 keväällä. Katusuunnittelu käynnistyy sen jälkeen, lopullinen aikataulu auki.	
Meitä on pian 150 000, ja nautimme parhaasta elinympäristöstä.	Jyväskylän houkuttelevuus muuttokohtena, muuttohalukkuustutkimus	Sijoittuminen valtakunnallisesti kärkikolmikkoon	Sijoittuminen valtakunnallisesti kärkikaksikkoon	Kaikki palvelualueet	Tutkimusta ei ole vielä tehty	
	Asumisvision uusiminen	Edellinen asumisvisio (2014)	Hyväksytty uusi asumisvisio	Kaupunkisuunnittelu	Asumisvision laadinta on edennyt aikataulunaan.	

KAUPUNKIRAKENNEPALVELUT (3/3)

Strategiakärki: 4. Resurssiviisas kaupunki						
Vaikuttavuustavoite: 4.1 Kestävä ja vähähiilinen yhdyskuntarakenne ja liikennejärjestelmä						
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho	Toteutunut 30.9	Tila
Olemme parantaneet edellytyksiä kysyntää vastaavalle asumiselle ja hiilineutraalille liikkumiselle.	95 % kerrostalo- ja rivitaloasuntotuotannosta sijoittuu yleiskaavan kestävän liikkumisen vyöhykkeelle.	93,5 % v. 2021	95 %	Kaupunkisuunnittelu		
	Kulkumuotojakauma kestävässä liikkumismuodoissa	44 % vuonna 2019	55 %	Kaupunkisuunnittelu sekä Kadut ja puistot	Tavoite ei toteutunut. Näyttää myös siltä, että satsaukset kävelyy, pyöräilyyn ja joukkoliikenteeseen eivät ole toistaiseksi heijastuneet merkittävästi jyväskyläläisten kulkutapavalintoihin. Työtä tulee jatkaa.	
	Joukkoliikenteen matkamäärä	6,8 milj. 2022 arvio	7,5 milj.	Kaupunkisuunnittelu	Toteutunut 6,2 milj. Arvio koko vuodelle 8,3 milj.	
	Kävelyn ja pyöräilyn olosuhteiden investointitaso/v	1–2,5 M€/vuosi	3 M€/vuosi	Kadut ja puistot		
Vaikuttavuustavoite: 4.3 Luontoympäristön monimuotoisuuden turvaaminen						
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho	Toteutunut 30.9	Tila
Tiedämme mitä pitää tehdä luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi.	Viherryttämissuunnitelman laatiminen	Ei ole	Valmis 2024–2025	Kaupunkisuunnittelu, Kadut ja puistot	Ei ole vielä käynnistynyt	
	Tietoisuus ekologisen kompensaation toimintamallien merkityksestä monimuotoisuuden turvaamisessa.	Ei ole	Yleismallin julkistaminen v. 2023	Kaupunkisuunnittelu	Toteutunut	
	Laajavuoren pienvesien ja soiden ennallistamishanke	Selvitykset tehty	Valmis 2023	Rakentaminen ja ympäristö	Aikataulussa, ei valmis	
	Vieraslajien torjunta suojelualueilla	Vieraslaji-kartoitus tehty	Käytännön torjuntatyöt kesällä 2023	Rakentaminen ja ympäristö	Toteutunut	
	Suojeltujen metsien ja soiden osuus kaupungin metsien kokonaispinta-alasta	17 %	Vähintään 17 %	Rakentaminen ja ympäristö, Kaupunkisuunnittelu, Kadut ja puistot	Toteutunut, suojelualueverkosto valmis	
Lisätään luonnonniittyjä	Puistojen ja muiden viheralueiden luonnonniittyjen osuus koko nurmialasta	65 %	70 %	Kadut ja puistot		

TILAPALVELU-LIIKELAITOS

Strategiakärki: 4. Resurssiviisas kaupunki						
Vaikuttavuustavoite: 4.4 Resurssiviisas kulutus ja kiertotalous						
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho	Toteutunut 30.9	Tila
Toimitilojen vajaakäyttöaste	tyhjät tilat/ hallinnassa olevat tilat (m2)	6,67 %	6,5 %	Tilapalvelu-liikelaitos	Suunnitellut purkutoimenpiteet eivät toteudu, 7,96 %	
Kiinteistöjen kokonaisenergian ominaiskulutus pienenee 3 % vuoden 2021 tasosta (lämpönormeerattu)	energian ominaiskulutus (kWh/m ³)	51,6 kWh/m ³	50,0 kWh/m ³	Tilapalvelu-liikelaitos	Liukuvan 12 kk normitettu kokonaisenergian ominaiskulutus on tällä hetkellä 45 kWh/m ³ tuntumassa	
Sisäilmasto-ongelmien vuoksi tiloja ei ole poissa käytöstä	poissa käytöstä olevat tilat (m2)	0 m ²	0 m ²	Tilapalvelu-liikelaitos	Tiloja ei ole 9/2023 poissa käytöstä sisäilmasto-ongelmien vuoksi	
Hyvä asiakastytyväisyys	asiakaskyselyn keskiarvo (1-5 pistettä)	3,72	3,7	Tilapalvelu-liikelaitos	Asiakaskysely tehdään loppuvuodesta	
Haetaan säästöjä tilakustannuksissa tiivistämällä tilojen käyttöä ja keskittämällä työskentelytiloja tarkoituksenmukaisuus huomioiden kaupungin omiin tiloihin vuokratilojen sijaan	markkinoilta vuokrattujen tilojen määrä/m2	40 100 m2	39 100 m2	Tilapalvelu-liikelaitos	Tilanne 30.9.2023 42275 m2. Tilojen tiivistys ja suunnitelmat meneillään.	

KYLÄN KATTAUS-LIIKELAITOS (1/2)

Strategiakärki: 1. Koulutus- ja kulttuurikaupunki						
Vaikuttavuustavoite: 1.1 Innostava ja kannustava kasvatuksen ja koulutuksen polku asukkaiden elinikäiseen oppimiseen						
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho	Toteutunut 30.9	Tila
Tuemme lapsen ja nuoren kasvua ja oppimista tarjoamalla laadukasta varhaiskasvatus- ja kouluruokailua. Tavoitteena on, että mahdollisimman moni oppilas syö kouluaterian päivittäin.	Ruokailijamäärän seuranta. Toteutetaan manuaalisesti tai automaattilautaslaskurilla.	Ei ole	Syö koululounasta päivittäin 80 %	Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen ruokapalvelu/palvelupäällikkö	66,6 % THL:n kouluterveyskysely 2023. Lautaslaskennat ovat vielä kesken.	
Vaikuttavuustavoite: 1.2 Vireä osaamisen ja tutkimuksen kaupunki, jossa lasten ja nuorten kasvua edistetään tietoon pohjautuen sekä lasten ja nuorten osallisuutta lisäämällä						
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho	Toteutunut 30.9	Tila
Olemme aktiivisesti mukana ympäristö- ja ruokakasvatustyössä.	Osuus päiväkodeista ja kouluista, joissa ruokakasvatustyö toteutuu (%)	50 %	100 %	Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen ruokapalvelu/palvelupäällikkö Sivistyspalvelut/varhaiskasvatus ja perusopetus	52,5 %	

KYLÄN KATTAUS-LIIKELAITOS (2/2)

Strategiakärki: 2. Elinvoiman kaupunki						
Vaikuttavuustavoite: 2.1 Työllisyyden vahvistaminen						
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho	Toteutunut 30.9	Tila
Vahvistamme työllisyyttä lisäämällä lähi- ja luomuruoan käyttöä.	Lähiruoan ja -kalan osuus kokonaisostoista	14,3 %	15 %	Liikelaitos/Liikelaitosjohtaja	14,3 %	
Vaikuttavuustavoite: 2.2 Kasvatavat yritykset ja houkuttelevat työpaikat						
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho	Toteutunut 30.9	Tila
Vahvistamme työntajakuvaa ja tiivistämme yhteistyötä alueen oppilaitosten kanssa.	Harjoittelijoiden ja työssä oppijoiden määrä (kpl)	0	3	Liikelaitosjohtaja Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen ruokapalvelu/palvelupäällikkö	12	

Strategiakärki: 4. Resurssiviisas kaupunki						
Vaikuttavuustavoite: 4.4 Resurssiviisas kulutus ja kiertotalous						
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho	Toteutunut 30.9	Tila
Vähennämme tarjoiluhävikkiä.	Tarjoiluhävikin seuranta manuaalisesti tai sähköisellä järjestelmällä 2 kertaa vuodessa (%)	14,45 %	12 %	Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen ruokapalvelu/palvelupäällikkö	Seurantaviikot 44 - 45	

SISÄINEN VALVONTA JA RISKIENHALLINTA

KAUPUNGIN YHTEENVETO

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan suunnitelman seuranta ja toteutumisen arviointi

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimenpiteitä on toteutettu suunnitellusti ja tunnistettuihin riskeihin on pyritty reagoimaan aktiivisesti ja tarpeen mukaan yhteistyössä toimialojen ja liikelaitosten kesken. Toimialat ovat tunnistaneet riskejä sekä seuranneet riskien kehittymistä. Talousarvion 2023 sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan suunnitelmassa tunnistettuihin merkittävimpiin riskeihin kohdistuvia toimenpiteitä on toteutettu laajasti kaikilla toimialoilla.

Yleinen kustannusten nousu näkyy toimialojen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilannekuvassa. Rakentamisen väheneminen pienentää tuloja. Pitkäaikaisten sopimusten kallistuminen lisää palveluiden tuottamisen kustannuksia. Odottamaton palvelutarpeen kasvu yhdessä henkilöstön saatavuuden haasteiden kanssa on vaikea yhtälö. Hyvinvointialueen rajapintatyöskentely ei suju parhaalla mahdollisella tavalla. Kiinteistöihin kohdistuu korjausvelkaa.

Hallintakeinojen ja toimenpiteiden toteutuminen 1-9/2023

Rekrytointia on kehitetty luomalla lyhyitä esittelyjä varhaiskasvatuksen työtehtävistä ja Jyväskylän kaupungista työnantajana, avainhenkilöriskiä on pienennetty mm. sijaisparitoiminnalla. Henkilöstöpalveluissa on toteutettu ulkoinen ja sisäinen kysely työntekijäkokemuksesta ja työnantajakuvasta. Kehittämistyötä on jatkettu kyselyn tulosten perusteella, josta nostona esim. työntekijätarinat. Lähtökysely pois lähteville on julkaistu keväällä ja sitä on mainostettu henkilöstökirjeessä. Esihenkilöille on valmisteltu pakollinen koulutusohjelma.

Kohonneita kustannuksia on kompensoitu mm. vähentämällä palveluhankintoja, jättämällä tehtäviä täyttämättä, käyttämällä henkilöstöresursseja entistä joustavammin, hallinnon tiloja tiivistämällä, energiatehokkuustoimenpiteillä ja osto-osaamista lisäämällä

Hyvinvointialueen kanssa on aloitettu neuvottelut rajapintayöstä.

Päivitetty KEHTO-malli ja projektihallinnan työkalu otetaan lokakuussa käyttöön. ASTA-avustustenhallinnan projektissa kaikki kaupungin myöntämät avustukset tulevat kulkemaan yhteisen järjestelmän kautta. Perustietotekniikan ulkoistusta on valmisteltu osana talouden sopeuttamista. Tiedolla johtamista on edistetty mm. koko kaupungin hr- ja talousprosessien raportoinnin uudistamisprojektissa

Kriittisten järjestelmien suojausta ja toipumiskykyä on parannettu ja testattu osana valmiusharjoittelua.

Mahdolliset muut merkittävät riskit tai tapahtumat 1-9/2023

Markkinaoikeus velvoitti 31.3.2023 antamallaan päätöksellä kaupungin maksamaan 100 000 euron suuruisen hyvitysmaksun sekä oikeudenkäyntikulut valittajalle asiassa, joka koski koronatestipalvelujen puitejärjestelyä. Kyse on ollut sosiaali- ja terveystieteiden palvelujen hankinnasta. Asiakokonaisuuteen liittyy edelleen riskiä siitä, että asiaan liittyvien vaatimusten käsittely jatkuu siviilioikeudellisena prosessina tuomioistuimessa, vaikka asiassa pyritään löytämään sovinnollinen ratkaisu.

Talouden sopeuttamistoimilla on vaikutusta henkilöstöresurssiin ja se voi vaikuttaa henkilöstön sitoutumiseen sekä psykologiseen turvallisuudentunteeseen.

KONSERNIHALLINTO

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan suunnitelman seuranta ja toteutumisen arviointi

Konsernihallinnossa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimenpiteitä on toteutettu suunnitellusti ja tunnistettuihin riskeihin on pyritty reagoimaan aktiivisesti ja tarpeen mukaan yhteistyössä muiden toimialojen ja liikelaitosten kanssa. Palvelualueet ovat tunnistaneet riskejä sekä seuranneet riskien kehittymistä

Hallintakeinojen ja toimenpiteiden toteutuminen 1-9/2023

- Henkilöstön mielipiteitä talouden sopeuttamistoimista kartoitettiin henkilöstökyselyn avulla. Vastauksia ei tullut paljon, mutta ne olivat suuntaa antavia ja toimitettiin päätöksentekijöiden tietoon.
- Esihenkilöiden tuleva pakollinen koulutusohjelma on valmistelussa, ja koulutuspilotteja on järjestetty keväällä ja syksyllä
- Toteutettu ulkoinen ja sisäinen kysely työntekijäkokemuksesta ja työnantajakuvasta. Kehittämistyötä on jatkettu kyselyn tulosten perusteella, josta nostona esim. Työntekijätarinat
- Lähtökysely julkaistu keväällä ja sitä on mainostettu henkilöstökirjeessä. Vastausmäärät eivät vielä riitä tulosten analysointiin.
- Varautumisen HVA-yhteistyöryhmä aloittanut. Viranomaisten yhteiset harjoitukset, joissa testattu myös ICT-toipumis- ja jatkuvuussuunnitelma
- Päivitetty KEHTO-malli ja projektihallinnan työkalu otetaan lokakuussa käyttöön
- ASTA-avustustenhallinnan projektissa kaikki kaupungin myöntämät avustukset tulevat kulkemaan yhteisen järjestelmän kautta. Näkymä kaikkiin kaupungilta haettuihin ja myönnettyihin avustuksiin avautuu käsittelijöille, jolla poistetaan mm. riskiä myöntää avustuksia eri luukulta toisista tietämättä. Avustusprosessit on myös yhtenäistetty ja sujuvoitettu ja avustustoiminnan yleiset periaatteet määritelty. Järjestelmän ja uuden toimintamallin käyttöönotto heti 2024 vuoden alussa.
- Digisuunnitelman päivitys valmistuu vuoden loppuun mennessä. Suunnitelmalla valmistaudutaan myös perustietotekniikan ulkoistukseen
- Perustietotekniikan ulkoistus (käyttäjäpalvelut, kapasiteetti- ja verkkopalvelut) parantaa merkittävästi ICT-ympäristön riskienhallintaa
- Maksuvälineet ja kassanhallinnan prosessit on tarkastettu osana talouden sopeuttamistoimia

Mahdolliset muut merkittävät riskit tai tapahtumat 1-9/2023

- Markkinaoikeus velvoitti 31.3.2023 antamallaan päätöksellä kaupungin maksamaan 100 000 euron suuruisen hyvitysmaksun sekä oikeudenkäyntikulut valittajalle asiassa, joka koski koronatestipalvelujen puitejärjestelyä. Kyse on ollut sosiaali- ja terveystieteiden palvelujen hankinnasta. Asiakokonaisuuteen liittyy edelleen riskiä siitä, että asiaan liittyvien vaatimusten käsittely jatkuu siviilioikeudellisena prosessina tuomioistuimessa, vaikka asiassa pyritään löytämään sovinnollinen ratkaisu.
- Talouden sopeuttamistoimilla on vaikutusta henkilöstöresurssiin ja se voi vaikuttaa henkilöstön sitoutumiseen sekä psykologiseen turvallisuudentunteeseen.

ELINKEINO- JA TYÖLLISYYSPALVELUT

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan suunnitelman seuranta ja toteutumisen arviointi

Elinkeino- ja työllisyyspalveluiden johtoryhmä on tunnistanut riskejä ja seuranneet niiden kehittymistä päivittämällä riskienhallinnan työkalua.

Hallintakeinojen ja toimenpiteiden toteutuminen 1-9/2023

Toimintaa seurataan säännöllisesti ja ongelmia ratkotaan aktiivisesti osana päivittäistä työtä.

Mahdolliset muut merkittävät riskit tai tapahtumat 1-9/2023

- Rakentaminen vähentynyt, tonttien luovutus hidastunut, yrityksissä lomautusten määrä ja konkurssit kasvaneet. Kaupunki itse sopeuttaa toimintaa.
- Hippos hankkeen osalta valitusriski valtuustonpäätöksestä.
- Kankaan kaavoitus on pysähtynyt, syinä VT4:n liittymien suunnittelun etenemättömyys. Tourujoki hanke on uudelleen valmistelussa.
- Työllisyyden hoidon ja HVA-muutoksen rajapintojen hoidossa ongelmia, jonka ratkaisemiseksi on aloitettu neuvottelut HVA:n kanssa. Kuntouttavan työtoiminnan palveluun muodostunut vuoden 2023 aikana jono. Jonossa 09/02023 80 henkilöä, pisimmillään asiakas odottanut palvelun käynnistymistä 7 kk. Asiakkaan odottaessa palvelun käynnistymistä, asiakas
- Kotoutumispalveluissa edelleen resurssipula ja tilapäisen suojelun direktiivi on saanut jatkoajan, jolloin direktiivin piiriin kuuluvia ukrainalaisia muuttaa Jyväskylään enenevässä määrin. Riittämätön kotoutumisohjaus voi aiheuttaa vaaratilanteita.
- TE-uudistuksen valmistelua edistetty valtuuston päätöksen mukaisesti "Jyväskylä yksin" mallilla aikataulujen mukaisesti. Joudumme todennäköisesti takalauta neuvotteluihin Muuramen irtautuessa eteläisen Keski-Suomen työllisyysalueen valmistelusta. Rahoituksen näkökulmasta valmistelu on haasteellista edelleen vähäisten tietojen vuoksi.
- Yt-neuvottelut ovat vaikeuttaneet rekrytointeja

KASVUN JA OPPIMISEN PALVELUT

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan suunnitelman seuranta ja toteutumisen arviointi

Hallintakeinojen ja toimenpiteiden toteutuminen 1-9/2023

- Perusopetuksessa on jouduttu jatkamaan Voionmaan koulukiinteistön käyttöä. Koulujen tilat ovat täysimääräisesti käytössä ja osa valmistavasta opetuksesta on jouduttu järjestämään Voionmaan koulun kiinteistössä.
- Ennakoimattomasta palvelutarpeen kasvusta johtuen osaan erityisopetuksen opetusryhmistä on jouduttu sijoittamaan oppilaita yli perusopetusasetuksen 2§ mukaisen ryhmäkorajan. Tilannetta on pyritty ratkaisemaan lisäryhmien perustamisen myötä, mutta ryhmiin ei ole löytynyt rekrytointien kautta opettajaa.
- Oppilaiden tuen tarpeet ovat tulleet monimuotoisemmiksi (esim. terveydelliset syyt). Tämä haastaa henkilökunnan osaamistason. Ohjaajaresurssia joudutaan jatkossa priorisoimaan ja henkilökuntaa siirtämään joustavasti oppilaiden tuen tarpeiden mukaisesti.
- Varhaiskasvatuksessa on lähetetty säännöllisesti työyhteisöihin ”turvallisuusytykkeitä”, joissa on kerrattu ajankohtaisia turvallisuusasioita. Lisäksi huoltajille on lähetetty useita tiedotteita porttien sulkemisen tärkeydestä päiväkotien piha-alueilla.
- Rekrytointia on kehitetty luomalla lyhyitä esittelyjä varhaiskasvatuksen työtehtävistä ja Jyväskylän kaupungista työnantajana.
- Keväällä ei pystytty järjestämään kysyntää vastaavaa määrää hoitopaikkoja järkeviin tiloihin, vaan jouduttiin toimimaan ahtaasti väliaikaisissa tiloissa. Hoitopaikkatilanne syksyn osalta on helpottanut, kun hoitopaikkoja on saatu lisää Pohjanlammen päiväkodin ja Haukkamäen päiväkodin lisäosan valmistuttua.
- Hallinnon tehtävissä hyödynnetään kaupungin etätömahdollisuuksia ja tilatarvetta on kartoitettu.

Sisäisen valvonnan kohteet

- Talouden tasapainottamisen vaikutukset toimintaan ja palvelutuotantoon
  - Talouden raportointimahdollisuuksia on käyty läpi esimerkiksi perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen esihenkilötapaamisissa. Toimiala on mukana koko kaupungin tiedolla johtamisen kehittämisessä sekä toimialan näkökulmasta mukana konsernihallinnon vetämässä Talous- ja Hr-tietojen raportoinnin uudistamisen projektissa.

KULTTUURI- JA LIIKUNTAPALVELUT

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan suunnitelman seuranta ja toteutumisen arviointi

Mahdolliset muut merkittävät riskit tai tapahtumat 1-9/2023

- Pääkirjastotalo on peruskorjauksessa ja tila alkaa olla huonokuntoinen. Riskeinä ovat henkilöstön terveyden vaarantuminen ja 350 000 niteen kirjastokokoelman säilytykseen liittyvät riskit esimerkiksi vesivahingon sattuessa. Pääkirjastolla on tunnistettu putoamisriski kirjaston puolella olevien kaiteiden kohdalla. Rakennusvalvonta on ja pelastustoimi ovat velvoittaneet korjaamaan asian vuoden 2023 aikana.
- Kulttuuripalvelut: Kesän 2023 remontista huolimatta sisäilmaongelmat jatkuvat toimistotiloissa (pääkirjasto). Asiaa tutkitaan tilapalvelujen toimesta.
- Peruskorjauksikäisten rakennusten kunnossapitohaasteiden realisoituminen ja vaikuttaminen toiminnan järjestämiseen. Syyskuussa raportoitu useista sisäilmahaasteista harjoitusjäähalleissa ja kilpajäähallilla > asiaa selvitetään. Haasteena on ettei korvaavia tiloja ole olemassa, haittaa käyttäjille ja liikuntapalveluille isoja tulomenetyksiä. Monitoimitalon telinesalin kattovuoto -> telinevoimistelijat väistöön uuteen oheisharjoittelutilaan -> oheisharjoittelutilasta ei saada ennakoituja tuloja väistön takia.

Sisäisen valvonnan kohteet

- Liikunta- ja kulttuuripalveluiden kiinteistöjen heikko kunto
  - Sisäilmatutkimuksia mm. Harjulla ja Hippoksen jäähalleissa.

KAUPUNKIRAKENNEPALVELUT

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan suunnitelman seuranta ja toteutumisen arviointi

- Toimialan riskikartoitus on päivitetty 16.8. Merkittäviä poikkeamia ei ole tullut tietoon.
- Sisäisen valvonnan suorittama Kuormaajantien varastoa koskevat korvaavat toimenpiteet on tehty ja hyväksytyt.

Hallintakeinojen ja toimenpiteiden toteutuminen 1-9/2023

- Toimialalta osallistuttiin Paikallispuolustus 2023 harjoitukseen 4.-8.9. Testattiin mm. sotilaallisen yhteenoton aiheuttamaa vauriota katuverkkoon ja Rakentajantalon poistumisturvallisuutta
- Toimiala on ollut aktiivisesti mukana koko kaupungin organisaatioturvallisuuden kehitysryhmässä erityisesti valmiussuunnittelun osalta

Mahdolliset muut merkittävät riskit tai tapahtumat 1-9/2023

- Tunnistetuista taloudellisista riskeistä rakentamisen heikko suhdanne on toteutumassa. Tämä näkyy erityisesti rakennusvalvonnan ja maanmyynnin tulojen jäämisenä tavoitteesta

TILAPALVELU-LIIKELAITOS

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan suunnitelman seuranta ja toteutumisen arviointi

Tilapalvelun johtoryhmä tekee riskiarvioinnin sekä käsittelee ja raportoi arvioinnin neljännesvuosittain toimintakatsauksen, sekä talousarvion laatimisen ja tilinpäätöksen yhteydessä. Merkittäviksi riskeiksi on tunnistettu seuraavat:

- **Kiinteistöjen sisäilmastoriski**
- **Kiinteistöjen vajaakäyttöasteen hallinta**
- **Palvelutilojen kapasiteetin riittävyys ja investointihankkeiden priorisointi**
- Rakentamisen hintatason nousu
- Investointihankkeiden suunnittelu, toteutus ja valvonta
- Pitkävaikutteisten sopimusten hallinta
- Kiinteistön äkillinen vahinkotapahtuma, kuten rakennuksen vaurioituminen tai henkilöturvallisuutta uhkaava tilanne
- Poikkeustila (esim. pandemiasta johtuva)
- Henkilöstövaje/rekrytointiongelmät
- Strategisten tavoitteiden johtamisen ja toimeenpanon riittämättömyys

Riskien ja niiden hallintatoimenpiteiden toteutuminen

- Kiinteistöjen vajaakäyttöasteen osalta ei olla pääsemässä asetettuun tavoitteeseen eli riski on realisoitunut johtuen suunniteltujen purkujen viivästyisestä. Myynti-, vuokraus- ja purkutoimenpiteiden edistämistä jatketaan.
- Yleisen kustannustason nousun myötä riskeistä on toteutunut osittain pitkävaikutteisten sopimusten hallinta. Energian hintariskin ennakoitaan realisoituvan aiemmin ennustettua pienempänä. Pitkävaikutteisten sopimusten kohonneita kustannuksia kompensoidaan vähentämällä mm. asiantuntijatyön ja ennakoivan kunnossapidon palveluhankintoja.
- Hippos-hallin harjoitusjäähallin sisäilmaolosuhteisiin liittyy tehdyistä toimenpiteistä huolimatta merkittävää riskiä. Hippos-halliin tehdään rakennuksen kosteus- ja sisäilmatekninen kuntotutkimus, johon sisällytetään myös olosuhdearvio.

Mahdolliset muut merkittävät riskit tai tapahtumat 1-9/2023

- Ei raportoitavaa.

KYLÄN KATTAUS-LIIKELAITOS

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan suunnitelman seuranta ja toteutumisen arviointi

- Johtoryhmän seurannan perusteella todetaan, että seuraavat riskiarvion mukaiset riskit ovat edelleen olemassa:
  - Merkittävät toimintaympäristön muutokset: elintarvikkeiden hintojen nousu vaikuttaa ruokapalvelun kannattavuuteen.
  - Keittiöhenkilöstön puute vaikuttaa ruokapalvelun toimintaan: työvoimapula vaikeuttanut rekrytointia ja vaikuttaa palvelun laatuun heikentävästi
  - Avainhenkilön poissaolo vaikuttaa asioiden etenemisnopeuteen ja prosessien sujuvuuteen.

Hallintakeinojen ja toimenpiteiden toteutuminen 1-9/2023

- Merkittävät toimintaympäristön muutokset: tehostamalla toimintaa, esim. osto-osaamisen lisääminen.
- Keittiöhenkilöstön puute: varautumis- ja kehittämistoimenpiteitä toteutetaan jatkuvasti
- Avainhenkilön poissaolo vaikuttaa välittömästi toimintaan: tilanne on monelta osin parantunut, mm. sijaisparitoiminta. Kehittämistoimenpiteitä toteutetaan jatkuvasti.

Mahdolliset muut merkittävät riskit tai tapahtumat 1-9/2023

- Huijausyritys (identiteettivarkaus/petos) laskutuksessa sekä huijauspuhelu. Huijausyritykset eivät onnistuneet henkilöstön valppauden vuoksi.
- Palvelunestohyökkäys vaikutti muutaman päivän ajan ruokapalvelun toiminnanohjausjärjestelmän toimintaan (Aromi14).
- Kesällä havaittiin kaksi tietoturvaloukkausepäilyä, joista tehtiin tietoturvaloukkausepäilyilmoitus tietosuojavaltuutetulle. Selvitysten jälkeen todettiin, että tietoturvaloukkauksia ei tapahtunut, mutta ohjeistusta tarkennettiin ja henkilötietoja sisältävien dokumenttien säilytyksestä ja käsittelystä pidettiin kertauskoulutus henkilöstölle.

VÄESTÖKATSAUS

Ennakkotiedot elokuu 2023

146 826

VÄKILUKU 31.8.2023

939

MUUTOS 1-8/2023

JYVÄSKYLÄ

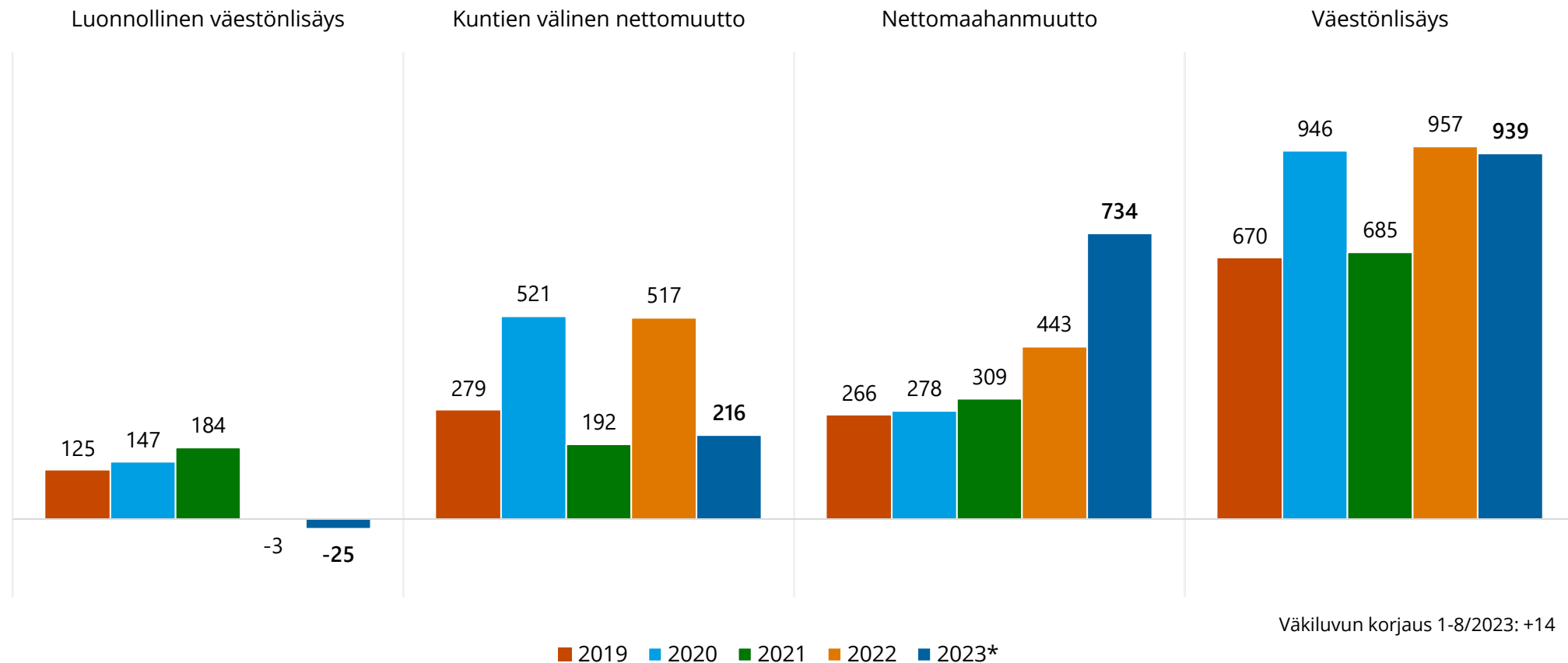

VÄESTÖNMUUTOKSET TAMMI-ELOKUU 2023

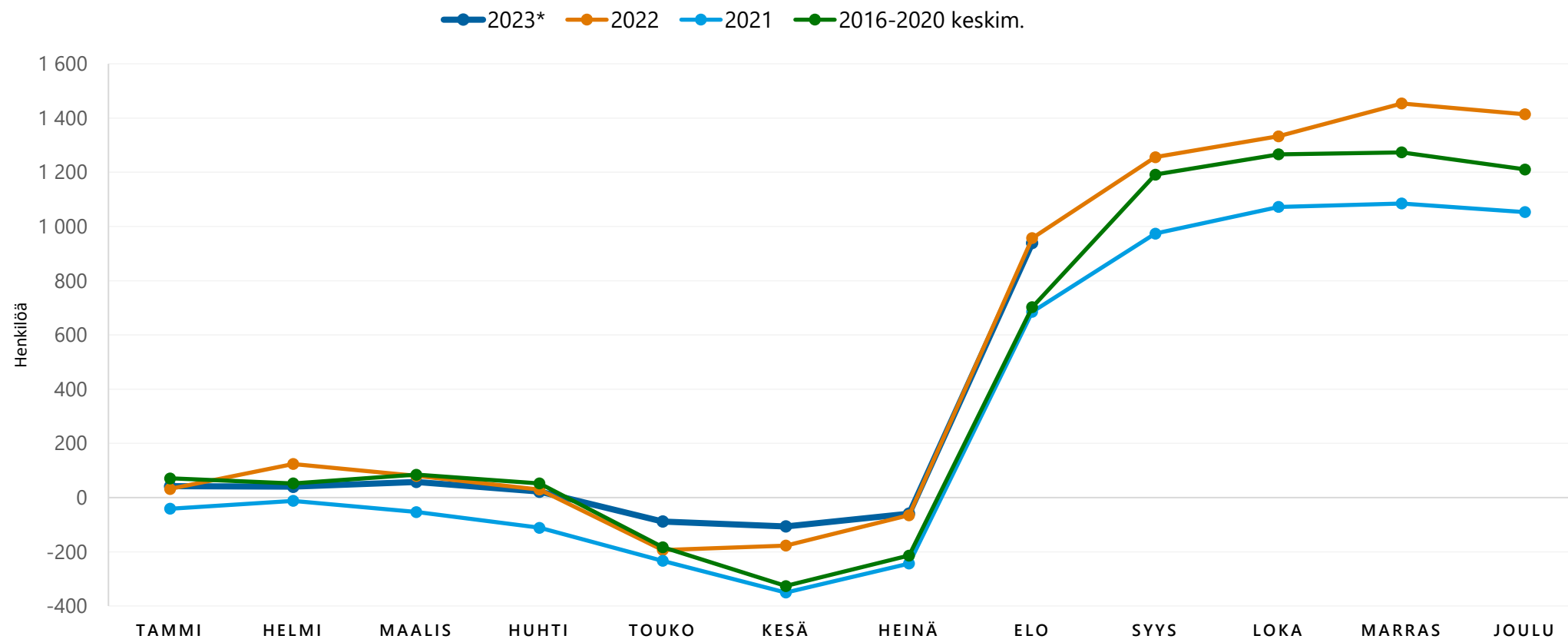
- Jyväskylän väkiluku oli Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan elokuun 2023 lopussa 146 826. Kasvua (kokonaismuutos) kertyi 939 henkilöä vuoden 2022 lopun väkilukuun verrattuna.
- Tammi-elokuussa Jyväskylän väkilukua kasvatti nettomaahanmuutto 734 henkilöllä ja kuntien välinen nettomuutto 216 henkilöllä. Luonnollinen väestönlisäys oli 25 henkilöä negatiivinen.
- Jyväskylän seudun väkiluku kasvoi 877 henkilöllä. Seutukunnan kunnista väestönmuutos oli positiivinen Jyväskylässä, Laukaassa ja Muuramessa. Koko maakunnassa väkiluku kasvoi 278 henkilön verran.
- 15 suurimman kaupungin suhteellinen väkiluvun kasvu oli ripeintä Espoossa, Tampereella, Helsingissä ja Vantaalla.

 [Lisätietoa: Väestökatsaus – kuukausittaiset ennakkotiedot](#)
(Intra/Organisaatio/Tilannekuva)

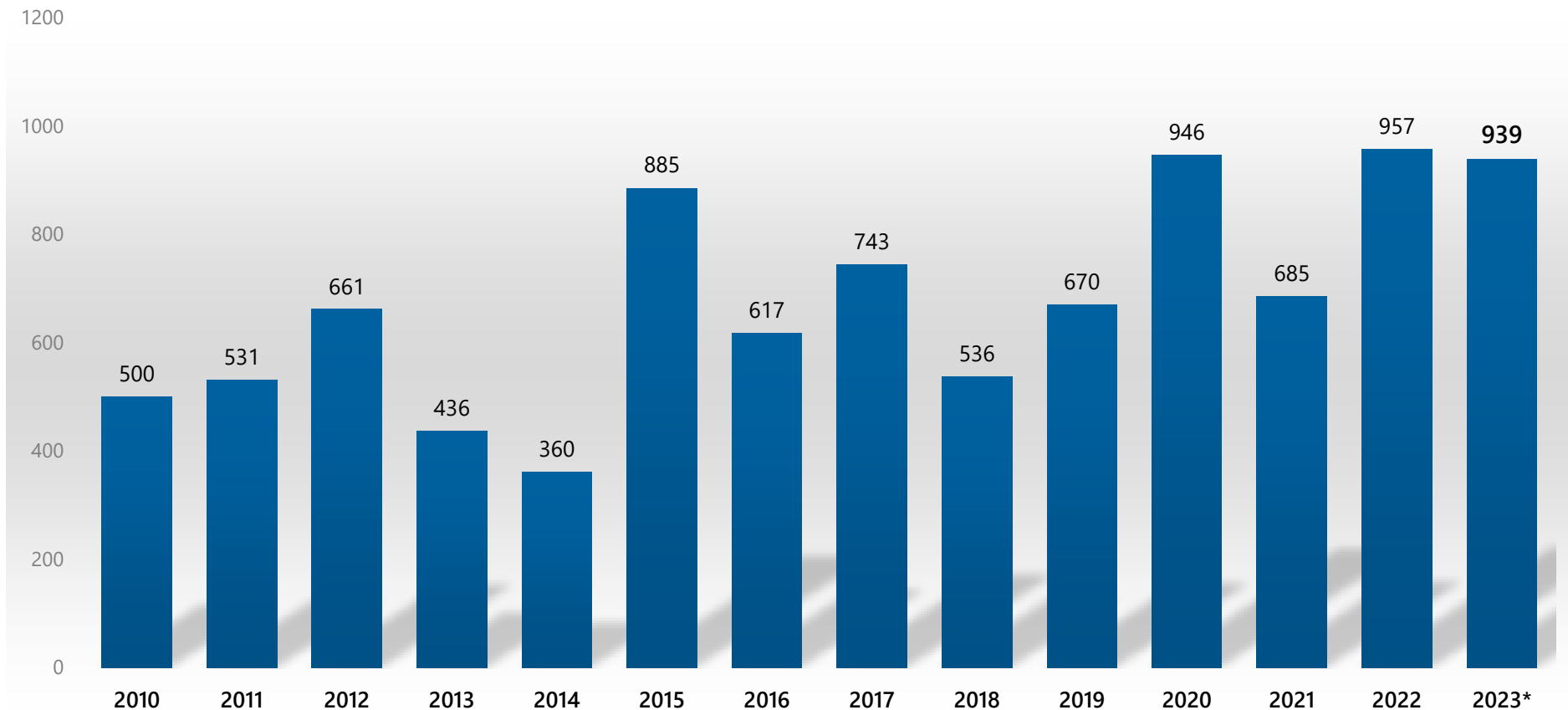
JYVÄSKYLÄN VÄESTÖNMUUTOKSET TAMMI-ELOKUU 2019-2023

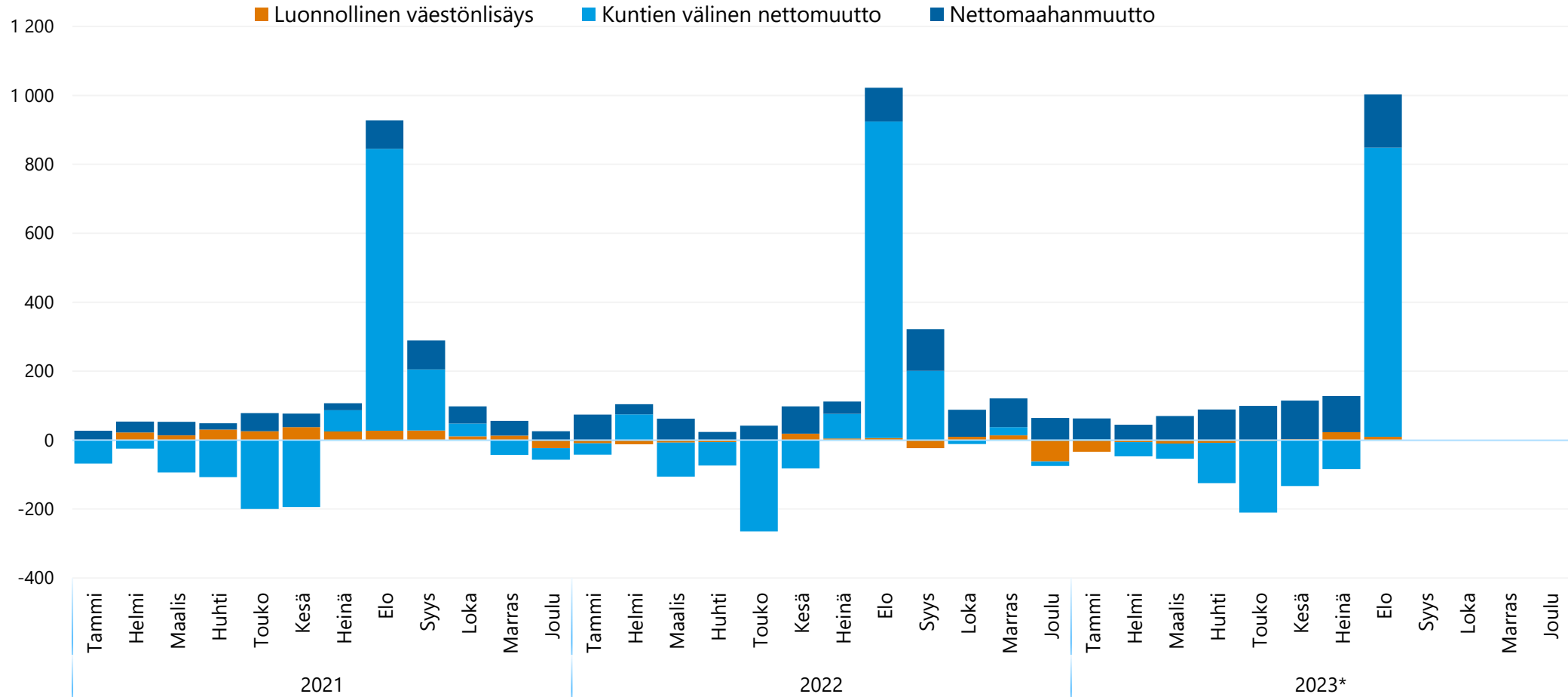
VÄESTÖNMUUTOSTEN KUMULATIIVINEN KEHITYS JYVÄSKYLÄSSÄ KUUKAUSITTAIN 2016-2023

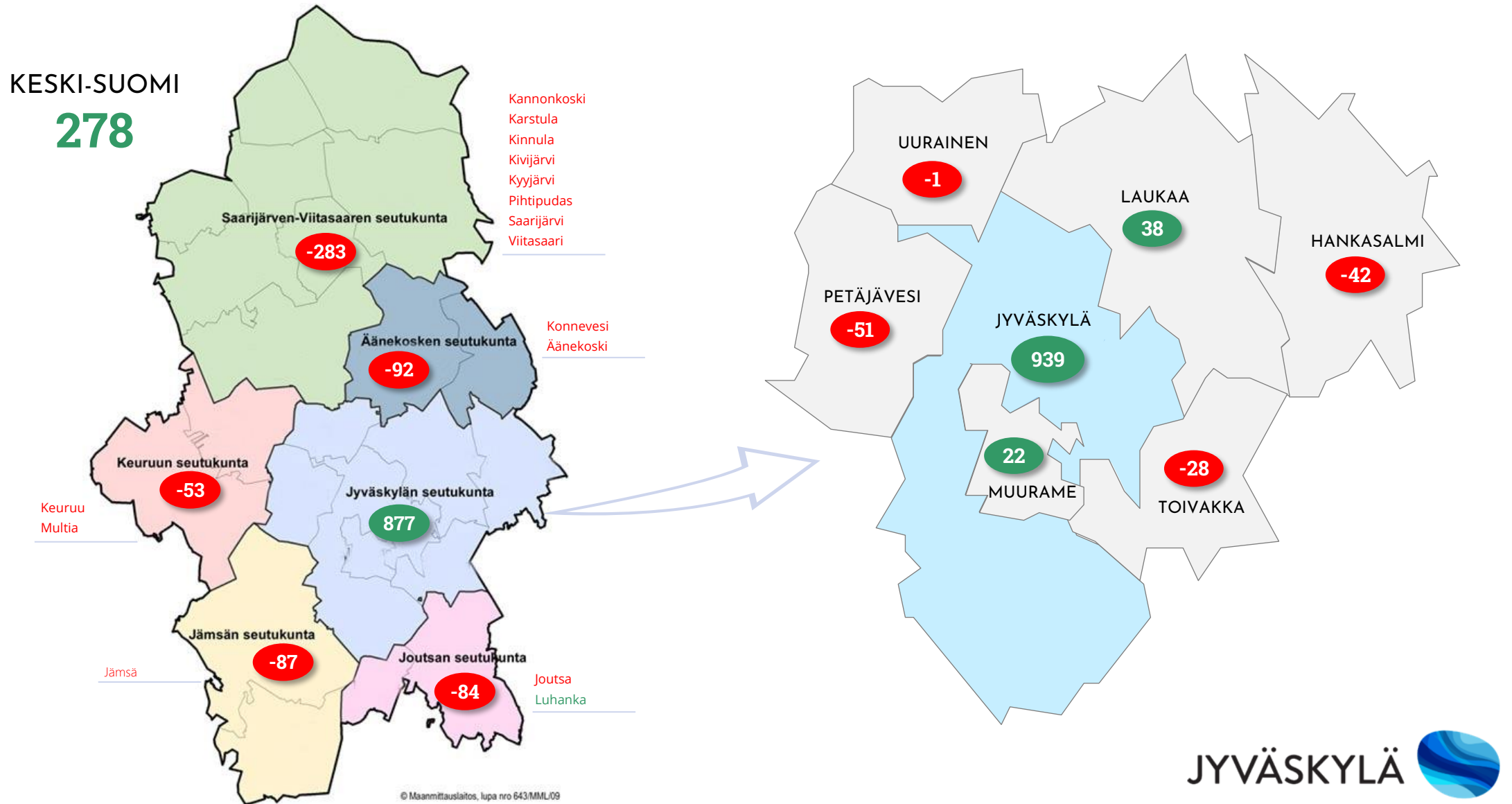
JYVÄSKYLÄN VÄESTÖNLISÄYS TAMMI-ELOKUU 2010-2023

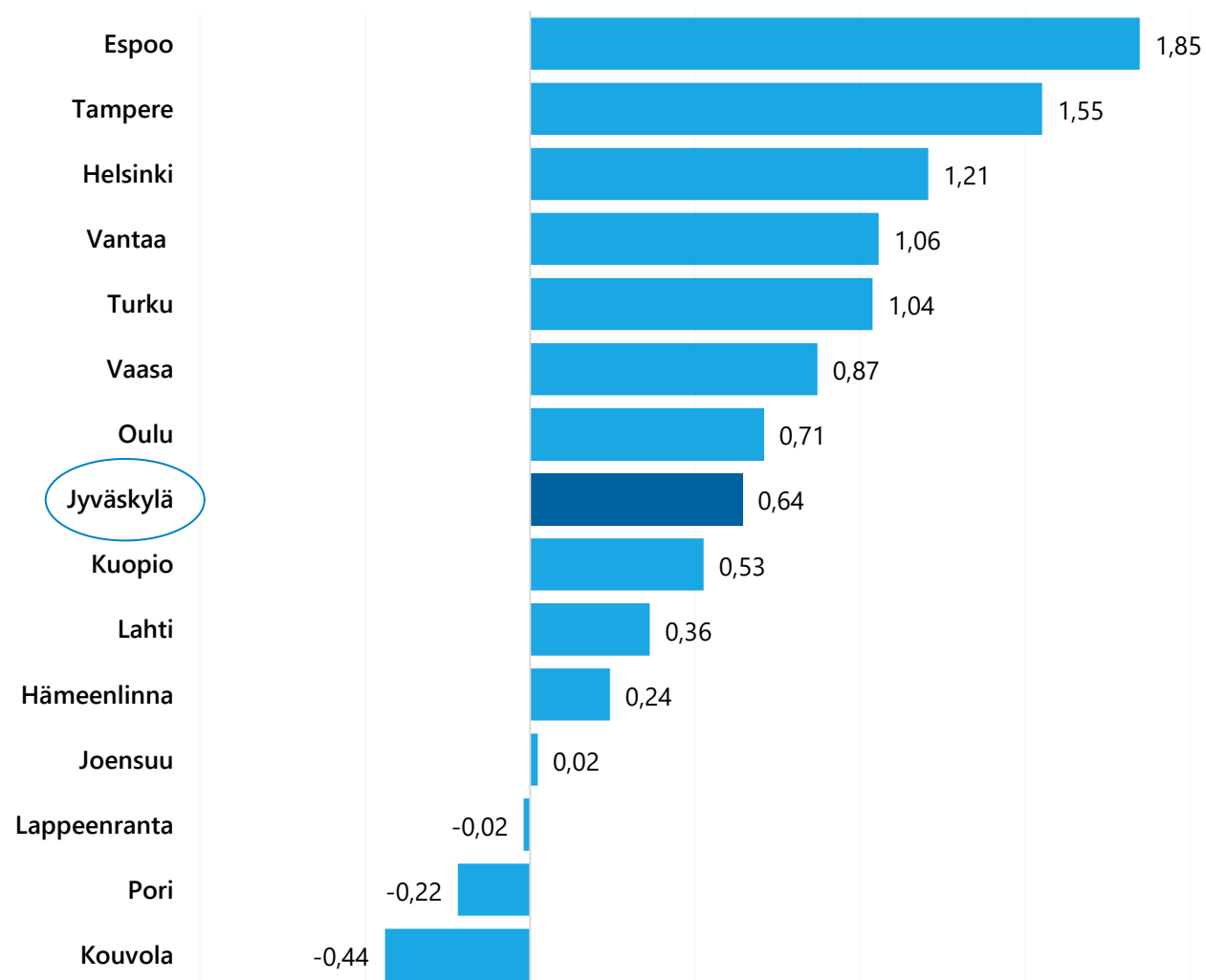
JYVÄSKYLÄN VÄESTÖNMUUTOKSET KUUKAUSITTAIN 2021-2023

KESKI-SUOMEN JA JYVÄSKYLÄN SEUTUKUNNAN KUNTIEN VÄESTÖN KOKONAISMUUTOS TAMMI-ELOKUU 2023

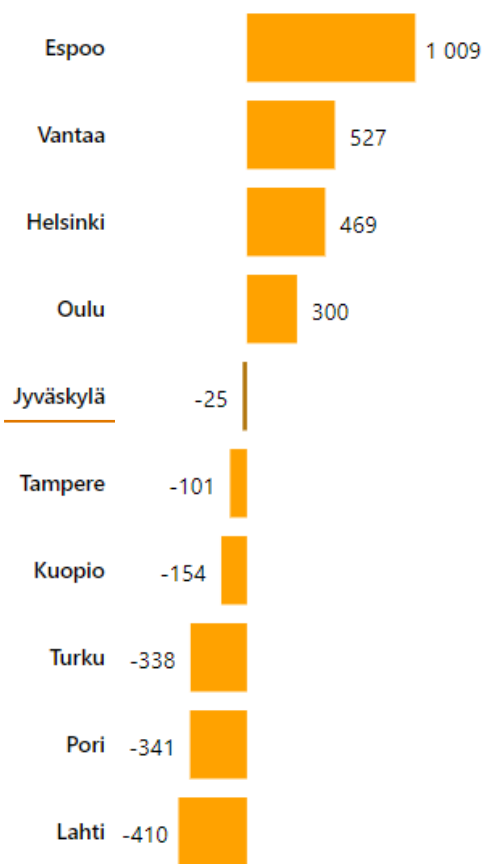

15 SUURIMMAN KAUPUNGIN SUHTEELLINEN VÄKILUVUN KEHITYS 1-8/2023, %

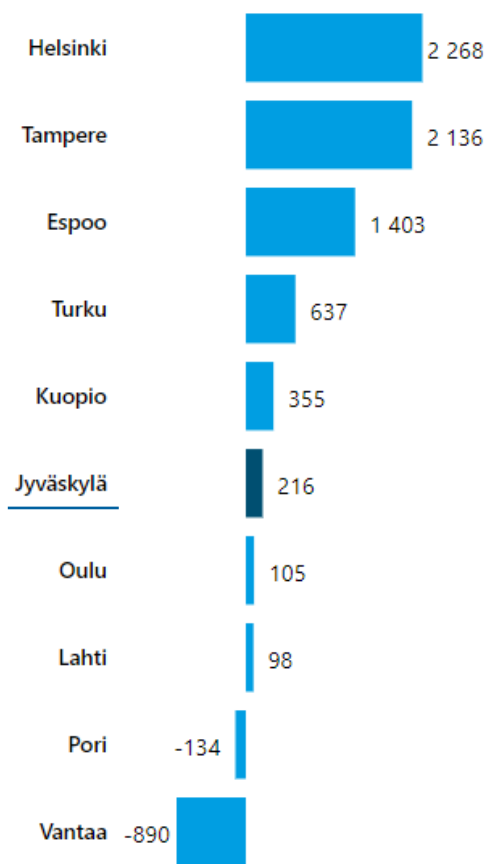

VÄESTÖNMUUTOKSET KYMMENESSÄ SUURIMMASSA KAUPUNGISSA TAMMI-ELOKUU 2023

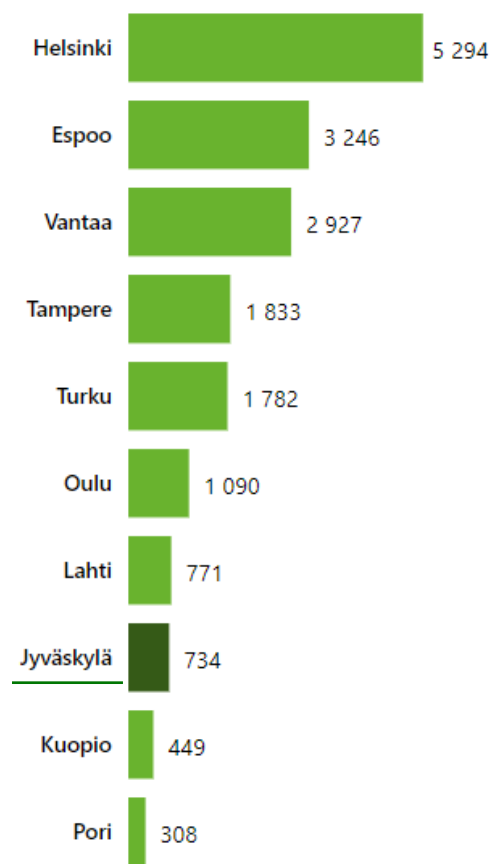
LUONNOLLINEN VÄESTÖNLISÄYS

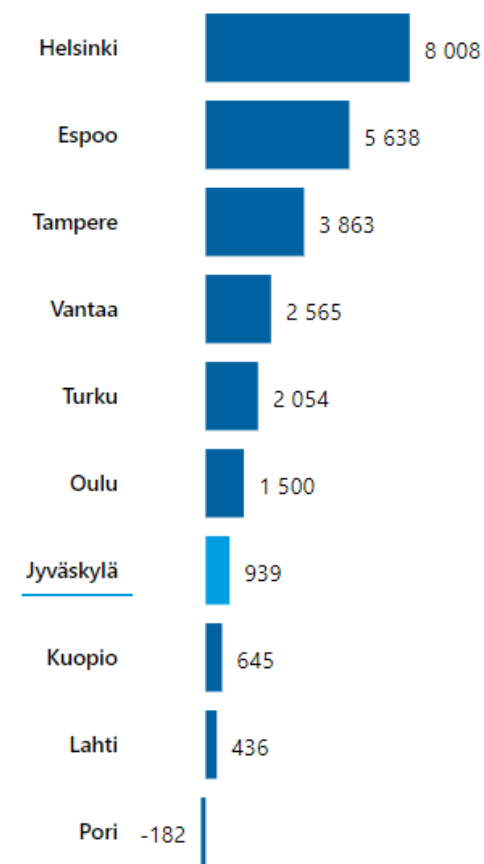
KUNTIEN VÄLINEN NETTOMUUTTO

NETTOMAAHANMUUTTO

KOKONAISMUUTOS

TIEDOT JA MÄÄRITELMÄT

Vuoden 2023 tiedot ovat ennakkotietoja, aiempien vuosien tiedot lopullisia väestötietoja. Vuonna 2023 väestönlisäys sisältää myös väkiluvun korjauksen.

- **Luonnollinen väestönlisäys** eli syntyneiden enemmitys on elävänä syntyneiden ja kuolleiden erotus.
- **Kuntien välinen nettomuutto** on kuntien välisen tulomuuton ja kuntien välisen lähtömuuton erotus.
- **Nettomaahanmuutto** on maahanmuuton ja maastamuuton erotus.
- **Väestönlisäys** on luonnollisen väestönlisäyksen, kuntien välisen nettomuuton ja nettomaahanmuuton summa.
- **Kokonaismuutos** koostuu luonnollisesta väestönlisäyksestä, kokonaisnettomuutosta ja mahdollisesta väkiluvun korjauksesta.
- **Väkiluvun korjaus** on kokonaismuutoksen ja väestönlisäyksen erotus. Korjaukset ovat enimmäkseen muuttoilmoitusten käsittelyssä tapahtuneiden virheiden jälkikäteen tehtyjä oikaisuja.

Lähde: Tilastokeskus, Väestötilastopalvelu

Tietojen kaupallinen käyttö tai tietojen luovuttaminen kaupalliseen käyttöön kielletty.

TYÖLLISYYSKATSAUS

Elokuu 2023

Lähde: Tilastokeskus, Työnvälitystilasto (TEM)

Työttömyysaste 12,7 %

Työttömien työnhakijoiden %-osuus työvoimasta oli 0,6 prosenttiyksikköä korkeampi kuin vastaavaan aikaan viime vuonna.

Jyväskylän seudulla työttömyysaste oli 11,9 prosenttia, Keski-Suomessa 11,7 prosenttia ja koko maassa 9,4 prosenttia.

Työttömiä työnhakijoita 8 957

Työttömiä työnhakijoita (ml. kokoaikaisesti lomautetut) oli 528 henkilöä enemmän kuin vuosi sitten. Suhteellinen muutos +6,3 prosenttia.

TEM:n Työnvälitystilastossa työttömyyden määritelmänä on, ettei henkilöllä ole työsuhdetta eikä hän työllisty yritystoiminnassa. Lisäksi Työnvälitystilastossa kokoaikaisesti lomautetut luetaan työttömiin, mutta päätoimisia opiskelijoita ei.

Pitkäaikaistyöttömiä 3 491

Pitkäaikaistyöttömiä oli vuoden 2022 vastaavaan aikaan verrattuna 50 enemmän. Suhteellinen muutos oli +1,5 prosenttia.

Pitkäaikaistyöttömien osuus kaikista työttömistä työnhakijoista oli 39,0 prosenttia.

Alle 25-v. työttömiä 1 443

Nuorisotyöttömiä oli vuoden 2022 vastaavaan aikaan verrattuna 6 enemmän. Suhteellinen muutos oli +0,4 prosenttia.

Nuorisotyöttömien osuus kaikista työttömistä työnhakijoista oli 16,1 prosenttia.

Yli 50-v. työttömiä 2 442

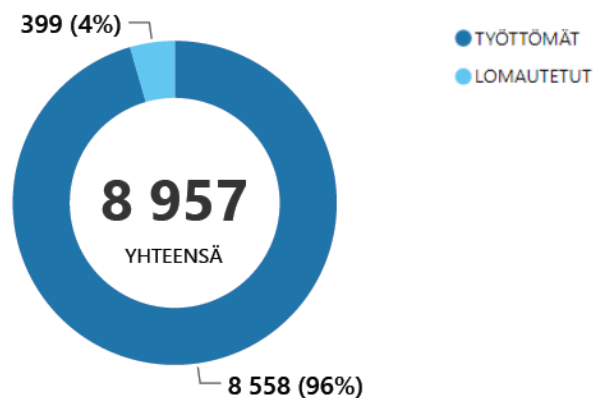
Yli 50-vuotiaita oli työttöminä 59 henkilöä enemmän kuin vuosi sitten. Suhteellinen muutos + 2,5 prosenttia.

Avoimia työpaikkoja 1 039

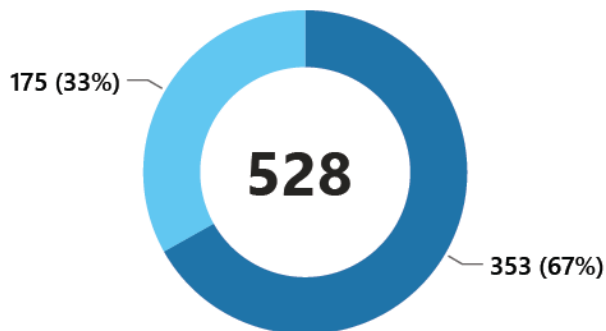
Työpaikkoja oli avoimena 1 656 vähemmän kuin vuosi sitten.

TYÖTTÖMÄT TYÖNHAKIJAT: TYÖTTÖMÄT JA KOKOAIKAISESTI LOMAUTETUT JYVÄSKYLÄSSÄ - ELOKUU 2023

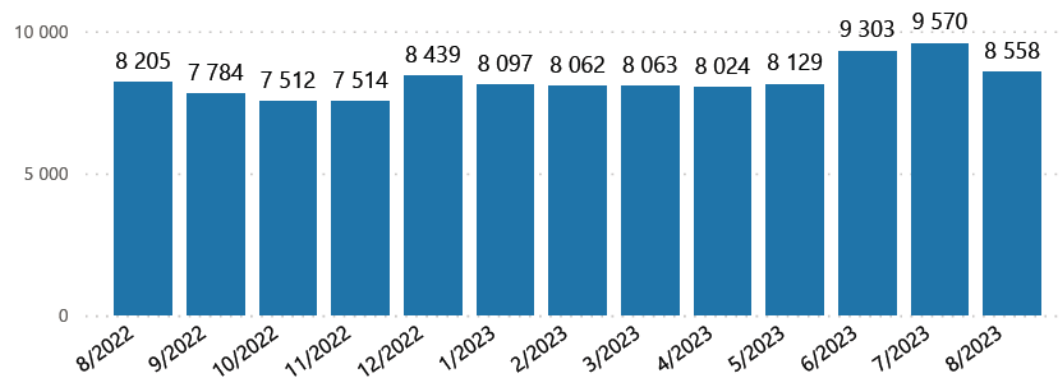
TYÖTTÖMÄT TYÖNHAKIJAT – 8/2023

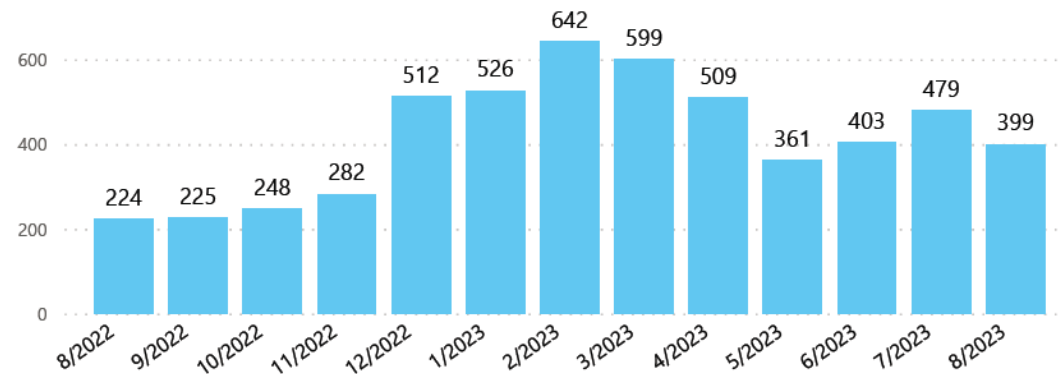
TYÖTTÖMIEN TYÖNHAKIJOIDEN MÄÄRÄN MUUTOS 12 KK

TYÖTTÖMÄT ILMAN LOMAUTETTUIJA

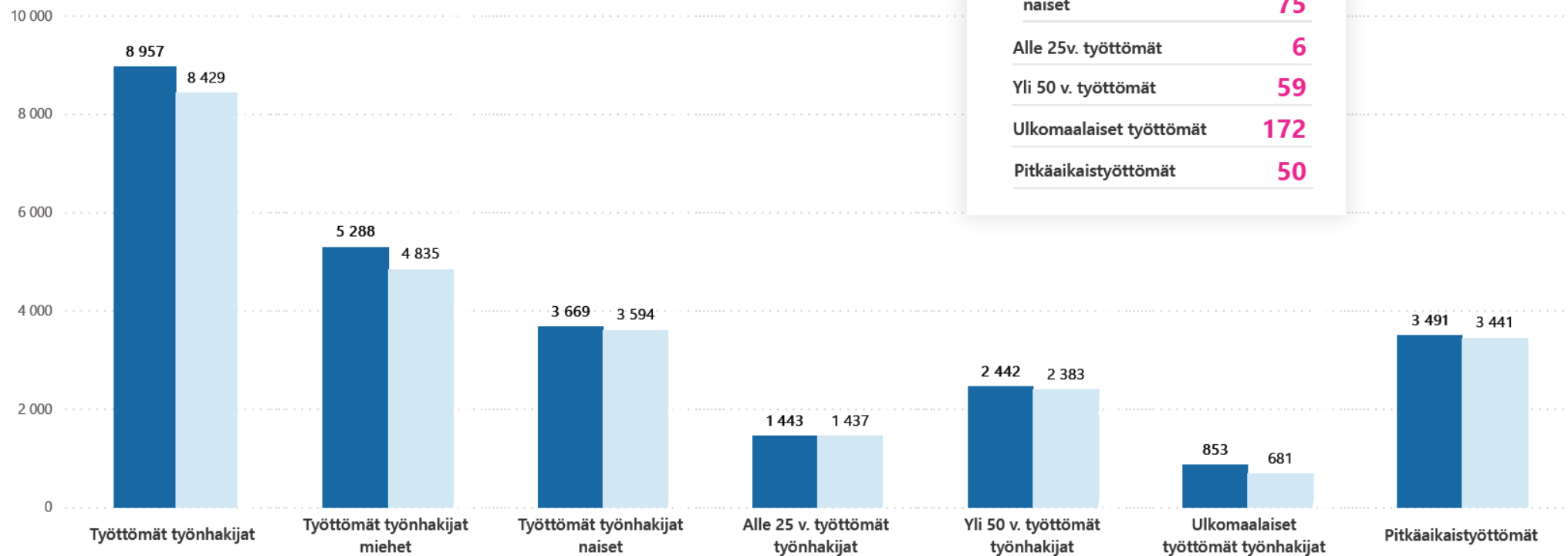

KOKOAIKAISESTI LOMAUTETUT

JYVÄSKYLÄN TYÖTTÖMYYS - ELOKUU 2022 JA 2023

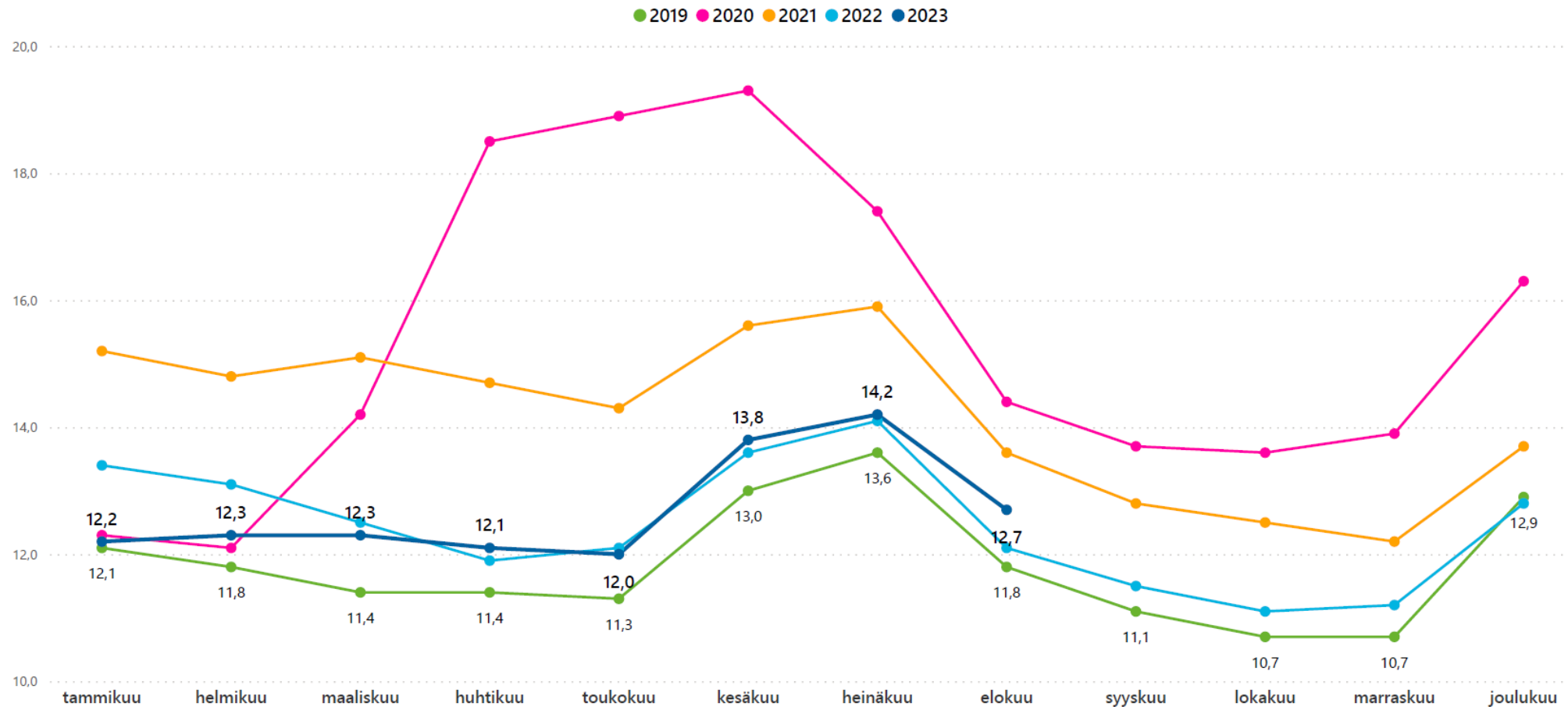
● KULUVA VUOSI ● VIIME VUOSI

MUUTOS 12 KK, LKM

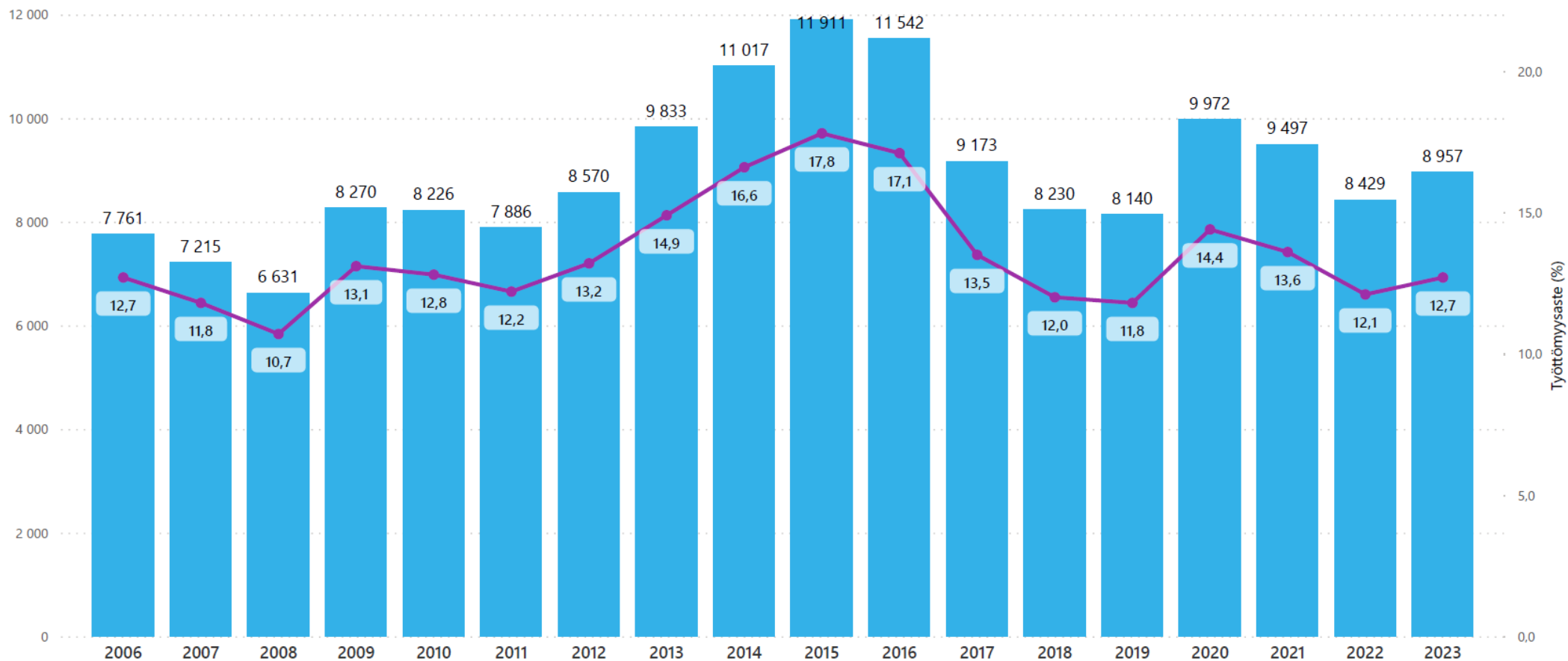
Työttömät työnhakijat	528
miehet	453
naiset	75
Alle 25v. työttömät	6
Yli 50 v. työttömät	59
Ulkomaalaiset työttömät	172
Pitkäaikaistyöttömät	50

JYVÄSKYLÄN TYÖTTÖMYYSASTE KUUKAUSITTAIN 2019-2023, %

JYVÄSKYLÄN TYÖTTÖMÄT TYÖNHAKIJAT JA TYÖTTÖMYYSASTE ELOKUU 2006-2023

● Työttömät työnhakijat (lkm) ● Työttömyysaste (%)

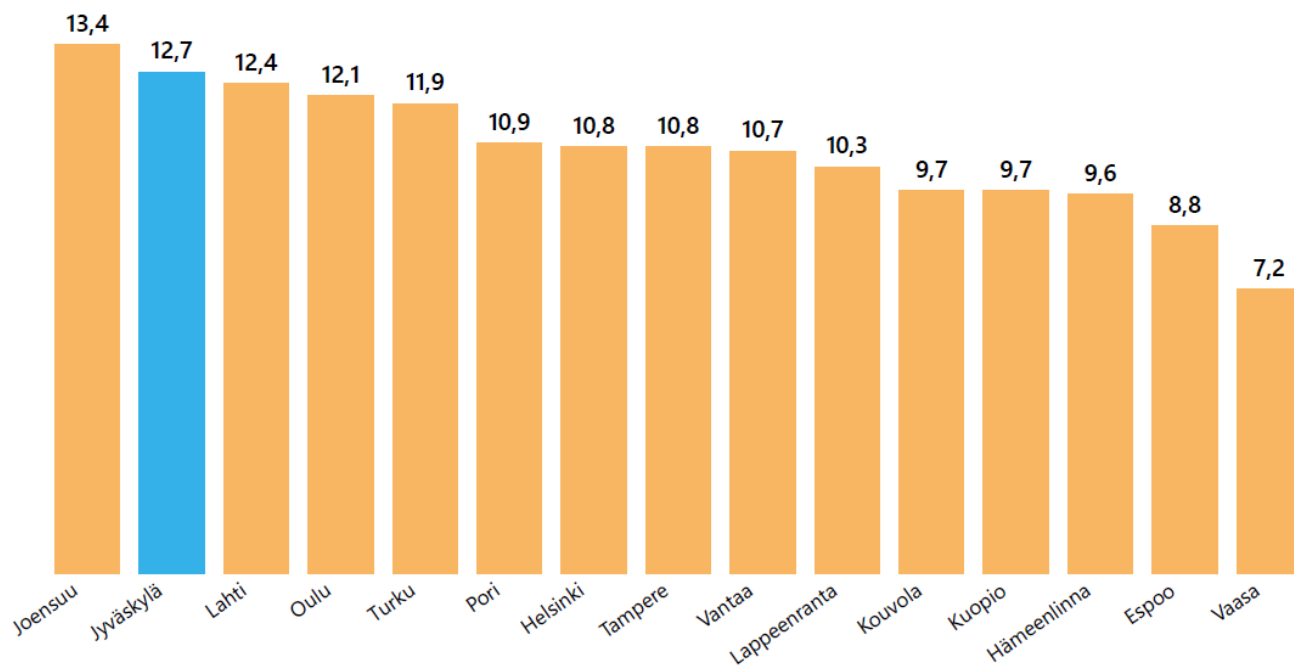

15 SUURIMMAN KAUPUNGIN TYÖTTÖMYYSASTE % - ELOKUU 2023

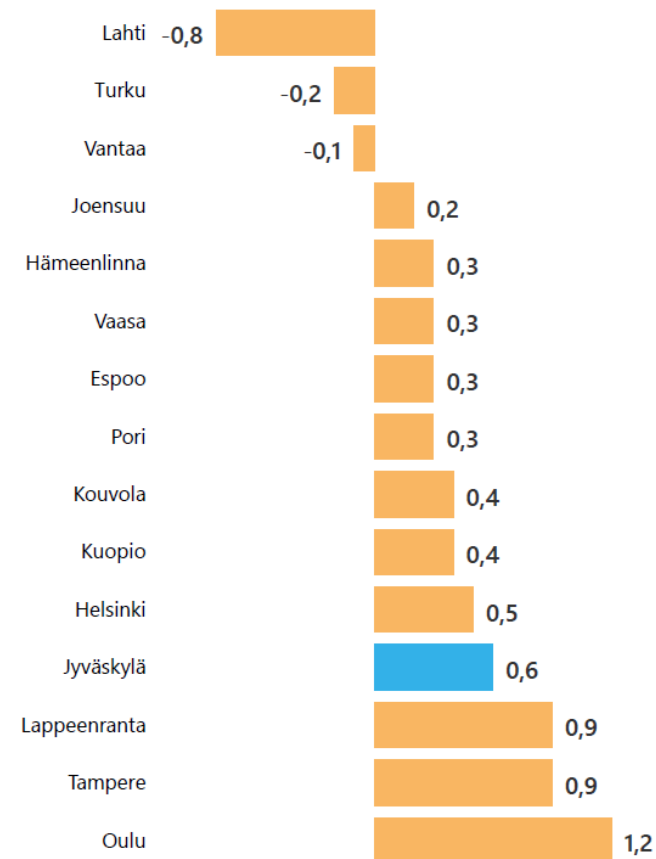
KOKO MAA

9,4

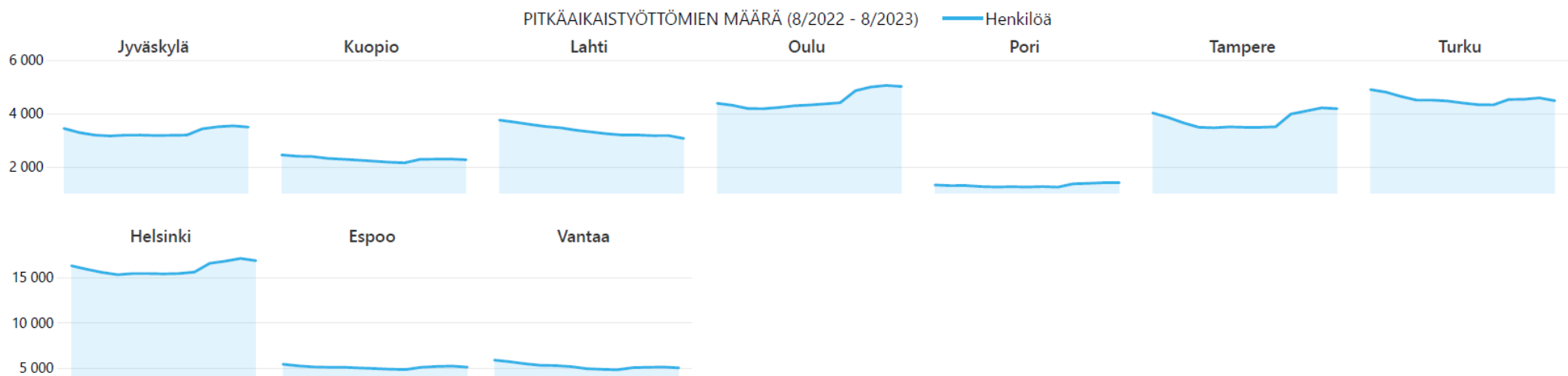
Ed. vuosi: 9,1 (+0,3)

MUUTOS 12 KK, %-YKSIKKÖÄ

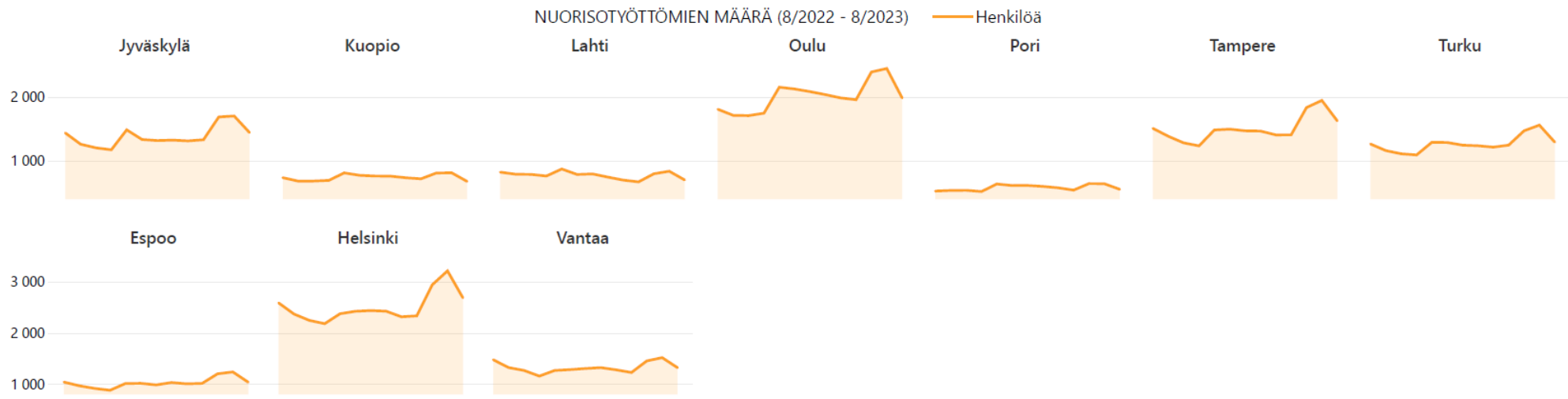
PITKÄAIKAISTYÖTTÖMIEN MÄÄRÄN KEHITYS SUURISSA KAUPUNGEISSA

PITKÄAIKAISTYÖTTÖMIEN SUHTELLINEN MUUTOS EDELLISEN VUODEN VASTAAVAAN AJANKOHTAAN %

kk/vuosi	Espoo	Helsinki	Jyväskylä	Kuopio	Lahti	Oulu	Pori	Tampere	Turku	Vantaa
8/2023	-6,0	3,5	1,5	-7,4	-18,4	14,4	6,4	4,0	-8,5	-14,7
7/2023	-7,0	1,6	-2,0	-9,5	-17,8	11,4	1,2	0,1	-8,7	-15,9
6/2023	-7,8	-0,3	-3,2	-9,8	-17,6	11,8	-1,1	-2,5	-9,2	-16,5
5/2023	-8,8	-1,7	-5,3	-10,5	-17,0	10,5	-2,9	-4,9	-7,9	-17,1
4/2023	-14,2	-8,9	-14,0	-15,7	-17,7	-1,7	-14,5	-16,6	-10,9	-22,7
3/2023	-16,7	-14,4	-17,4	-15,6	-18,2	-5,4	-15,9	-20,0	-12,9	-25,8

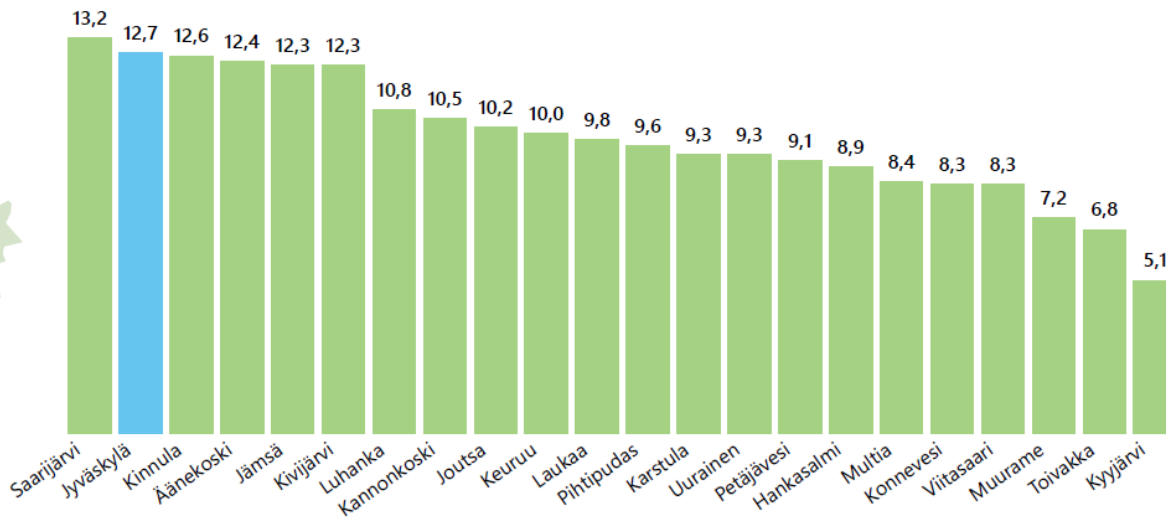
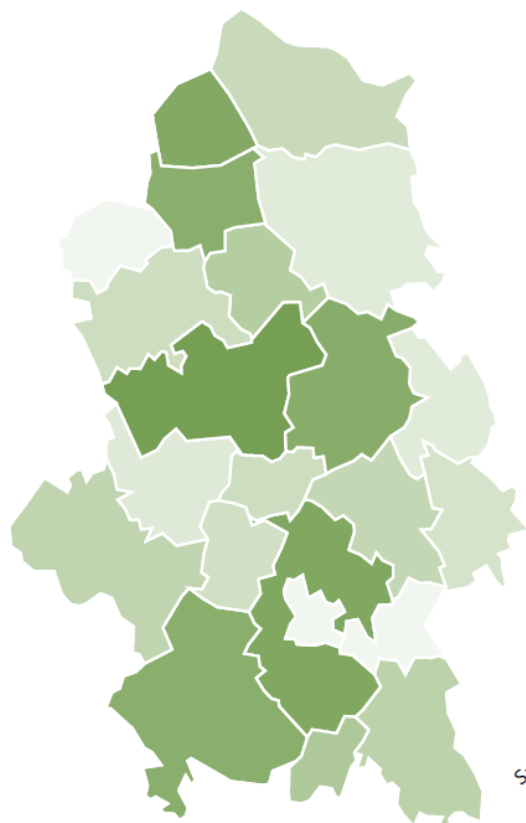
ALLE 25-V. TYÖTTÖMIEN MÄÄRÄN KEHITYS SUURISSA KAUPUNGEISSA

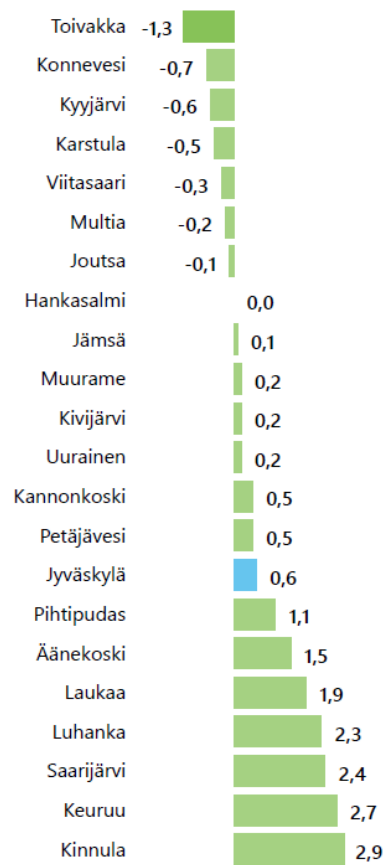
NUORISOTYÖTTÖMIEN SUHTEELLINEN MUUTOS EDELLISEN VUODEN VASTAAVAAN AJANKOHTAAN, %

kk/vuosi	Espoo	Helsinki	Jyväskylä	Kuopio	Lahti	Oulu	Pori	Tampere	Turku	Vantaa
8/2023	-0,2	3,9	0,4	-7,9	-14,7	9,9	5,3	7,9	2,4	-10,5
7/2023	-0,3	2,9	-1,3	-3,9	-14,1	9,5	12,1	6,3	0,1	-7,9
6/2023	0,1	-1,1	-0,5	-3,8	-17,4	11,2	14,0	7,4	-4,4	-9,2
5/2023	-0,1	-8,4	-5,1	-5,4	-17,8	12,2	9,3	3,8	-5,3	-13,5
4/2023	3,4	-4,6	-4,2	3,8	-15,3	17,1	13,8	5,3	0,2	-9,2
3/2023	3,5	-6,8	-9,0	7,5	-12,9	16,1	11,3	1,8	-11,0	-12,9

KESKI-SUOMEN KUNTIEN TYÖTTÖMYYSASTE % - ELOKUU 2023

MUUTOS 12 KK, %-YKSIKKÖÄ

**TYTÄRYHTEISÖJEN
NELJÄNNESVUOSIKATSAUS
9/2023**

TYTÄRYHTEISÖJEN TULOSENNUSTE

9 keskeisimmän tytäryhteisön tulostaulu TPE 2023

Yhteisön nimi 1 000 euroa	Omistus- osuus	Liike- vaihto	Liikev. muutos	Tulos	Laina- kanta	Lainojen muutos	Henki- löstö	Tuloutus	Voitto- varat
Alva-yhtiöt Oy (kons)	100,0 %	209 348	-72 245	32 362	397 466	-43 060	230	11 120	84 669
Jyv Ammattikorkeakoulu Oy (kons)	90,0 %	79 025	4 966	-1 315	0	0	840	0	25 613
Jyväskylän Vuokra-asunnot Oy (kons)	100,0 %	53 435	2 861	1 922	217 137	1 231	39	0	1 468
Mustankorkea Oy (kons)	80,0 %	22 532	-25	1 645	4 199	-912	57	400	7 039
Jyvä-Parkki Oy (kons)	100,0 %	11 000	690	2 093	32 987	14 028	13	0	13 660
Jykia Oy (kons)	84,9 %	9 493	1 612	2 512	47 684	-3 462	6	400	10 877
Jyväskylän Seudun Puhdistamo Oy	87,0 %	8 260	573	0	28 934	-1 969	16	0	-1
Education Facilities Oy (kons)	100,0 %	3 826	129	286	26 909	-1 087	1	0	3 993
Jyväskylän Jäähalli Oy	100,0 %	864	184	0	4 500	0	0	0	-4 846
YHTEENSÄ		397 783	-61 255	39 505	759 816	-35 231	1 202	11 920	147 319

Omistusoosuus = Kaupungin suora ja välillinen omistusoosuus 30.9.2022

Tulos = Konsernin tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja

Voittovarat = Emoyhtiön osingonjakokelpoinen vapaa oma pääoma

- 1-9 Yhtiöiden liikevaihto laskee vuonna 2023 ennusteen mukaan -61,3 M€, johtuen Alvan liikevaihdon laskusta vuoden 2022 sähkön poikkeuksellisen korkean hintatason jälkeen.
- Yhtiöiden tulosennusteet myötäilevät pitkälti yhtiöiden vuoden 2023 budjettilukuja. Yhtiöiden yhteenlaskettu tulos arvioidaan olevan 39,5 M€. Alvan tuloksen arvioidaan olevan varsin hyvä 32,3 M€, johtuen edelleen pääosin sähkön hintatasosta. Yhtiön sähköntuotannon vuoden 2023 tuloksesta maksetaan ns. voittoveroa, joka rasittaa yhtiön lopullista tilikauden ylijäämää. Yhtiöt vahvistavat edelleen merkittävästi kaupunkikonsernin tulosta.
- Yhtiöiden lainakanta laskee tilinpäätösennusteen mukaan -35,2 M€. Lainakanta laskee eniten Alva-konsernilla -43,1 M€ hyvän kassavirran myötä. Jyvä-Parkin mittavat investointihankkeet (P-Arkki ja P-Paraati) nostavat yhtiön lainakantaa 14,0 M€.

TYTÄRYHTEISÖJEN TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Tavoitteen tilan merkintä:

- tulee toteutumaan
- tulee toteutumaan osittain
- ei tule toteutumaan
- toteutumista ei voida arvioida

TYTÄRYHTEISÖT (1/9)

Yhtiö	Tavoite	Mittarit	Lähtötaso	Tavoitetaso 2023	Toteuma 30.9.	Tila
Jyväskylän Vuokra-asunnot Oy	Asuntojen käyttöaste on korkea	Käyttöaste, %	Vuonna 2021: 95,6 Vuonna 2022: 96,9	96,0	Toteuma 1-9/2023 yhteensä 96,47%	
	Asukaskastyytyväisyys hyvällä tasolla	Asukastyytyväisyys, yleisarvosana asteikolla 1-6	Vuonna 2021: 4,3 / 6,0 Vuonna 2022: 4,2 / 6,0	4,3 /6,0	Ei toteumatietoa kaudelta 1-9/2023	
	Kohtuuhintainen asuminen	Vuokrataso suhteessa Jyväskylän vapaarahoitteisten vuokra-asuntojen keskivuokriin	Vuosi 2021: 21 % alhaisempi Vuonna 2022: 20,8 % alhaisempi	18 % alhaisempi	Ei toteumatietoa kaudelta 1-9/2023	
	Kohtuuhintaisen kysyntää vastaavan asuntokannan määrällinen lisääminen	Uudishankkeet, asuntoja kpl	Vuonna 2021: 32 Vuonna 2022: 54	77 + 90 (sote)	Uudishankkeet valmistuneet 9/2023 mennessä.	
	Uusien asumisenratkaisujen kehittäminen	Valmistuneet uusien asumisenratkaisujen kohteet, asuntoja kpl	Vuosina 2021 ja 2022 omaksilunastusmallin kehittäminen ja talon rakentamisen käynnistyminen.	Omaksilunastusmallilla toteutettavan pilottikohteen markkinointi ja valmistuminen (35 asuntoa).	JVA Minulle -kohde valmistunut 9/2023.	

TYTÄRYHTEISÖT (2/9)

Yhtiö	Tavoite	Mittarit	Lähtötaso	Tavoitetaso 2023	Toteuma_30.9.	Tila
Jyväskylän Ammattikorkeakoulu Oy	Vetovoima	Ensisijaiset hakijat/aloituspaikat	Vuonna 2021: 3,7 Vuonna 2022: 4,1	4,5	5,1 (vieraskielisen koulutuksen hakijamäärän räjähdys nosti vetovoimaa reippaasti)	
	Yrittäjyyden vahvistaminen.	JAMKin opiskelijoiden käynnistämät uudet yritykset (kpl)	Vuonna 2021: 18 Vuonna 2022: 25	25	16	
	Rahoituspohjan vahvistaminen.	OKM:n rahoituksen ulkopuolisen rahoituksen osuus liikevaihdosta (%)	Vuonna 2021: 26 % Vuonna 2022: 35 %	20 %	35 %	
	Aluevaikuttavuus Jyväskylän kehitysalustojen kautta	Yhteisten hankkeiden määrä, joissa Jamk mukana	Vuonna 2021: 7 Vuonna 2022: 6	4	4 (Kehitysalustoilla meneillään olevat projektit on esitetty taulukon alla)	

1. GaitAge- tutkimusprojekti tuottaa uutta tietoa yksilö-ympäristö vuorovaikutuksesta ja sen merkityksestä iäkkäiden ihmisten liikkumismahdollisuuksiin. **Hippos**
  2. Hyvinvointi- ja terveysdatan kansallinen innovaatioekosysteemi (HYTKI) alueiden väliseen temaattiseen verkostoyhteistyöhön (TEM) 2021-2023, Tarkoitus on rakentaa viiden alueen (Jyväskylä, Kajaani, Kuopio, Oulu ja Turku) välisenä yhteistyönä vahvan kansallisen hyvinvointi- ja terveysdatan hyödyntämisen temaattisen verkostoeokosysteemi. Tavoitteena on datakvyvyyden kasvattaminen ja hyödyntäminen hyvinvoinnin ja terveyden toimialalla. **Kukkula**
  3. JÄTE-Liikunnan järjestötiedon kehittäminen -hanke (OKM). Hankkeen tavoitteena on kehittää liikunnan järjestötoimintaan liittyvää tietopohjaa. Kootulla tiedolla voidaan analysoida liikunnan järjestötoiminnan ammattimaistumiskehitystä ja tuottaa tietoa seurojen avustamisesta osana suomalaista liikuntapolitiikkaa. **Hippos**
  4. Keski-Suomen e-urheilun osaamiskeskittymä -hanke rakentaa paikallisen osaamisen ja monialaisten ammattilaisten keskittymää yhteistyössä keskisuomalaisten oppilaitosten ja huippu-urheilun instituutti KIHUn kanssa. Hankkeen tavoitteena on aktivoida paikallisia pk-yrityksiä ja toimijoita mukaan kehittämään maakunnan laajuista e-urheiluosaamista ja kilpailukykyä, sillä Keski-Suomella on potentiaalia tulla tunnetuksi e-urheilumaakuntana. **Hippos**
- Näiden lisäksi on TKI-telakointi, jota on vaikea kohdistaa millekään tietylle kehitysalustalle. TKI-telakointi on Jyväskylän kaupungin, Jyväskylän yliopiston ja Jyväskylän ammattikorkeakoulun yhteinen ryhmähanke. Hankkeessa rakennetaan organisaatioiden yhteinen toimintaympäristö, jonka avulla yritykset löytävät yhdestä paikasta korkeakoulujen laboratoriot, laitteistot, palvelut ja asiantuntijat sekä voivat hyödyntää niitä omassa kehitystoiminnassaan ketterästi ja luotettavasti.

TYTÄRYHTEISÖT (3/9)

Yhtiö	Tavoite	Mittarit	Lähtötaso	Tavoitetaso 2023	Toteuma_30.9.	Tila
Alva-yhtiöt Oy	Kaukolämmön hinta ei merkittävästi poikkea kymmenen suurimman kaupungin keskiarvosta	Kaukolämmön hinta verrattuna verrokkikaupunkien hintaan	Vuonna 2021: kaukolämmön hinta toiseksi alhaisin kaikissa talotyypeissä (ET tilasto)	Kaukolämmön hinta ei merkittävästi poikkea kymmenen suurimman kaupungin keskiarvosta	Viimeisimmässä hintavertailussa vertailuryhmän kolmanneksi edullisin	
	Hiilineutraali energiantuotanto	Ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi luodun tiekartan toimenpiteet	Puun käytön nostaminen 2021, Päätös lopettaa hiilen käyttö Rauhalahdessa 2021. Woodspin LP-laitoksen päätös ja toteutus 2022. Tuulivoimainvestoinneista päätös vuonna 2022.	Investointipäätös JSP lämpöpumppulaitteisto vuoden 2023 aikana. Alva on mukana tuulivoimainvestoinneissa Suomen Hyötytuuli Oy:n kautta (Alvalla 1/8 omistusosuus yhtiöstä).	JSP-investointi etenee suunnitellusti. Tuuli-investointi etenee suunnitellusti.	
	Pääoman tuotto hyvällä tasolla	Sijoitetun pääoman tuotto -%	Vuonna 2021: 4,3 % Vuonna 2022: 11,4 % (kaikkien aikojen korkein)	4,2 %	Tavoitteessa	
	Kysyntäjouaston lisääminen	Toimenpiteet kysyntäjouaston lisäämiseksi	Kysyntäjouaston pilottikohteet. Kehitetty digitaalista alustaa.	Omistajakaupungin tilapalvelun kiinteistöjen kysyntäjoustomahdollisuudet kartoitettu ja suunnitelma käyttöönotosta 2023 aikana	Yhteistyö on käynnissä ja tällä hetkellä Alva ja tilapalvelut kartoittaa kohteita.	
	Yhtiön toimittamien vesi- ja energiapalveluiden toimitusvarmuus hyvällä valtakunnallisella tasolla	Vesi- ja energia-palveluiden toimitusvarmuus suhteessa valtakunnalliseen tasoon	Vesi- ja energia-palveluiden toimitusvarmuus on ollut vuonna 2021 ja alkuvuoden 2022 aikana vähintään valtakunnallista keskitasoa.	Vesi- ja energiapalveluiden toimitusvarmuus on valtakunnallista keskitasoa tai parempi	Tulokset saadaan vain koko vuodelta	

TYTÄRYHTEISÖT (4/9)

Yhtiö	Tavoite	Mittarit	Lähtötaso	Tavoitetaso 2023	Toteuma_30.9.	Tila
Jyvä-Parkki Oy	Yhtiö on aktiivisesti mukana kaupungin kehittämishankkeissa	Kehittämishankkeiden määrä	Yhtiö ollut mukana pysäköintihankkeiden kehittämisessä ja tehnyt toimenpiteitä keskustassa asioivien määrän kasvattamiseksi	Mukana vähintään kolmessa eri kehittämishankkeessa ja yhtiön tulee tehdä osaltaan toimenpiteitä keskustan asiakasmäärän kasvattamiseksi	P-Paraati hanke käynnissä, Lyseo-korttelin pysäköintiratkaisut suunnitellussa ja P-Arkki on valmistunut. Hippoksen pysäköintiratkaisujen neuvottelut käynnissä hankkeen kanssa.	
	Moovy pysäköintien kasvu	Moovy pysäköintien määrän kasvu	Vuonna 2021: pysäköintejä 469.050 kpl Vuonna 2022: pysäköintejä 785.000 kpl	10 % kasvu	1.1.-30.9.2023 Moovyn pysäköinti-tapahtumia on ollut 743.625 kpl, joten määrät kasvaneet hieman tavoitetta enempi.	
	P-Arkki rakentaminen tavoitehintaan	Rakennuskustannusten kokonaismäärä	Budjetti 14,6 M€ (hankesuunnittelussa toimenpiteitä kustannusten alentamiseksi)	14,6 M€	Kustannusarvio päättyi 14.759 M€. Ylitys syntyi Ukrainan sodan vaikutuksista materiaalihintoihin.	
	Kokonaispysäköintien määrän kasvattaminen	Kokonaispysäköintien määrän kasvu	Vuonna 2021: 2.301.880 kpl Vuonna 2022: 2.454.000 kpl	Kasvu 5 %	1.1.-30.9.2023 tapahtumia on ollut 1.935.000 kpl, joten tavoite saavutettaneen juuri ja juuri.	
	Yhtiön taloudellinen kannattavuus säilyy hyvänä	Tilikauden tulos	Vuonna 2021: 3,7 M€ Vuonna 2022: 2,8 M€	1,5 M€	Tulosennuste on 10/2023 2.093 M€	

TYTÄRYHTEISÖT (5/9)

Yhtiö	Tavoite	Mittarit	Lähtötaso	Tavoitetaso 2023	Toteuma_30.9.	Tila
Education Facilities Oy	VPT Siiven toimistorakennuksen tilojen vuokrausaste korkea	VPT Siiven toimistorakennuksen tilojen vuokrausaste -%	Vuonna 2021: 95 % Vuonna 2022: 100 %	100 %	100 %	
	VPT Siiven C4-tontin muodostus ja tontin myynti	Toteutettu tontin muodostus ja tontin myynti	Vuonna 2022: Tontin muodostuksen ja tontin myynnin valmistelu	Tontti muodostettu ja tontin myynti toteutettu	Tontin muodostamista tukevat toimenpiteet ovat käynnissä ja edenneet.	
	EF:n kiinteistöjen (Ristonmaan ateriakeskus ja Mankolan koulu) siirto kaupungin suoraan omistukseen 2023 loppuun mennessä	Toteutettu kiinteistöjen siirto	Vuonna_2022: valmisteltu/selvitetty kiinteistöjen siirtoa	Kiinteistöjen siirto kaupungin Tilapalvelun hallintaan toteutettu vuoden 2023 aikana	Valmisteluvaihe. Aikataulullisesti toteutuu vuoden 2023 jälkeen, mikäli siirtoon päädytään.	
	EF:n taloudellinen kannattavuus vakaa	Tulos/eur (ennen tilinpäätös-siirtoja, tavoitetta selkeytetty)	Vuonna 2021: 2.156.000 eur Vuonna 2022: -28.032 eur	541.000 eur	Ennuste 286.000 euroa	

TYTÄRYHTEISÖT (6/9)

Yhtiö	Tavoite	Mittarit	Lähtötaso	Tavoitetaso 2023	Toteuma_30.9.	Tila
Mustankorkea Oy	Yhtiön tulee hoitaa omistajakuntiansa jätehuollon palvelutehtävät kustannustehokkaasti	Kiinteistöliiton indeksitalovertailussa jätehuollon kustannukset verrattuna muihin kuntiin.	Vuoden 2022 vertailussa Jyväskylä 8. edullisin	Vuoden 2023 vertailussa Jyväskylä edelleen 8 edullisimman joukossa.	Vuoden 2023 vertailussa Jyväskylä 10. edullisin 59 kaupungin/kunnan joukossa. (http://www.kiinteistoliitto.fi/palvelut/tutkimus/saannolliset/indeksitalonraportit/)	
	Yhdyskuntajätteen materiaalikierrätysaste valtakunnallisten tavoitteiden mukaiset	Materiaalihyötykäyttö -%	Vuonna 2021: 46,2 % (ilman keräyspaperia) Vuoden 2022 luku 25,9 % (ilman keräyspaperia) SYKE:n vertailussa Suomen paras v. 2021: https://www.materiaalikierto.fi/fi-FI/Seuranta/Kotitalousjatteen	Vuonna 2023 >48,0 % (ilman keräyspaperia)	Laskenta vuoden 2024 alussa.	
	Asiakastyytyväisyys hyvällä tasolla	NPS-palautemittari	Vuonna 2021: NPS 67 Vuonna 2022: NPS 71	Vuonna 2023 NPS >70	1.1.-30.9.2023 keskiarvo NPS 68,0	
	Yhtiön taloudellinen kannattavuus vakaa	Liikevoitto / eur	Vuonna 2021: n. 576.000 euroa Vuonna 2022: n. 1.078.000 eur	Vuonna 2023 > 700.000 euroa	Ennusteen mukaan tavoite ylittyy selvästi.	

TYTÄRYHTEISÖT (7/9)

Yhtiö	Tavoite	Mittarit	Lähtötaso	Tavoitetaso 2023	Toteuma_30.9.	Tila
Jykia Oy	Yhtiö kehittää elinkeinopoliittisesti tärkeitä kumppanuushankkeita.	Vireillä olevien kumppanuushankkeiden määrä (kpl)	Vuonna 2021: 3 kpl Vuonna 2022: 3 kpl	Vuonna 2023 vähintään 2 kumppanuushanketta vireillä	Hankeselvitysvaiheessa 1 kumppanuushanke, neuvottelussa 1 hanke	
	Kohteiden vajaakäytön minimointi	Vajaakäyttöaste -%	Vuonna 2021: 0,9 % Vuonna 2022: 1,2 %	Vajaakäyttöaste < 2 %	Vajaakäyttöaste 0,97 %	
	Asiakastyytyväisyys hyvällä tasolla	Asiakastyytyväisyys, yleisarvosana asteikolla 1-5	Vuonna 2022 kyselyn laadinta	Vuonna 2023 kyselyn testaus	Testikysely laadittu ja tehty	
	Yhtiö on taloudellisesti kannattava	Tilikauden tulos/eur	Vuonna 2021: 2,4 M€ Vuonna 2022: 1,4 M€	Vuonna 2023 2,0 M€	Yhtiön ennuste budjettia parempi	

TYTÄRYHTEISÖT (8/9)

Yhtiö	Tavoite	Mittarit	Lähtötaso	Tavoitetaso 2023	Toteuma_30.9.	Tila
Jyväskylän Seudun Puhdistamo Oy	Jäteveden käsittelyn yksikkökustannukset ovat kohtuullisella tasolla vertailukaupunkien joukossa.	Jäteveden käsittelyn yksikkökustannukset (Nenäinniemen puhdistamo) verrattuna vertailukaupunkeihin.	Vuonna 2021: 0,51 €/m ³ Vuonna 2022: 0,51 €/m ³	Vuonna 2023: 0,53 €/m ³	Käyttökustannusten ja korkojen nousun seurauksena yksikköhinta tulee ylittämään tavoitetason.	●
	Yhtiö käsittelee puhdistamoille johdetut jätevedet voimassa olevien ympäristölupaehtojen mukaisesti.	Jätevesien käsittely ympäristölupaehtojen mukaisesti:	Vuonna 2021 toteutui Toteuma 2022: Toteutunut Nenäinniemen osalta, Korpilahdella jäi BOD-reduktion osalta hieman vajaaksi	Vuonna 2023: Toteutuu Nenäinniemen ja Korpilahden puhdistamoilla	Tavoite toteutunut Nenäinniemen osalta oikein hyvin. Korpilahden puhdistamojen osalta on joitakin lupaehtojen ylityksiä.	●
	Yhtiö luo laskentamallin yhtiön hiilijalanjäljen laskentaan	Valmistunut mittaristo/laskentajärjestelmä	Vuonna 2022: käynnistetty hiilijalanjäljen laskentajärjestelmän laatiminen	Vuonna_2023: Laskentajärjestelmä mittaristoineen valmis	Hiilijalanjäljen laskentajärjestelmän ensimmäinen versio on valmis.	●
	Energiansäästö prosessikohtaisesti	Prosessikohtainen energiankulutuksen seurantajärjestelmä	Vuonna_2022 käynnistetään prosessiraportointiin perustuvan prosessikohtaisen energiankulutuksen seurantajärjestelmän rakentaminen	Vuonna_2023: Prosessikohtainen energiankulutuksen seurantajärjestelmä on valmis ja otettu käyttöön.	Prosessikohtaisen sähköenergian kulutuksen seurantajärjestelmän ensimmäinen versio valmis.	●

TYTÄRYHTEISÖT (9/9)

Yhtiö	Tavoite	Mittarit	Lähtötaso	Tavoitetaso 2023	Toteuma_30.9.	Tila
Jyväskylän Jäähalli Oy	Yhtiön tulee toimia kannattavasti ilman kaupungin lisäpanostusta.	Toiminnan järjestäminen ilman kaupungin lisärahoitusta (antolaina tai takaus)	Vuosi 2021 ja arvio 2022: Ei lisäpanostusta kaupungilta	Vuosi 2023: Ei lisäpanostusta kaupungilta	Yhtiö ei ole tarvinnut lisäpanostusta kaupungilta. Vastikkeiden nosto merkittävä kesäkuussa, joka vaikuttaa kaupungin talouteen vuokrien kautta.	
	Yhtiö pyrkii nollatulokseen ja perii osakkailtaan vastiketta hoito- ja rahoituskuluja vastaavan määrän.	Tilikauden tulos	Toteuma_2022: Tilikauden tulos -116	Vuosi 2023: Tilikauden tulos 0	Yhtiön tilivuosi 2023 on alkanut budjetoidun mukaisesti	
	Yhtiön tulee toimia aktiivisesti Hippos -hankkeen kehittämistyössä ja edistää hanketta omalta osaltaan.	Hippos -hankkeen edistäminen	Yhtiö edistänyt Hippos -hanketta omalta osin vuosina 2021 ja 2022 ja kaupunki lunastanut yhtiön kokonaan omistukseensa.	Yhtiö toimii aktiivisesti ja edistää Hippos-hanketta omalta osaltaan.	Yhtiö edistänyt Hippos-hanketta omalta osaltaan.	